

Gemeente Appingedam

Bestemmingsplan Stad Appingedam,
deelplan agrarische gebieden

**Bestemmingsplan Stad Appingedam,
deelplan agrarische gebieden**

Code 042602 / 17-02-11

DEEL A Algemene informatie

In dit deel is algemene informatie opgenomen ten behoeve van de volgende bestemmingsplannen:

- *Stad Appingedam, deelplan woongebieden;*
- *Stad Appingedam, deelplan centrumgebied;*
- *Stad Appingedam, deelplan bedrijvengebieden;*
- *Stad Appingedam, deelplan agrarische gebieden.*

Deel B bevat het planspecifieke deel van het bestemmingsplan *Stad Appingedam, deelplan agrarische gebieden.*

**GEMEENTE APPINGEDAM 042602 / 17-02-11
BESTEMMINGSPLAN STAD APPINGEDAM,
DEELPLAN AGRARISCHE GEBIEDEN**

TOELICHTING (ALGEMEEN DEEL)

<u>INHOUDSOPGAVE</u>	<u>blz</u>
1. WAT IS EEN BESTEMMINGSPLAN?	1
1. 1. Wat regelt een bestemmingsplan?	1
1. 2. Wat regelt een bestemmingsplan niet?	2
1. 3. Hoe zit een bestemmingsplan in elkaar?	3
1. 4. Hoe komt een bestemmingsplan tot stand?	4
2. OVER DE BESTEMMINGSPLANNEN VAN APPINGEDAM	8
2. 1. Aanleiding	8
2. 2. Karakter van de bestemmingsplannen	8
2. 3. Digitalisering	10
2. 4. Planopzet en systematiek	10
3. HISTORISCH RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	13
4. BELEIDSKADER	15
4. 1. Europees beleid	15
4. 2. Rijksbeleid	16
4. 3. Provinciaal en regionaal beleid	17
4. 4. Gemeentelijk beleid	21
5. BASISONDERZOEK / OMGEVINGSASPECTEN	31
5. 1. Archeologie	31
5. 2. Ecologie	34
5. 3. Water	36
5. 4. Geluid	36
5. 5. Externe veiligheid	38
5. 6. Luchtkwaliteit	41
5. 7. Bodem	43
5. 8. Geur	43
5. 9. Bedrijvigheid en milieuzonering	44
5. 10. Kabels en leidingen	45

Bijlage 1 **Resultaten watertoets**

Bijlage 2 **Resultaten ecologische quick-scan**

DEEL A. ALGEMENE INFORMATIE

1. WAT IS EEN BESTEMMINGSPLAN?

1. 1. Wat regelt een bestemmingsplan?

Een bestemmingsplan gaat over de inrichting van de ruimte. Omdat die ruimte in Nederland schaars is en op verschillende manieren kan worden gebruikt, is in de wet (Wet ruimtelijke ordening-2008) bepaald, dat gemeenten voor hun grondgebied bestemmingsplannen opstellen. In een bestemmingsplan geeft de gemeente *bestemmingen* aan gronden. Daarmee wordt bepaald voor welke doelen of functies gronden mogen worden gebruikt en op welke wijze die gronden mogen worden ingericht.

1.1.1. Gebruik

De *doelen* of *functies* die via bestemmingen worden toegekend zijn bepalend voor het gebruik ervan. Bij dergelijke *doelen* of *functies* kan bijvoorbeeld worden gedacht aan woondoelinden voor woongebieden, aan bedrijfsdoelinden voor bedrijventerreinen of aan agrarische doelinden voor landbouwgronden. In het bestemmingsplan wordt geregeld welke functies en gebruiksvormen zijn toegestaan, maar ook welke zijn verboden. Zo kan het bijvoorbeeld voorkomen dat (onder voorwaarden) een kleinschalig bedrijfje bij een woning uitgeoefend kan worden, maar ook is het denkbaar dat het bestemmingsplan bedrijvigheid bij woningen helemaal uitsluit.

Een bestemming hoeft niet persé betrekking te hebben op één functie. Het is mogelijk (en zelfs gangbaar) dat binnen één bestemming verschillende doelen of functies toegelaten zijn. Dat is bijvoorbeeld het geval bij een bestemming als "Centrum". Binnen zo'n bestemming kunnen functies als bedrijvigheid, detailhandel, wonen, dienstverlening en/of maatschappelijke voorzieningen in combinatie met elkaar worden toegestaan.

1.1.2. Inrichten

Bij het *inrichten* van gronden voor de functies of doelinden gaat het met name om de bouwwerken die binnen een bestemming mogen worden gebouwd. In de wet (Woningwet) staat dat voor *bouwactiviteiten* een *omgevingsvergunning* bij de gemeente moet worden aangevraagd. Bij haar beoordeling of zo'n vergunning kan worden verleend, kijkt de gemeente (onder andere) naar het bestemmingsplan. In het bestemmingsplan heeft de gemeente vastgelegd óf er binnen een bestemming bouwwerken mogen worden gebouwd en aan welke voorwaarden die dan moeten voldoen. Mogen er op de gronden gebouwen worden gebouwd en zo ja tot welke oppervlakte en hoogte? Zijn er ook andere bouwwerken dan gebouwen mogelijk, zoals bijvoorbeeld schuttingen, antennemasten of pergola's en wat is de toegestane hoogte daarvan?

Daarnaast kan het bij het inrichten van gronden gaan om *werken en werkzaamheden*, zoals het graven of dempen van sloten, het ophogen van terreinen met grond of het storten van puin.

Voor zulke activiteiten kan ook een *omgevingsvergunning* nodig zijn. Of dat het geval is en wanneer zo'n omgevingsvergunning kan worden verleend, wordt allemaal in het bestemmingsplan aangegeven.

1. 2. Wat regelt een bestemmingsplan niet?

1.2.1. Omgevingsvergunningsvrije bouwwerken

Het bestemmingsplan regelt dus het gebruik en de inrichting van gronden. Zo gaat het over de plaats en afmetingen van gebouwen en andere bouwwerken. Dat geldt echter niet voor alle bouwwerken. In de wet (Woningwet) staat aangegeven, dat er bepaalde soorten bouwwerken zijn, waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is. Deze bouwwerken zijn dus *omgevingsvergunningsvrij* en hoeven daardoor ook niet aan het bestemmingsplan te worden getoetst. In de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) die per 1 oktober 2010 van kracht wordt, wordt nu het Besluit Omgevingsrecht (BOR) aangegeven als het wettelijk kader (regels) voor het omgevingsvergunningsvrij bouwen en gebruiken.

1.2.2. Welstand

Het bestemmingsplan bevat niet alle eisen, waaraan bouwwerken moeten voldoen. Meestal beperkt de gemeente zich in het bestemmingsplan tot de belangrijkste: de *plaats* en de *afmetingen*, zoals de bouwhoogte en de hoogte van de dakgoten (gothoogte). Soms wordt daarbij ook een dakhelling voorgeschreven. Specifieke kenmerken van afzonderlijke bebouwing worden daarentegen geregeld in een *Welstandsnota*, zaken als materiaalgebruik (steen, hout, kunststoffen), kleur, kapvorm, gevelindelingen, e.d. Dit is mede in relatie tot de vraag op welke wijze een bouwwerk het beste past bij zijn omgeving.

Om te kunnen worden gehonoreerd moet een aanvraag om bouwvergunning dan ook niet alleen voldoen aan het bestemmingsplan, maar ook aan de *redelijke eisen van welstand*, zoals die in de Welstandsnota Stad Appingedam staan omschreven. Alleen in uitzonderlijke gevallen worden deze aspecten ook in een bestemmingsplan geregeld. Dat is bijvoorbeeld het geval bij bestemmingsplannen voor beschermde stads- of dorpsgezichten, zoals de historische binnenstad van Appingedam en de kern Marsum. De bescherming van deze kenmerken wordt hier doorgaans zo belangrijk gevonden, dat deze via het bestemmingsplan wordt geregeld.

Wat betreft de afstemming tussen beeldkwaliteitseisen en de ruimtelijke zaken van het bestemmingsplan geldt nog het volgende.

De *ruimtelijke relevante zaken* voor de inrichting van het woongebied zijn in dit bestemmingsplan vastgelegd. Het gaat hierbij om met name de ruimtelijke hoofdvorm van woningen (aantallen aaneen te bouwen, hoogtes, dakhelling).

De overige, meer *welstandshalve aspecten* (als kleurstelling, erfscheiding, oriëntatie van woningen, inrichting van de openbare ruimte, e.d.) zullen op grond van het welstandsbeleid worden bereikt.

De ruimtelijke uitgangspunten die aan de bestemmingsplannen ten grondslag liggen, zullen worden ondersteund door het gemeentelijk welstandsbeleid, zoals dat op grond van de Woningwet door de gemeente plaatsvindt.

1.2.3. Bouwtechnische eisen

Behalve de welstandseisen zijn ook *bouwtechnische eisen*, waaraan gebouwen en andere bouwwerken moeten voldoen, niet in het bestemmingsplan opgenomen. Bij dergelijke eisen kan worden gedacht aan de belastbaarheid van de hoofdconstructie, de mate van daglichttoetreding, de isolatiewaarde, e.d. Deze zaken zijn geregeld in een apart regeringsbesluit (*Bouwbesluit*). Ook aan deze technische eisen moet worden voldaan voor een omgevingsvergunning.

1.2.4. Andere wetten en regelingen

Het bestemmingsplan is dus een regeling van de gemeente over de inrichting van de ruimte, een belangrijkste regeling, omdat de omgevingsvergunning voor bouwactiviteiten hieraan rechtstreeks is gekoppeld. Ook andere wetten en regelingen regelen het gebruik en de inrichting van de ruimte. Het kan zijn dat er voor bouwwerken of activiteiten niet alleen voor de bouwactiviteiten een omgevingsvergunning nodig is, maar bijvoorbeeld ook voor milieuactiviteiten. Zo'n vergunning kan vereist zijn op grond van een wet van de rijksoverheid, maar ook op grond van een verordening van de provincie, de gemeente of het waterschap. Denk bijvoorbeeld aan een ligplaatsvergunning voor een recreatieschip, aan een vergunning voor het plaatsen van een reclamebord, het afgraven van gronden (ontgronden) of het beïnvloeden van het waterpeil.

Ook is het mogelijk dat bij bouwwerken op grond van dergelijke verordeningen aanvullende eisen in acht moeten worden genomen. Zo mag er vaak binnen een bepaalde afstand van (vaar)wegen niet worden gebouwd of zijn bepaalde activiteiten verboden in gebieden waar drinkwater wordt gewonnen. Het is dus raadzaam om bij de bevoegde instanties goed te informeren naar wat wel en niet mag en er voor te zorgen dat voor de gewenste (bouw)activiteiten de benodigde vergunning(en) worden gekregen.

1. 3. Hoe zit een bestemmingsplan in elkaar?

Elk bestemmingsplan bestaat uit één of meerdere kaarten met bijbehorende voorschriften en een toelichting.

1.3.1. De verbeelding

Een bestemmingsplan geeft *bestemmingen* aan een gebied waarop het betrekking heeft. Deze bestemmingen staan op een digitale en analoge verbeelding van het bestemmingsplan.

De analoge verbeelding is afgeleid van de digitale verbeelding. Een veelgebruikt vorm van een analoge verbeelding is een plankaart.

De verschillende bestemmingen zijn herkenbaar aan de hand van kleuren en/of arceringen en aanduidingcodes. Deze zijn verklaard in een *legenda* of *renvooi*, dat bij het bestemmingsplan is aangegeven.

1.3.2. Planregels

Bestemmingsplanregels

In de *planregels* is per bestemming een juridische regeling opgenomen, die nader aangeeft wat binnen de verschillende bestemmingen wel en niet is toegestaan. Bij elke bestemming hoort een artikel: een zogeheten *bestemmingsbepaling of bestemmingsregel*. De bestemmingen op de kaart corresponderen dus met de bestemmingsbepalingen in de planregels. Als het bestemmingsplan digitaal geraadpleegd wordt (bijvoorbeeld via het Internet), dan wordt door te klikken op een vlak met een bepaalde bestemming ook altijd rechtstreeks doorverwezen naar de betreffende bestemmingsbepaling. In het analoge (= papieren) bestemmingsplan zijn de bestemmingsbepalingen op alfabetische volgorde gerangschikt.

Inhoud bestemmingsplanregels

In de bestemmingsbepaling is de regeling van de gronden verder uitgewerkt. Hierin staat dus precies wat in de betreffende bestemming wel en niet is toegestaan. De onderdelen, die eerder zijn besproken, zijn in de bestemmingsbepaling terug te vinden. Zo bevat de bestemmingsbepaling een *doeleindenomschrijving* (die de doelen c.q. functies van de bestemming weergeeft), *bouwregels* (die een regeling geven voor gebouwen en andere bouwwerken), (eventuele) *afwijkingen van de regels* (die een regeling geven voor andere werkzaamheden en bouwwerken) en *gebruiksregels* (die regelen welk gebruik is toegestaan en verboden). Daarnaast bevat de bestemmingsbepaling een *strafbepaling* (die overtreding van de gebruiksbe-
palingen strafbaar stelt) en *wijzigingsbepalingen* (die aangeven welke wijzigingen er binnen de bestemming mogen worden aangebracht of in welke andere bestemmingen de betreffende bestemming eventueel mag worden gewijzigd).

In de *wijzigingsprocedure* staat tenslotte welke procedure er (door Burgemeester en Wethouders) moet worden gevolgd om aan de wijzigingsbepalingen toepassing te kunnen geven.

1. 4. Hoe komt een bestemmingsplan tot stand?

Een bestemmingsplan komt niet zómaar tot stand, maar heeft vaak een lange procedure doorlopen voordat het in werking treedt. Deze procedure kan grofweg in drie fasen worden onderscheiden, namelijk:

- de voorbereidingsfase;
- de fase van Inspraak en Overleg;
- de officiële fase van vaststelling.

1.4.1. Voorbereidingsfase

Tijdens de *voorbereidingsfase* wordt het bestemmingsplan in concept opgesteld. De gemeenteraad of Burgemeester en Wethouders (wanneer gedelegeerd) geven opdracht om voor een bepaald gebied een bestemmingsplan op te stellen en geven aan hoe dit er (in hoofdlijnen) uit moet zien. Vaak wordt zo'n bestemmingsplan daarna door de ambtelijke organisatie gemaakt, meestal in samenwerking met een gespecialiseerd adviesbureau.

Er wordt geïnventariseerd wat er aan functies en bebouwing in het plangebied aanwezig is en op welke ontwikkelingen men (onder andere van het gemeentelijk beleid) nastreeft. Er worden allerlei onderzoeken verricht om te bepalen of beoogde grondgebruiks- en bouwactiviteiten mogelijk zijn (in relatie tot de hinder van bedrijven, verkeerslawaaï, ecologie, archeologie, bodemgesteldheid, waterhuishouding, veiligheid, luchtkwaliteit, e.d.). Als het bestemmingsplan hierna in concept klaar is, spreekt men meestal van een *voorontwerpbestemmingsplan*.

1.4.2. Inspraak en Overleg

Als het gemeentebestuur met de inhoud van het voorontwerpbestemmingsplan kan instemmen, wordt het bestemmingsplan ook buiten de gemeentelijke organisatie gepresenteerd. Dit gebeurt door middel van de *inspraak* en het *overleg*. De bedoeling hiervan is vooral om na te gaan hoe er over het plan wordt gedacht en op welk draagvlak het plan kan rekenen.

In het kader van de *inspraak* wordt de bevolking (particulieren, bedrijven, maatschappelijke organisaties, e.d.) over het plan geïnformeerd en geraadpleegd en kan er op het voorontwerpbestemmingsplan worden gereageerd. Dit gebeurt meestal tijdens een informatie- of inspraakbijeenkomst. Die vindt doorgaans plaats in een periode waarin het voorontwerp ter inzage ligt en waarin er op het plan kan worden gereageerd.

In het kader van de Wro is het voorontwerpbestemmingsplan ook digitaal beschikbaar, waardoor de mogelijkheid bestaat om dit via het internet in te zien en om erop (via e-mail) te reageren.

Behalve aan de bevolking wordt het voorontwerp in het kader van het *Overleg* naar een aantal officiële instanties gezonden, zoals verschillende diensten van rijk en provincie, het waterschap, betrokken buurgemeenten en nutsbedrijven.

Deze beoordelen het voorontwerp vanuit hun eigen (beleids)verantwoordelijkheid en geven op basis daarvan hun oordeel over de inhoud.

Dit oordeel is mede van belang voor het vervolg van de procedure, denk hierbij aan eventuele ingediende zienswijzen en ingesteld beroep bij de Raad van State.

De reacties, die de inspraak en het overleg oplevert, worden vaak gebundeld en voorzien van het commentaar van het gemeentebestuur. Eventueel wordt het voorontwerp naar aanleiding van de reacties (op onderdelen) aangepast.

Als deze fase is afgerond spreekt men van een *ontwerpbestemmingsplan*.

1.4.3. Officiële procedure

Vaststelling

De officiële vaststellingsprocedure begint zodra het ontwerpbestemmingsplan door Burgemeester en Wethouders voor een periode van zes weken ter inzage wordt gelegd. Tijdens die periode kan het ontwerpplan worden ingezien en kan iedereen schriftelijk zijn *zienswijze* over het ontwerpplan aan de gemeenteraad kenbaar maken. In de wet staat precies aangegeven hoe de terinzagelegging moet plaatsvinden en hoe deze (onder andere door advertenties) bekend moet worden gemaakt. Zo is onder meer bepaald dat iemand die zijn zienswijze over het ontwerpplan heeft gegeven, óók de mogelijkheid moet krijgen om deze mondeling nader toe te lichten.

Na afloop van de periode van terinzagelegging moet de gemeenteraad binnen een in de wet vastgelegde termijn over de vaststelling van het bestemmingsplan beslissen. De raad betreft hierbij de zienswijzen die op het ontwerpplan zijn ingediend. Meestal geven Burgemeester en Wethouders aan de gemeenteraad aan hoe zij denken dat er met de zienswijzen moet worden omgegaan. Ook kan het zijn dat een raadsdelegatie of een raadscommissie die taak op zich neemt.

De raad kan bij de vaststelling eventueel besluiten om (naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen of op eigen initiatief) wijzigingen in het bestemmingsplan aan te brengen. Na vaststelling wordt het bestemmingsplan opnieuw ter inzage gelegd. Er is nu geen sprake meer van een ontwerpbestemmingsplan, maar van een *vastgesteld bestemmingsplan*.

Goedkeuring

In het kader van de nieuwe Wro vervalt de goedkeuring van Gedeputeerde Staten. Wel hebben GS onder andere de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op het ontwerpbestemmingsplan.

Beroep

Tegen het vaststellingsbesluit kan een direct belanghebbende, binnen een bepaalde termijn in beroep gaan bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Na afloop van die beroepstermijn treedt het vastgestelde bestemmingsplan in werking. Dit houdt in dat het bestemmingsplan kan worden uitgevoerd, ook al is beroep ingesteld.

Wil diegene de uitvoering tegenhouden, dan moet hij of zij aan de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak vragen om het bestemmingsplan te *schorsen*. Als het bestemmingsplan door de Afdeling bestuursrechtspraak niet wordt vernietigd, wordt het bestemmingsplan na de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak over het beroep onherroepelijk.

2. OVER DE BESTEMMINGSPLANNEN VAN APPINGEDAM

2. 1. Aanleiding

Voor het hele grondgebied van de gemeente Appingedam worden de bestemmingsplannen geactualiseerd. Dit houdt in dat voor de komende tien jaar de beheers- en ontwikkelingsmogelijkheden opnieuw worden vastgelegd, afgestemd op de actuele situatie en nieuwe beleidsinzichten. Hiertoe heeft de gemeenteraad van Appingedam door het vaststellen van een *Plan van Aanpak* op 27 mei 2004 het startsein gegeven. Dat Plan van Aanpak vormt de leidraad voor het actualiseringstraject.

Voor de gehele gemeente waren meer dan 40 bestemmingsplannen van kracht, waarvan circa 35 ouder dan tien jaar. Hierdoor verschilden deze bestemmingsplannen nogal van elkaar. Dat gold zowel voor de manier waarop zij waren geschreven, maar zeker ook voor het beleid dat er in was vastgelegd. Bovendien waren de plannen alleen in analoge vorm, dat wil zeggen een papieren versie, beschikbaar.

Om hieraan een eind te maken worden alle bestemmingsplannen geactualiseerd en gedigitaliseerd waarbij het aantal wordt teruggebracht naar vier bestemmingsplannen:

- *Stad Appingedam, deelplan woongebieden;*
- *Stad Appingedam, deelplan centrumgebied;*
- *Stad Appingedam, deelplan bedrijvengebieden;*
- *Stad Appingedam, deelplan agrarische gebieden.*

In figuur 1 is de begrenzing van de plangebieden globaal aangegeven.

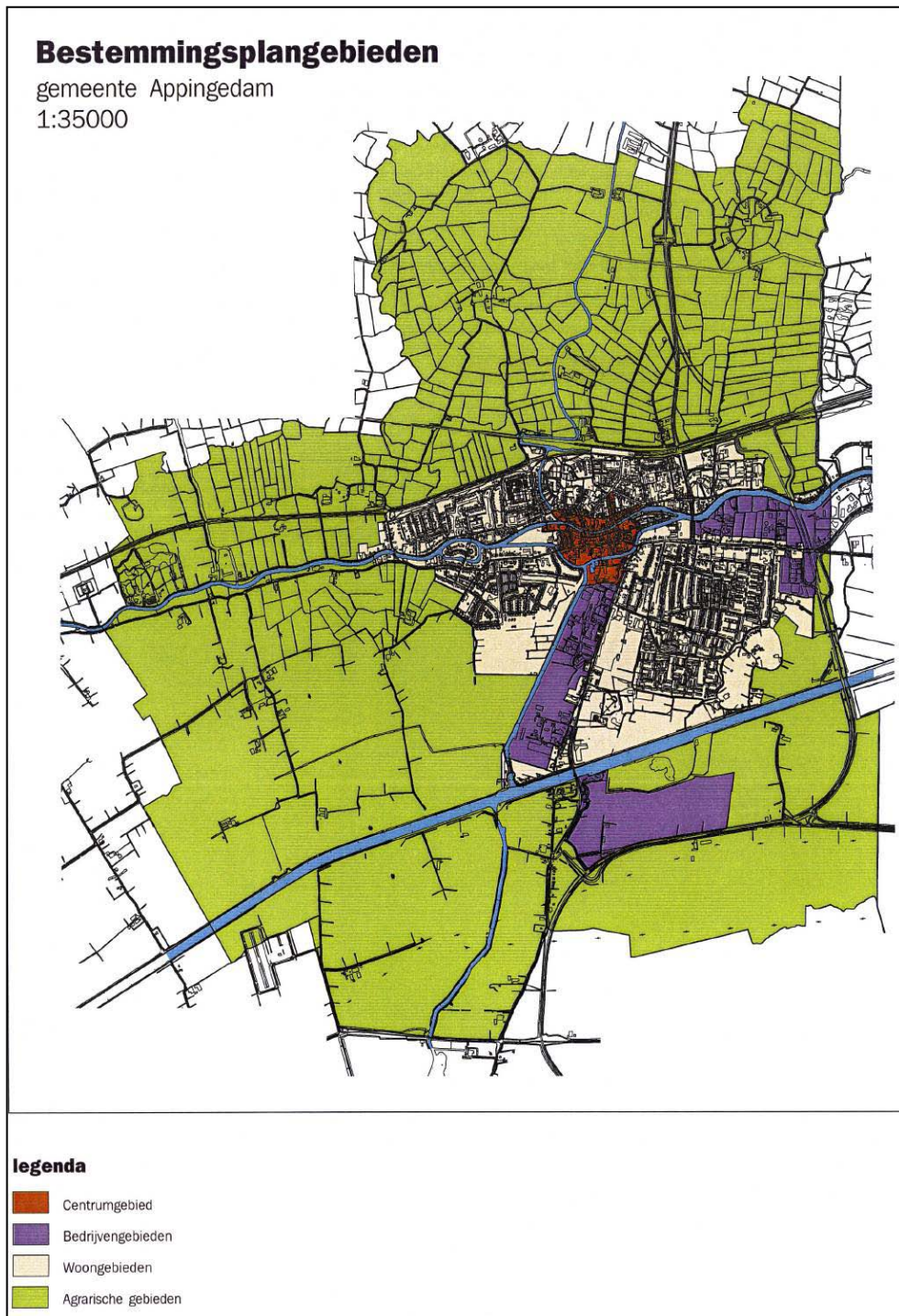
Voor elke nieuw bestemmingsplan is/wordt eerst een beslispunten- en uitgangspuntennota opgesteld. Daarmee bepaalt de raad de kaders waarbinnen de betreffende bestemmingsplannen worden opgesteld.

2. 2. Karakter van de bestemmingsplannen

De vier nieuwe bestemmingsplannen zullen in hoofdzaak een beheersgericht ofwel een conserverend karakter hebben. In een dergelijk bestemmingsplan wordt de ruimtelijk-functionele structuur vastgelegd en voor bestaande functies een adequate planologische regeling getroffen.

Het bestemmingsplan vormt echter geen statisch geheel, maar speelt ook zoveel mogelijk in op nieuwe ontwikkelingen die al op stapel staan of die de komende jaren nog zullen spelen. In dit kader zijn met name een aantal (her)ontwikkelingslocaties in de bebouwde kom van belang.

Met de vier nieuwe bestemmingsplannen voor het gehele grondgebied van de stad Appingedam wordt een groot aantal (deels verouderde) bestemmingsplannen herzien en vervangen door een actuele juridisch planologische regeling.

Figuur 1. Ligging bestemmingsplangebieden

2. 3. Digitalisering

Bestemmingsplannen worden digitaal opgesteld, de analoge verbeelding is daarvan afgeleid. Dit houdt in dat het bestemmingsplan via de computer raadpleegbaar en uitwisselbaar wordt.

Ook kan de gemeente het bestemmingsplan via het internet (bijvoorbeeld via de gemeentelijke website) beschikbaar stellen.

Het digitale bestemmingsplan is *objectgericht*. Dit houdt in dat de verbeelding van het bestemmingsplan is ingedeeld in vlakken (objecten), die aangeven waar de verschillende bestemmingen (bestemmingsvlakken of dubbelbestemmingsvlakken) en bouwmogelijkheden (bouwvlakken) liggen. Aan de vlakken is informatie gekoppeld in de vorm van de planregels en de toelichting. Door met de muis op een object te klikken, kan deze informatie die hoort bij het betreffende vlak, gericht worden opgevraagd. In de planregels kan dan worden gelezen welke mogelijkheden en beperkingen er bestaan om de betreffende gronden te kunnen gebruiken en eventueel te bebouwen. Soms staan in de planregels terugverwijzingen naar aanduidingen op de digitale verbeelding. De betekenis van deze aanduidingen, maar ook van de gehanteerde kleuren en codes, wordt in het *renvooi* of de *legenda* nader verklaard.

2. 4. Planopzet en systematiek

De digitale gebruiksmogelijkheden brengen met zich mee dat specifieke eisen worden gesteld aan de opzet, inrichting en systematiek van het bestemmingsplan. Met name voor de niet-professionele gebruikersgroep (burgers), maar ook voor plantoetsers (vergunningverleners en handhavers) is het belangrijk dat het bestemmingsplan overzichtelijk en begrijpelijk is en eenduidig kan worden geraadpleegd. Mede met het oog hierop is bij het actualiseren en digitaliseren van het bestemmingsplan een aantal uitgangspunten gehanteerd over de inhoud, de opzet en de systematiek, het kaartbeeld en het taalgebruik. De belangrijkste hiervan zijn hieronder uiteengezet

Standaardisering

In combinatie met de actualisering en digitalisering is een reeks van algemeen toepasbare bestemmingen voor het gehele gemeentelijke grondgebied ontwikkeld, waarbij vergelijkbare situaties eenzelfde regeling krijgen. Te denken valt aan eenzelfde opzet voor vergelijkbare typen woningen, ongeacht de wijk waarin zij liggen. Daarnaast is het bestemmingsplan ook qua kaartbeeld (kleuren, aanduidingen, coderingen, e.d.) gestandaardiseerd. Daarbij is aangesloten bij de landelijke standaard SVBP 2008, die per 1 juli 2009 verplicht wordt.

Plankaart

Het digitale bestemmingsplanbestand kan op een analoge manier worden verbeeld naar een plankaart.

Omwille van de inzichtelijkheid is een zo concreet mogelijk kaartbeeld gehanteerd, waaruit de belangrijkste gebruiks- en bouwmogelijkheden zonder al te uitvoerige raadpleging van de regels kunnen worden afgeleid. Gewerkt is met bouwvlakken, die per bestemmingsvlak aangeven waar de voornaamste bebouwing mag worden opgericht. Daarbuiten mag in beginsel geen, of alleen qua maatvoering ondergeschikte bebouwing worden opgericht. In het algemeen is voor de begrenzing van deze bouwvlakken de ligging van de bestaande (hoofd)bebouwing op een terrein of perceel als uitgangspunt genomen.

Bestemmingen

Mede met het oog op de overzichtelijkheid en raadpleegbaarheid is per op de kaart aangegeven bestemming gewerkt met een afzonderlijke regel. Hierbij is zoveel mogelijk als principe gehanteerd dat een bestemming één functie omvat (*enkelvoudige bestemming*). Een voorbeeld hiervan is de bestemming "Wonen".

Bij een sterke onderlinge verwevenheid van functies is gekozen voor meer- of eenvoudige bestemmingen. Deze zijn onderscheiden in *mengbestemmingen* (als functies in combinatie met elkaar op een bepaalde locatie voorkomen, bijvoorbeeld de bestemming "gemengd" voor de functies maatschappelijke doeleinden en wonen) en *dubbelbestemmingen* (indien functies onafhankelijk van elkaar op een bepaalde locatie voorkomen, zoals voor een transportleiding).

Regels

Per bestemming worden zoveel mogelijk relevante bepalingen opgenomen, zodat voor elke bestemming een overzichtelijk pakketje regels ontstaat dat zelfstandig leesbaar is. Zodoende krijgt de gebruiker, zowel bij analoge als digitale raadpleging, in één oogopslag inzicht in de relevante mogelijkheden en beperkingen.

Flexibiliteit

Er zijn zo weinig mogelijk ontheffingsbepalingen en nadere eisen op grond van de Wet ruimtelijke ordening in het plan opgenomen om het aantal nadere beslismomenten en de daarmee samenhangende procedures en bestuurslasten te beperken. In plaats daarvan is in het plan zoveel mogelijk bij recht bepaald welke bouw- en gebruiksactiviteiten acceptabel zijn.

Als toch de wens bestaat om in specifieke situaties van de regels af te wijken, dan moet dat zoveel mogelijk worden afgewogen in het kader van een aparte wijzigingsprocedure. Dit uitgangspunt wordt mede gehanteerd vanuit beheersoverwegingen: anders dan bij de toepassing van afwijkingen van de regels wordt bij wijziging het planologisch regime aangepast. Het bestemmingsplan behoudt daardoor langer zijn actualiteitswaarde.

Het is de bedoeling dat deze wijzigingsbevoegdheden bij uitzondering worden toegepast.

Desalniettemin kunnen ze niet worden gemist om het plan flexibel te maken en om in te kunnen spelen op toekomstige, maar nog onzekere ontwikkelingen. In het bestemmingsplan zijn vooraf de criteria aangegeven, waaronder een dergelijke wijzigingsbevoegdheid kan worden gebruikt. De Raad stelt deze criteria vast, het college van Burgemeester en Wethouders past ze vervolgens in concrete situaties toe. In de nieuwe Wro geldt een periode van ter inzage legging van 6 weken.

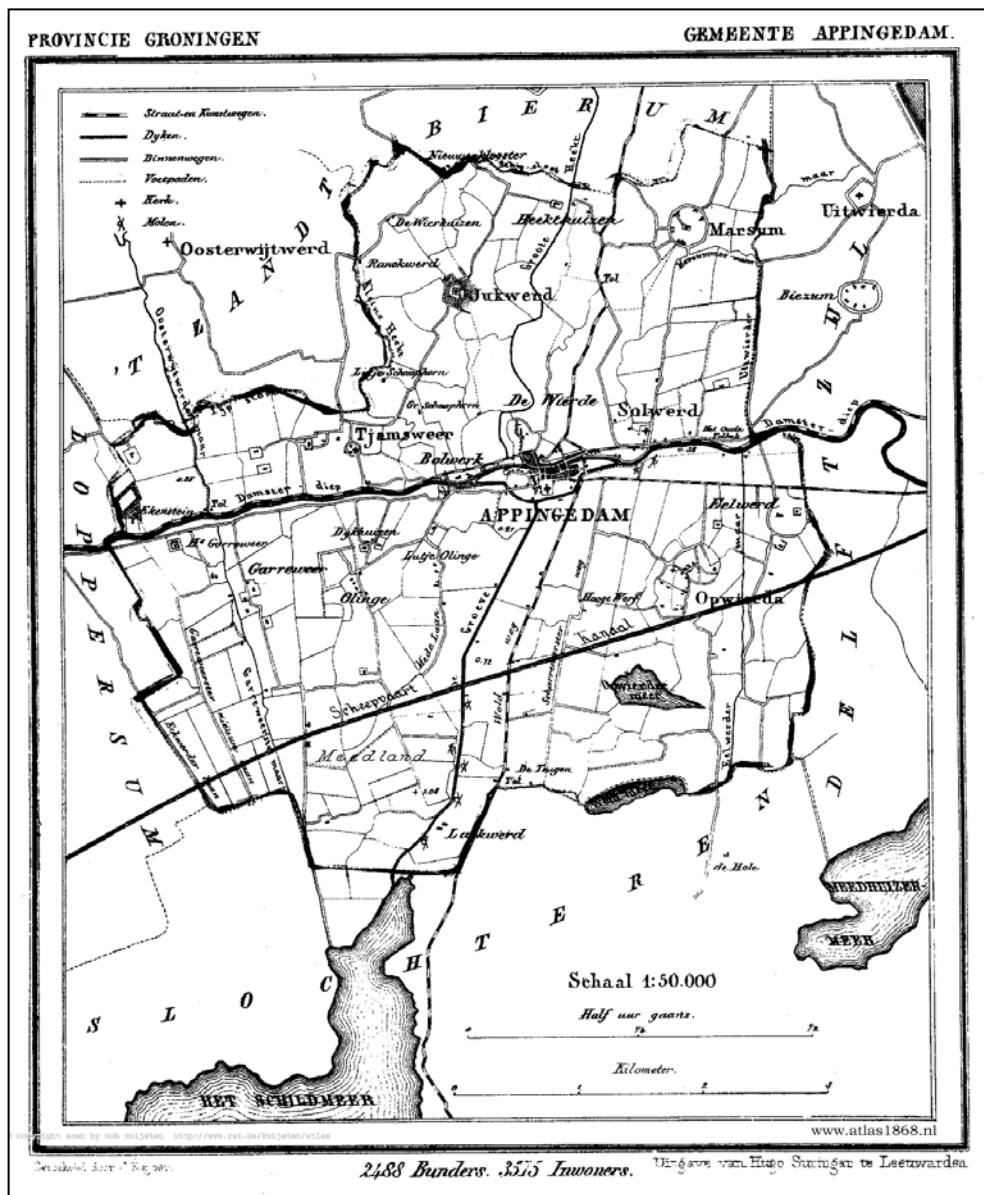
In combinatie met het opnemen van wijzigingsbevoegdheden zal terughoudend worden omgegaan met de toepassing van de (buitenplanse) projectbesluiten. Getracht wordt om gewenste ontwikkelingen en activiteiten zoveel mogelijk via de wijzigingsbevoegdheden van het plan te laten verlopen of deze via (partiële) herziening van het bestemmingsplan te regelen.

3. HISTORISCH RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Appingedam is ontstaan in het zuidelijk deel van het wierdenlandschap, op de rand van het overgangsgebied van de Groninger zeeklei in het noorden naar het zand/veengebied in zuidelijk richting. De eerste bewoning van Appingedam vond plaats ten noorden van het huidige stadscentrum op een opgeworpen wierde in de bocht van het toenmalige riviertje de Apt. Dit riviertje stroomde van de zuidelijk gelegen Woldstreek in de richting van de Eems. Van een nederzetting heeft Appingedam zich in de loop der tijd ontwikkeld tot de voornaamste handelsplaats en regionale marktplaats van het toenmalige Fivelingo. Ondanks deze positie is de stad tot circa eind negentiende eeuw betrekkelijk kleinschalig gebleven getuige de historische kaart uit circa 1867 (zie figuur 2).

In de twintigste eeuw is hier verandering in gekomen en is het bebouwd oppervlak van de stad zelfs vertienvoudigd. Dit heeft ertoe geleid dat het grootste deel van de stad van geringere ouderdom is en dat met name de oorspronkelijke binnenstad de oudheid van de stad aangeeft. Juist door de zeer vroege bloeiperiode van (dit deel van) Appingedam (van circa 1150 tot 1300) maakt dat het stratenpatroon in het centrum nog uit de middeleeuwen stamt. De huidige binnenstad kan dan ook getypeerd worden als een historisch nog grotendeels gaaf centrum rondom het Damsterdiep.

Dit heeft onder andere tot gevolg gehad dat een groot deel van de binnenstad op 13 november 1972 is aangewezen als Beschermd Stadsgezicht in het kader van de *Monumentenwet*. Op 28 maart 1991 is het beschermde deel nog eens uitgebreid. In de toelichting op het bestemmingsplan voor de binnenstad zal een nadere typering gegeven worden van de beschermde waarden in de binnenstad.

Figuur 2. Historische kaart Appingedam uit omstreeks 1867

4. BELEIDSKADER

4. 1. Europees beleid

Natura 2000

De lidstaten van de Europese Unie hebben zich verplicht om tot een samenhangend Europees ecologisch netwerk van natuurgebieden te komen, zodat een soort ecologische hoofdstructuur op Europese schaal, genaamd "Natura 2000", wordt gerealiseerd. Afspraken waarmee dit bereikt moet worden, zijn onder meer vastgelegd in de EG-Vogelrichtlijn en de EG-Habitatrichtlijn.

Zowel de Vogel- als de Habitatrichtlijn streven naar soort- en gebiedsbescherming. Zij zijn in principe niet rechtstreeks bindend voor de burger. Daartoe moet eerst doorvertaling vinden naar bestemmingsplannen, of (voor natuurgebieden) de Natuurbeschermingswet.

De Natuurbeschermingswet (NB-wet) is de Nederlandse uitwerking van het internationale beleid, zoals dat is vastgesteld in de Habitat- en Vogelrichtlijn. Per 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Vanaf dat moment heeft Nederland de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving verankerd. Provincies zijn in hoofdzaak het bevoegd gezag bij het verlenen van een Natuurbeschermingswetvergunning.

In deze wet wordt uitgegaan van twee typen gebieden:

- de beschermde natuurmonumenten (voormalige beschermde natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten die buiten de Natura 2000-gebieden liggen);
- de Natura 2000-gebieden.

De soortenbeschermingsregeling van de Vogel- en Habitatrichtlijn is volledig geïmplementeerd in de Flora- en faunawet.

Verdrag van Malta

In 1992 werd het Europese Verdrag van Malta ondertekend door een groot aantal EU-landen, waaronder ook Nederland, met als doel het (Europese) archeologische erfgoed veilig te stellen.

Dit heeft door middel van de *Wet op de archeologische monumentenzorg* gestalte gekregen in het ruimtelijke ordeningsbeleid, wat betekent dat bij de voorbereiding van bestemmingsplannen meer aandacht moet worden besteed aan de (mogelijke) aanwezigheid van archeologische waarden en dat daarvoor een beschermende regeling moet worden opgenomen. Bovendien zouden er meer gelden beschikbaar moeten komen voor archeologisch onderzoek en moet het beginsel "de verstoorder betaalt" worden doorgevoerd, in ieder geval voor wat betreft omvangrijke projecten (artikel 6 van het verdrag).

4. 2. Rijksbeleid

Nota Ruimte

De Nota Ruimte (januari 2006) is de rijksvisie op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland.

De nota bevat de ruimtelijke bijdrage aan een sterke economie, een veilige en leefbare samenleving en een aantrekkelijk land. Het gaat om de inrichtingsvraagstukken die spelen tussen nu en 2020, met een doorkijk naar 2030.

In de nota benadrukt het Rijk, net als in voorgaande nota's, opnieuw het belang van sterke steden in een vitaal platteland. Bundeling van wonen en werken in stedelijke gebieden en stedelijke vernieuwing en verdichting zijn de speerpunten van het Rijk. Een belangrijke doelstelling die wordt genoemd is het streven dat 40% van de uitbreiding van de woningvoorraad (2005-2015) binnen het bestaande stedelijk gebied opgelost zal worden.

Daarbij dient de ruimtelijke kwaliteit van het bestaande stedelijke gebied te worden verbeterd. Binnen de steden zal aandacht worden besteed aan meer *centrumstedelijk* wonen en minder aan eenzijdige woonmilieus. Er wordt daarnaast met name gewezen op het herstel van de balans tussen "rood" en "groen/blauw" oftewel bebouwing en recreatieve ruimte in en om de stad. Voor stedelingen moeten voldoende dagrecreatieve mogelijkheden in de directe omgeving zijn, in stadsparken en op het water.

Onder het motto 'decentraal wat kan, en centraal wat moet' legt het Rijk de regierol voor het beleid inzake wonen vooral bij het lokale niveau neer. Gemeenten hebben een eigen verantwoordelijkheid om de eigen bevolkingsgroei op te vangen en aan de woonwensen van de eigen bevolking tegemoet te komen. Ze zullen onder andere hun bestemmingsplannen hierop moeten inrichten. De provincies geven op regionaal niveau de kaders aan.

In de *Nota Ruimte* wordt Appingedam niet afzonderlijk benoemd, enerzijds omdat dit zich vanwege het abstractieniveau weinig concreet over steden als Appingedam uitspreekt, anderzijds omdat mag worden aangenomen dat de rijksbeleidslijnen zijn of worden doorvertaald in het provinciale en gemeentelijke beleid.

Nota Belvédère

De Rijksnota Belvédère richt zich op de relatie tussen cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting. De nota is voor Appingedam van belang aangezien de stad in de nota is aangewezen als een 'in cultuurhistorisch opzicht belangrijke stad'. Naast de stad zelf is ook het Groninger Wierdenlandschap aangemerkt als Belvédèregebied. Deze gebieden verdienen vanuit de cultuurhistorie extra aandacht. De provincie en gemeenten is gevraagd voor deze gebieden en steden actief cultuurhistorisch beleid te formuleren dat gericht is op het herkenbaar houden en versterken van de historische en ruimtelijke samenhang en deze vervolgens in respectievelijk streekplannen en bestemmingsplannen vast te leggen.

Nota Waterhuishouding

Het Rijksbeleid met betrekking tot water is verwoord in de *Vierde Nota Waterhuishouding (2000)*, het Nationaal Bestuursakkoord Water en het rapport Waterbeleid 21^e Eeuw. Ook de Europese Kaderrichtlijn Water heeft gevolgen voor het waterbeheer in Nederland. Algemene uitgangspunten van het waterbeleid zijn:

- ten aanzien van waterkwantiteit wordt de voorkeursvolgorde vasthouden, bergen en afvoeren gehanteerd. Dit betekent dat hemelwater wordt zoveel mogelijk afgekoppeld van het rioleringsstelsel en geïnfiltreerd in de bodem, dat de toename van verhard oppervlak dient te worden vermeden en, indien dit niet mogelijk is, wordt gecompenseerd door het realiseren van extra waterberging;
- ten aanzien van waterkwaliteit wordt de voorkeursvolgorde schoonhouden, scheiden en zuiveren gehanteerd.

De Vierde Nota Waterhuishouding heeft tot doel duurzame en veilige watersystemen in stand te houden en/of te brengen.

In de nota worden stedelijke watersystemen als een belangrijke drager voor stadslandschappen gezien.

Ecologische, landschappelijke en recreatieve waarden vormen de basis voor een hoogwaardig woon-, werk-, en leefklimaat in de bebouwde kom en directe omgeving. Door maatregelen dienen bronnen van verontreiniging (zoals overstorten) te zijn geminimaliseerd en zal een groot deel van de neerslag niet meer onmiddellijk worden afgevoerd, maar van het vuilwaterriool worden afgekoppeld en opgeslagen in het oppervlaktewater, geïnfiltreerd in de bodem en gebruikt worden voor specifieke doeleinden.

Eén van de middelen om het waterbeleid handen en voeten te geven is de *Watertoets*. De watertoets is wettelijk verplicht voor alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen met als doel te waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen.

4. 3. Provinciaal en regionaal beleid

POP-2000

Op 14 december 2000 is het *Provinciaal Omgevingsplan Groningen (POP) "Koersen op Karakter"* door provinciale staten vastgesteld. In dit plan zijn het Streekplan, het Waterhuishoudingsplan, het Milieubeleidsplan en het Mobiliteitsplan geïntegreerd.

In het POP-2000 worden de hoofdlijnen van het provinciaal omgevingsbeleid voor de lange termijn aangegeven. Daarnaast wordt per thema het beleid tot 2010 meer concreet aangegeven.

Hoofddoelstelling in het POP voor stedelijk gebruik is het behoud, herstel en ontwikkeling van de gewenste kwaliteit van woongebieden en andere functies. Kernwoorden in het POP zijn voorts leefbaarheid en kwaliteit. Bij dat laatste gaat het met name om de kwaliteit van de bebouwing en de inrichting van het bebouwd gebied.

Daartoe dient in de plannen rekening te worden gehouden met water, infrastructuur, natuurwaarden, bodem en cultuurhistorie. Met andere woorden, er dient maatwerk te worden geleverd.

In het POP worden de volgende stedelijke centra onderscheiden: Groningen, Hoogezand-Sappemeer, Veendam, Winschoten, Stadskanaal en Delfzijl. Door bundeling van wonen en werken in deze centra dient de positie ervan versterkt te worden en zal het landschap zoveel mogelijk gespaard blijven. Voorts wordt de mobiliteit beperkt en het draagvlak van voorzieningen vergroot. Nieuwe woningen dienen vooral in deze stedelijke centra gebouwd te worden. Daarbij ligt de prioriteit bij nieuwbouw als vervanging van sloopwoningen in te herstructureren woonwijken.

Naast het sectorale en thematische beleid wordt in het POP gewerkt met regioperspectieven. Deze vormen het vertrekpunt voor de gewenste toekomstige ontwikkelingen per gebied. Appingedam valt binnen het regioperspectief Noord.

Het beleid aangaande het wonen in het Groningen-Noord wordt onder meer geënt op het:

- versterken van de schakelfunctie van Bedum, Winsum en Ten Boer tussen stad en ommeland;
- uitwerken van de extra woningbouwopgave gericht op het aantrekken van hogere inkomens ter versterking van de leefbaarheid van het Hogeland;
- opstellen van een gebiedsgericht programma in relatie tot de vergrijzingsproblematiek;
- versterken van de sociale infrastructuur en het verlagen van participatiedrempels voor ouderen, jongeren en allochtonen.

Voorts wordt in het regioperspectief gewezen op het behoud van de kwaliteiten van natuur en landschap, de versterking van de regionale identiteit, onder meer door passende dorpsuitbreidingen.

In het toekomstperspectief voor deze regio hebben Appingedam en Delfzijl een gezonde woningvoorraad en aantrekkelijke stedelijke woonmilieus. Voor Appingedam, als belangrijkste toeristische attractiepunt in deze regio, ligt daarnaast een belangrijke opgave voor uitbouw van de toeristische ontwikkeling van de historische binnenstad. Het regioperspectief is verder uitgewerkt in de gebiedsuitwerking Noord-Groningen.

Gebiedsuitwerking Noord-Groningen

De Gebiedsuitwerking Noord-Groningen (februari 2004) is zoals gezegd een uitwerking van het regioperspectief 2030 en de regio-opgaven uit het POP. Deze gebiedsuitwerking heeft geen directe planologisch-juridische consequenties voor het bestemmingsplan. Wel zullen onderdelen van de gebiedsuitwerking gebruikt kunnen worden voor dergelijke plannen.

Eén van de speerpunten in de gebiedsuitwerking is de versterking van de ruimtelijke en economische structuur van de haven- en industriegebieden en het stedelijk netwerk Appingedam/Delfzijl. De kansen liggen vooral in het ontwikkelen van Appingedam en Delfzijl tot één stedelijk gebied dat zich als geheel profileert en een aantrekkelijk vestigingsklimaat heeft voor inwoners en bedrijven. De beide gemeenten zullen daartoe onder andere hun woningbouwprogramma op elkaar afstemmen.

Kansen zijn er daarnaast ook in de herontdekking van het Damsterdiep als 'parelsnoer' waarlangs de ontwikkelingen plaats kunnen vinden. Daarbij wordt gedacht aan de ontwikkeling van de kwaliteiten van de historische binnenstad van Appingedam en het maken van een ruimtelijke koppeling langs het Damsterdiep tussen Appingedam en Delfzijl. Bestaande plannen kunnen eveneens bijdragen aan de versterking van dit beeld.

In de gebiedsuitwerking worden in dit licht onder andere het Overdiepterrein, 'De Tip', en het 'landschappelijke wonen bij Ekenstein' genoemd. De identiteit van het gebied rondom het Damsterdiep kan verder versterkt worden door dit water als uitgangspunt te nemen bij nieuwe (woning)bouwplannen. Ook kan de infrastructuur voor fietsers en wandelaars langs het diep verbeterd worden en kan het diep betrokken worden in de regionale vaarroutes.

Het tussengebied is van bijzondere betekenis voor de ontwikkeling van dit stedelijk gebied in die zin dat het voor beide steden in potentie een aantrekkelijke entree en ook recreatief uitloopgebied vormt. Voor de ontwikkeling van dit tussengebied is een gezamenlijke ruimtelijke ontwikkelingschets opgesteld.

Voor wat betreft de bedrijvigheid geeft de gebiedsuitwerking aan dat op korte termijn een drietal ontwikkeling in het stedelijk gebied van belang zijn, waaronder de ontwikkeling van het bedrijventerrein Fivelpoort en de revitalisering van het bedrijventerrein aan de Woldweg, fase 2 (p.m.actueel).

- POP - 2 -

Het POP is in 2006 in beperkte mate herzien; het zogenaamde POP-2 werd in juli 2006 door Provinciale Staten vastgesteld. Het betrof hier beleid aangaande enkele specifieke onderdelen (agrarische bouwpercelen, intensieve veehouderij en opslag van radioactief afval in de diepe ondergrond).

Daarnaast is het POP 2 een licht geactualiseerd beleid ten opzichte van het POP uit 2000. Overigens is de provincie gestart met een integrale herziening van het POP.

- Nota Bouwen en Wonen 2005-2008 -

Gedeputeerde Staten hebben op 12 juli 2005 de *Nota Bouwen en Wonen 2005-2008* vastgesteld.

Blijkens deze nota ligt voor de komende jaren het accent op de uitvoering van de huidige gemeentelijke woonplannen. Voor de periode tot 2009 hoeven geen nieuwe woonplannen te worden gemaakt.

Beleidsaccenten uit de nieuwe nota zijn:

- versnelling van de nieuwbouw in de regio Groningen-Assen;
- de herstructurering blijft een belangrijke prioriteit. Dat geldt zeker voor het deel van de provincie buiten het regiovisiegebied Groningen-Assen, Daar waar de herstructurering wordt belemmerd door een tekort aan herhuisvesting, bieden Gedeputeerde Staten de gemeenten de ruimte om eerst nieuwe woningen te bouwen, voorafgaand aan de herstructurering. Gemeenten buiten het regiovisiegebied mogen alleen voor de eigen behoefte bouwen. Beide zaken zijn in hoofdzaak een voortzetting van het bestaande beleid;
- de provincie kondigt een nader onderzoek aan naar het thema wonen-welzijn-zorg. Het woonbeleid wordt, zo blijkt uit de *nieuwe Nota Bouwen en Wonen*, meer en meer in samenhang gezien met het beleid aangaande welzijn en zorg. In dat verband heeft de provincie recent twee beleidsstukken vastgesteld:
 - * de provinciale regiovisie *Zorg in samenhang 2003-2007* met daarin een integraal beleid voor de doelgroepen ouderen, gehandicapten en mensen met een psychische aandoening of beperking.
 - * het beleidsplan Welzijn 2005-2008 *Wel(en)levend Groningen*.

De provincie geeft voor de gemeente Appingedam aan dat er tot 2009 nog ruimte is voor de realisering van 586 woningen, onderverdeeld in een uitbreidingscontingent en om een - aanzienlijk - deel vervangende woningbouw in het kader van met name de herstructurering.

Na 2009 gaat de *Nota Bouwen en Wonen* uit van een sterk terugvallende nieuwbouw, die nagenoeg neigt naar stabilisatie. Navolgend overzicht geeft dit aan.

Nieuwbouwcontingent Appingedam volgens nota Bouwen en Wonen 2005-2008	
Uitbreidingscontingent	247
Vervangingscontingent	339
Contingent 2002-2008	586
Totaal uitbreidingsruimte 2009 t/m 2014	15

- *Provinciaal Omgevingsplan 2009 - 2013* -

Op 17 juni 2009 hebben Provinciale Staten het Provinciaal Omgevingsplan (POP) 2009 - 2013 definitief vastgesteld. In dit plan staat het omgevingsbeleid van de provincie op het gebied van milieu, verkeer en vervoer, water en ruimtelijke ordening. Belangrijke onderwerpen zijn:

- de bescherming van de karakteristieken van het Groninger landschap;
- ruimte voor ontwikkeling;
- leefbaarheid op het platteland;
- duurzame energie.

Het POP is grotendeels een voortzetting van bestaand beleid.

De provincie houdt vast aan de concentratie van windturbines in een drietal parken om zo het landschap te beschermen. Voor een aantal onderwerpen is nieuw beleid ontwikkeld. Zo is het onderdeel duisternis, een belangrijke kernkarakteristiek van de provincie, aangescherpt. De lichtuitstoot bij nieuwe stallen voor melkvee (ligboxenstallen) wordt teruggedrongen om de duisternis in de provincie te handhaven. Bestaande volwaardige intensieve veehouderijen kunnen zich ontwikkelen, maar nieuwe intensieve veehouderijen zijn niet meer toegestaan. Om verrommeling tegen te gaan, komen er in principe geen nieuwe bedrijventerreinen. Het accent ligt op revitalisering van de bestaande terreinen.

Bij het nieuwe POP maken Provinciale Staten de spelregels vooraf duidelijk, namelijk via de omgevingsverordening. Dit is een nieuw instrument. In de verordening is aangegeven waar gemeenten in bestemmingsplannen rekening mee moeten houden.

De toetsing door de provincie van bestemmingsplannen vervalt hierdoor.

4. 4. Gemeentelijk beleid

Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030

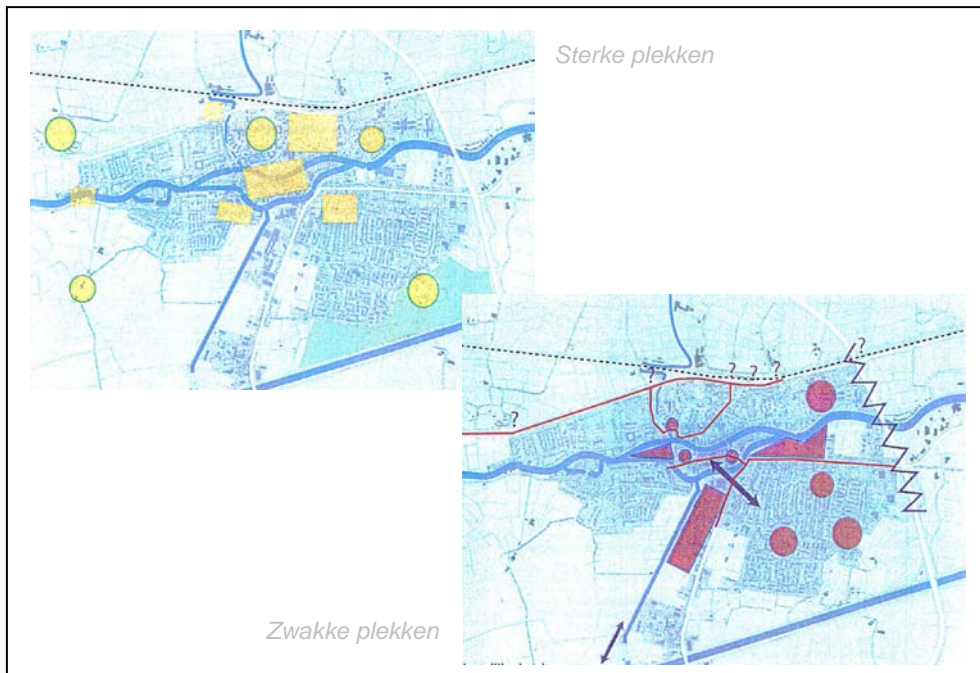
De *Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030 Unieke stad, schakel in de regio* (april 2002) is een belangrijk kader voor het nieuwe bestemmingsplan.

In de visie wordt een doorkijk gegeven naar de ruimtelijk-functionele situatie in Appingedam in 2030. Hiervoor is in de visie een analyse gemaakt van de bestaande situatie waarbij de zwakke en sterke punten van de gemeente aan bod komen. Als sterke fysiek-ruimtelijke punten worden de wierden, het water, de landelijke en groengebieden en de historische en karakteristieke (woon)gebieden gezien.

De plekken die in de ruimtelijke structuur een bepaalde mate van versterking verdienen zijn onder andere een aantal , dat qua schaal en maat met de directe omgeving thans detoneren. Het gaat dan bijvoorbeeld over bepaalde verkeersoplossingen en gebouwen zonder een goede overgang naar de omgeving.

Een goed voorbeeld in dit licht zijn de gedempte diepen waardoor achterkanten voorkanten zijn geworden, maar ook de uiteinden van de Dijkstraat (Cleveringaplein en Ossendrift) worden als knelpunt ervaren. In de wijken zelf is (de inrichting van) het winkelcentrum in Opwierde, de Doede van Amsweerflat een knelpunt ten opzichte van de wierde Opwierde. Ook bij de andere in de stad gelegen wierden Solwerd en De Wierde zijn situaties aanwijsbaar (zusterflat en verzorgingstehuis) waar de bebouwing conflicteert met de (uitstraling van) de wierde.

Daarnaast wordt de ligging van enkele bedrijventerreinen (Control Seal, Woldweg) midden in de stad als knelpunt ervaren. Deze lagen vroeger aan de rand maar zijn daar door hun historische relatie met het water in de loop der tijd midden in de stad komen te liggen en worden ze als barrières tussen woongebieden onderling en tussen woongebieden en het water en het centrum ervaren.

Figuur 3. Sterke en zwakke plekken volgens ontwikkelingsvisie

Tot slot worden in de ontwikkelingsvisie enkele moeizame inpassingen van verkeersoplossingen in de stad ervaren als knelpunt. Voorbeelden hiervan zijn de barrièrewerking van de N360 en N33, de scheiding van het station door de N360, het ontbreken van verbindingen met het landschap voor toeristisch langzaamverkeer, van routes naar het centrum, van een directe relatie tussen Opwierde en het centrum (die wordt bemoeilijkt door de Woldweg/Farmsumerweg) en de barrièrewerking van de Wijkstraat die gebruikt wordt als route voor het doorgaande verkeer.

Uit het overleg over de structuurvisie is verder naar voren gekomen dat met name in de wijk Opwierde de woonomgeving nog verbetering behoeft. Daarbij gaat het niet alleen om de openbare ruimte maar ook het op peil houden van de voorzieningen vraagt de nodige aandacht. Op sommige plekken wordt de invloed van grote bedrijven op de leefomgeving als negatief beoordeeld, met name voor wat betreft stank- en geluidsoverlast. Ook (het aanbod van) de huisvesting van ouderen in het centrum zou de nodige verbetering behoeven. Verder worden het ontbreken van structureel groen in het centrum en speelplekken in de woongebieden nog genoemd als zijnde ruimtelijke aandachtspunten.

In navolgende tabel is een samenvatting opgenomen van alle sterkten/zwakten en kansen/bedreigingen.

Sterkten	Zwakten
<ul style="list-style-type: none"> - Historische stadshart - Differentiatie in bebouwing wijken - Waterstructuur - Wierden- en wierdenlandschap - Groene parkgebied ten zuiden Opwierde - Bereikbaarheid - Goede voorzieningen (m.n. onderwijs en zorg) - Regionale functie gezondheidszorg, detailhandel en onderwijs - Veel cultuurhistorische waarden - Parkeergelegenheid centrum - Goede sportvoorzieningen bestuurlijke wil tot versterking stad Appingedam 	<ul style="list-style-type: none"> - Ruimtelijke begrenzing Dijkstraat - Doorgaand verkeer in de Wijkstraat - Ligging industriegebieden ten opzichte van woongebieden en waardevolle waterstructuur - Entrees Appingedam bij N360 - Woldweg en Farmsumerweg als ruimtelijke barrière tussen het centrum en Opwierde - Verkeerstechnische en ruimtelijke samenhang tussen wijken - Geen woningen voor de groep 55/65 jarigen - Leegstand en veroudering winkelpanden/gevels binnenstad - Woon- en leefkwaliteit Opwierde - Relatief weinig jongeren en veel ouderen in Appingedam - Relatief lage inkomenspositie en veel uitkeringsgerechtigden - Hoge werkeloosheid, waarbij relatief veel langdurige werkelozen
Kansen	Bedreigingen
<ul style="list-style-type: none"> - Onderdeel POP-uitwerking Noord - Ligging Fivelpoort binnen subsidiebereik Kompas - Beschermd stadsgezicht - Waterassen ontwikkelen - Appingedam als cultuurstad - Opwaardering Ekenstein en omliggend gebied - Beschikbaarheid personeel - Samenwerking in de regio (met name Delfzijl) - Toename belang recreatie en toerisme in Nederland 	<ul style="list-style-type: none"> - Perifere ligging in Nederland - Wegtrekken van arbeidspotentieel (jongeren) - Achteruitgang kwaliteit woningen en directe woonomgeving - Gebrek aan woningen voor ouderen en aan woningen die geschikt zijn voor thuiszorg - Afbrokkeling economische functies in Delfzijl - Verdwijning van voorzieningen - Kleinschaligheid winkels in de historische binnenstad versus schaalvergroting

Op basis van een analyse en maatschappelijke discussie omtrent de sterkten/zwakten en kansen/bedreigingen binnen de gemeente, is een modellenstudie uitgevoerd met verschillende strategische toekomstbeelden voor de ontwikkeling van Appingedam tot 2030. In samenspraak met de bevolking is gekozen voor het model 'stad als schakel'.

Hierin wordt Appingedam als een unieke stad en schakel in de regio gekarakteriseerd, waarbij versterken van de eigen plek van Appingedam in de regio van veel belang is. Dit door de kwaliteiten van Appingedam te benutten, zoals het historische centrum, de goede voorzieningen en de (verblijfs)recreatieve functie van de stad in de regio.

Daarnaast gaat de *Ontwikkelingsvisie* uit van het aanvullend zijn van de stad op de regio: ontwikkelingen op het vlak van wonen, werken, winkelen en onderwijs dienen aanvullend te zijn op die in de regio. Dit betekent intensieve samenwerking binnen de regiogemeenten.

Tot slot is gekozen voor een selectieve groei van de stad. Daarbij staat kwaliteitsverbetering voorop als het gaat om wonen, winkelen bedrijvigheid.

Woonplan Appingedam

Als antwoord op de provinciale nota Bouwen en Wonen heeft de gemeente een *Woonplan Appingedam, koersen op eigen kracht* (mei 2002) opgesteld. Het Woonplan had daarnaast als oogmerk om voor het aspect 'wonen' een uitwerking van de *Ontwikkelingsvisie* Appingedam te geven, met name voor de eerstkomende jaren (2002/2010).

Het Woonplan constateert op basis van een analyse van de ontwikkelingen op woningmarkt in het afgelopen decennium en prognose van de ontwikkelingen in de komende jaren, dat het inwonertal in Appingedam bij onveranderd beleid zal afnemen. Dit wordt voor een deel veroorzaakt door het feit dat jongeren door werk of studie de stad verlaten en voor een deel door het gegeven dat de stad onvoldoende ouderen (55 tot 65 jaar) aan zich weet te binden.

Aangezien deze laatste bevolkingsgroep de komende jaren verder zal stijgen is het van groot belang om aan de woningvraag in deze groep tegemoet te komen. Dit houdt onder andere in dat het realiseren van aantrekkelijke woningen en woonmilieus.

Ter uitvoering van het Woonplan is een convenant met de betrokken woningbouwcorporaties afgesloten (SGBA en Woongroep Marenland).

Daarin is een programma van maatregelen gegeven met betrekking tot de stedelijke vernieuwing: nieuwbouw (met woningbouw voor doelgroepen), vervangende woningbouw en het verbeteren van de woonomgeving.

Voor de periode 2002-2006 (later verlengd tot en met 2007) is een concreet woningbouwprogramma opgenomen.

Gelet op het verstrijken van de periode is in 12 maart 2007 voor de vervolgperiode een tweede convenant afgesloten tussen de gemeente Appingedam en de betrokken corporaties Marenland en de SAW/SGBA: *Convenant uitvoering tweede fase 2008 t/m 2012*.

Woonschepen

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van de woonschepen in Appingedam is gevat in een apart bestemmingsplan Woonschepen Damsterdiep (2004). De woonschepen zijn gelegen in het Damsterdiep langs de Fivelkade.

Middels het bestemmingsplan tezamen met de woonschepenverordening geeft de gemeente hiermee een helder beeld van ten aanzien van het woonschepenbeleid. Het plan maakt geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk (behalve waar het gaat om de aanwezigheid van bijgebouwen) maar heeft vooral een belangrijke rol in het beheren van de dat gedeelte van het Damsterdiep waar de woonschepen zijn afgemeerd.

Waterplan Appingedam

Het *Waterplan Appingedam* (2004) heeft betrekking op het gehele grondgebied van de gemeente, zowel het stedelijk als het landelijk gebied. Met het Waterplan worden verschillende doelen gediend.

Ten eerste dient het waterplan voor optimalisatie van het waterbeheer in Appingedam, zowel kwalitatief als kwantitatief en tegen aanvaardbare kosten. Ten tweede is water één van de ordende elementen in de ruimtelijke ordening geworden. Door water onder en boven de grond zichtbaar te maken en functies toe te kennen, kan een goede afweging gemaakt worden voor nieuwe ontwikkelingen. Daarnaast is samenwerking tussen verschillende beleidsvelden van belang, de bestuurlijke samenwerking en het waterplan maakt communicatie over water mogelijk.

De waterschappen die binnen de gemeente opereren zijn het Waterschap Noorderzijlvest en het Waterschap Hunze en Aa's. Het grootste gedeelte van het grondgebied van de gemeente valt onder het beheer van het waterschap Noorderzijlvest. Dit zijn de gronden ten noorden van het Eemskanaal. De gronden ten zuiden van het kanaal vallen onder het beheer van het waterschap Hunze en Aa's. Het waterschap Noorderzijlvest heeft zijn beleid en kaders voor het Waterplan verwoord in haar *Notitie Stedelijk Water* (2006).

In deze visie staan de belangrijkste richtlijnen en toetsingscriteria beschreven, die Noorderzijlvest hanteert bij het reageren op ruimtelijke plannen. In de notitie *Stedelijk Waterbeheer* beschrijft het waterschap de uitgangspunten voor het stedelijk waterbeheer. Deze uitgangspunten komen in hoofdlijnen overeen met de voornoemde visie.

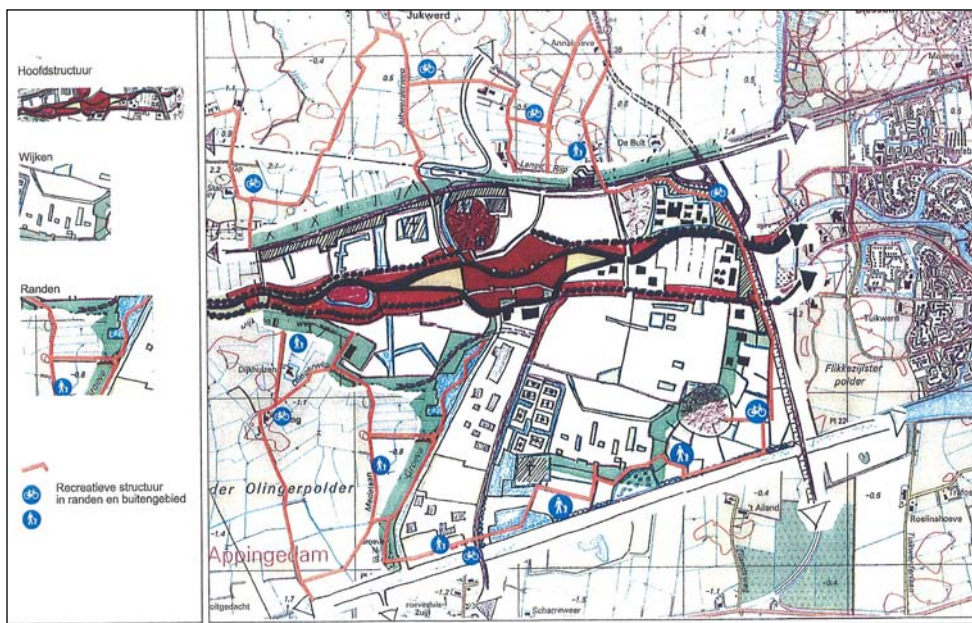
Het Waterschap Hunze en Aa's heeft een beheersplan opgesteld voor de periode 2003-2007. Dit plan gaat uit van viertal hoofdthema's Ruimtelijke inrichting en ordening, Beheer, onderhoud, eigendom en kostenverdeling, Watersystemen en Communicatie. Voor het landelijk gebied zijn geen specifieke beleidsvisies opgesteld. Wel zijn in de waterbeheersplannen van de beide waterschappen algemene doelstellingen geformuleerd.

Groenbeleid

Het gemeentelijk groenbeleid is gevat in het *Groenstructuurplan* (december 2000). Hierin is verwoord op welke wijze de gemeente de komende jaren met het groen binnen haar grondgebied om wil gaan. Op basis van een analyse van de huidige groenstructuur is daartoe in het plan een visie neergelegd voor de periode van circa 10 jaar.

In de visie wordt als belangrijkste hoofdlijnen onderscheiden:

- In het algemeen moet het groen duurzaam in stand worden gehouden en zo mogelijk verder worden ontwikkeld;
- Groen dat verloren gaat, moet ruimtelijk en kwalitatief gecompenseerd worden;
- De gemeente ontwikkelt een bomenbeleid.
- In de ruimtelijke structuur dienen de ruimtelijk 'dragende' structuren in stand te worden gehouden en waar mogelijk te worden versterkt.

Figuur 4. Visie Groenstructuurplan Appingedam 2000 (Buro Nieuwland, 2000).

En voor de afzonderlijke stadsdelen:

- binnen de afzonderlijke wijken dient de interne groenstructuur in stand te worden gehouden en waar mogelijk te worden versterkt;
- de koppeling van de wijken aan de centrale ruimtelijke structuur van de stad dient te worden versterkt.

De rode draad in dat plan is het behoud en waar nodig de versterking van de "dragende ruimtelijke structuur". Deze bestaat uit de volgende elementen:

- de historische binnenstad en De Wierde;
- de waterlopen Damsterdiep en het Nieuwe Diep;
- de oude wegen met lintbebouwing en boombeplanting.

Het beleid is er op gericht om de koppeling van het gebruiksgroen in de verschillende wijken aan deze 'dragende' te versterken. Dit gebruiksgroen, in de vorm van bijvoorbeeld wandelgroen en speelplekken is thans nog te weinig in de wijken aanwezig. Deze situatie verdient verbeterd te worden.

Zo wordt onder andere bij wijkvernieuwing en bij de ontwikkeling van nieuwe woonwijken ernaar gestreefd dit gepaard te laten gaan met de inrichting van grotere, meer op de functie gerichte groenvlakken.

Voor wat betreft het overige kleinschalige groen (overhoeken), wil de gemeente dit in aanmerking laten komen voor verkoop aan particulieren. Deze overhoeken, die het karakter hebben van tuinen, spelen geen belangrijke rol in de groenstructuur en zijn niet efficiënt te beheren. Tot slot kan volgens de visie de relatie van het groen in de stad met het buitengebied versterkt worden door de langzaamverkeersverbindingen van en naar het buitengebied van een betere inrichting te voorzien.

Monumentenbeleid

Appingedam kent vanwege de rijke historie van de stad een groot aantal rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten die zich met name in de historische binnenstad bevinden. Naast deze individuele monumenten is de binnenstad als geheel van een dermate historisch belang dat deze door het rijk is aangewezen als Beschermd Stadsgezicht. Deze aanwijzing is een erkenning van het bijzondere historische karakter van de binnenstad van Appingedam. De bedoeling van de aanwijzing is om deze bijzondere historische karakteristieken te behouden en nadrukkelijk een plaats te geven in toekomstige ontwikkelingen.

Uitgangspunt ten aanzien van de monumenten is om in principe qua gemeentelijke financiële ondersteuning aan te sluiten bij projecten die vanuit het Rijksmonumentenbeleid gesubsidieerd worden. In 1995 is echter al geconstateerd dat de beschikbare gemeentelijke subsidies te weinig restauratieprojecten initiëren, mede door het ontbreken van een beleidsdocument ten aanzien van monumentenzorg.

In 1999 is een inventarisatie verricht naar de restauratiemogelijkheden van binnenstedelijke panden.

In de Dijkstraat is een voorbeeldpand bestudeerd en is aangegeven op welke wijze een binnenstedelijk pand kan worden gerestaureerd. Herstel van de oorspronkelijke gevelopbouw vormt hierbij het uitgangspunt. De gemeente is voornemens meer panden op deze wijze aan te pakken en daarbij particuliere initiatieven te stimuleren. Aangezien daarbij een groot deel van de restauratiekosten altijd voor eigen rekening van de eigenaar is, speelt voorlichting hieromtrent een belangrijke rol. Een groot deel van de monumenten is nu nog in eigendom bij woningcorporaties. Sommige van deze monumenten worden verkocht aan particulieren wat leidt tot een versnipperd eigendom. Deze versnippering kan knelpunten geven in het beheer van monumentale panden.

In tegenstelling tot het beschermd stadsgezicht is de bescherming van de Rijksmonumenten en de gemeentelijke monumenten afdoende geregeld in respectievelijk de *monumentenwet* en de *gemeentelijke monumentenverordening*, zodat in principe een uitgebreide regeling in het bestemmingsplan niet noodzakelijk is.

Voor het bestemmingsplan is het meer de taak om de beeldbepalende gebiedswaarden te beschermen binnen het aangewezen gebied van het beschermd stadsgezicht van Appingedam en het beschermd dorpsgezicht van Marsum en in dat kader een regeling te bieden voor waardevolle elementen van de niet als rijksmonument en gemeentelijk monument aangewezen bebouwing, de onderlinge samenhang en variatie in de bebouwing en de gehele stedenbouwkundige structuur.

Beleidskader werken

In samenwerking met de andere gemeenten in de Eemsmondregio is het gemeentelijk beleid ten aanzien van bedrijventerreinen neergelegd in de bedrijventerreinvisie *Markt en profiel van de bedrijventerreinen in de Eemsmondregio*.

Doel van een dergelijke integrale visie is dat de samenwerkende partijen het Eemsmondgebied willen versterken tot een aantrekkelijk vestigingsgebied van de juiste kwaliteit en diversiteit, afgestemd op de markt. Om dit te bereiken hebben de partijen op basis van een uitgebreide marktanalyse afspraken gemaakt over segmentering en thematisering van de bedrijventerreinen in deze regio.

Er is gekozen voor een segmentering waarbij het uitgangspunt is dat de zwaardere bedrijven het beste passen in de Eemshaven en Delfzijl. In het achterland van deze twee havens is ruimte gereserveerd voor de lichtere segmenten waarbij in Appingedam het accent ligt op 'hoogwaardigheid', 'duurzaamheid' en 'transport'. Dit betekent voor Appingedam dat de vraag naar het segment 'kantoren' tot 2015 geacommodeerd kan worden op de locatie NS station. De vraag naar hoogwaardige bedrijventerreinen kan daarnaast in Appingedam tot 2015 op het jongste bedrijventerrein Fivelpoort gehuisvest worden. Dit vanwege de centrale ligging van het terrein in de regio en vanwege het feit dat het hier een zichtlocatie aan de N33 betreft. Ook de vraag naar transport- en distributierreinen kan op dit terrein geacommodeerd worden vanwege de goede bereikbaarheid.

Ruimte voor het segment perifere detailhandel is volgens de visie beschikbaar aan de Farmsumerweg, tegenover het woonplein. Het meest gewilde segment in de Eemsmondregio is de vraag naar modern gemengde bedrijventerreinen.

Hier is bijna overal in de regio behoefte aan en in Appingedam zijn hiervoor de locaties Woldweg en Fivelpoort aangewezen.

In het POP 2009-2013 wordt de regionale aanpak van de economie in de Eemsdelta benadrukt en een aantal voorstellen voor verdere ontwikkeling gedaan.

Figuur 5. Segmentering bedrijventerreinvisie

Beleidskader verkeer

Algemeen is het aspect verkeer meegewogen in de *Ontwikkelingsvisie Appingedam 2030*. Daarin zijn enkele verkeersknelpunten in beeld gebracht, zoals de barrièrewerking van de N360 en N33, de scheiding van het station door de N360, het ontbreken van verbindingen met het landschap voor toeristisch langzaamverkeer, van routes naar het centrum, van een directe relatie tussen Opwierde en het centrum (die wordt bemoeilijkt door de Woldweg/Farmsumerweg) en de barrièrewerking van de Wijkstraat die gebruikt wordt als route voor het doorgaande verkeer.

- Verkeersveiligheidsplan Appingedam -

In het kader van het beleid 'duurzaam veilig' is enige jaren geleden het *Gemeentelijk Verkeersveiligheidsplan Appingedam* gemaakt ¹⁾.

Een viertal invalshoeken is gevolgd:

- een veilige ruimtelijke planning door een gerichte locatiekeuze van functies en bestemmingen;
- een veilig mobiliteitsbeleid, met onder meet het stimuleren van vervoersalternatieven;
- afstemming van de weginrichting op het gewenste gebruik;
- gedragsbeïnvloeding.

Voor het grondgebied van de gemeente is een gewenste wegcategorisering aangegeven. Zie volgende figuur.

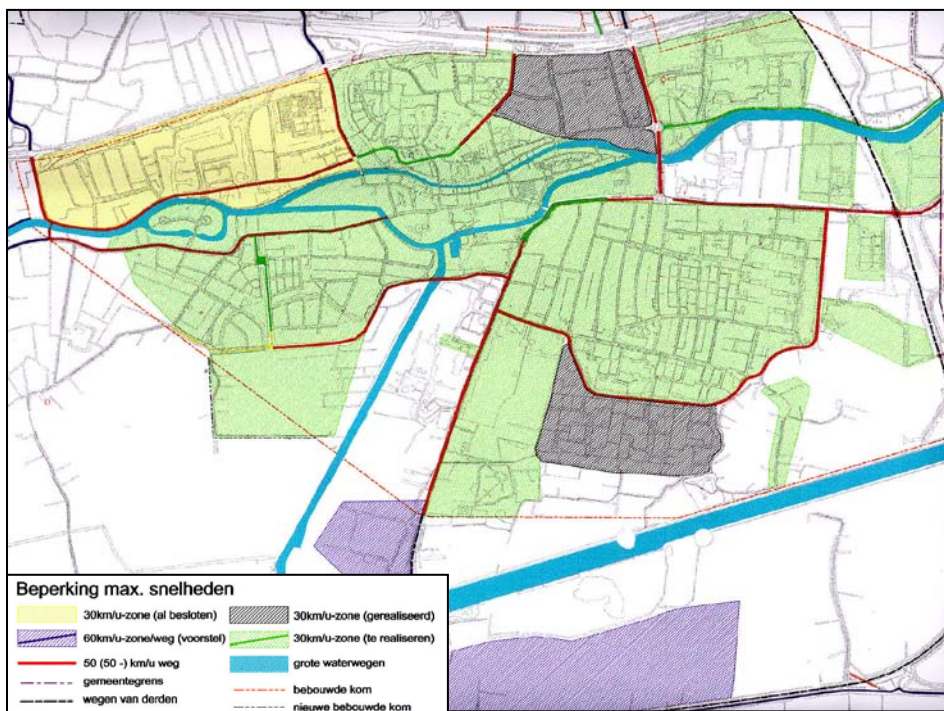
¹⁾ Gemeentelijk Verkeersveiligheidsplan Appingedam, DHV Milieu en Infrastructuur BV, Vestiging Noord Nederland, Groningen, maart 2000.

- Raamplan 360 / Damsterdeel -

De provincie Groningen is voor het tracé van N360 bezig met een grote onderhoudsbeurt.

Voor het deel door de gemeente Appingedam zijn samen met de gemeente ook een aantal maatregelen ontwikkeld die de doorstroming moeten verbeteren maar daarnaast de verkeersveiligheid verhogen en de leefbaarheid ten goede komen.

In dat kader is gezamenlijk het Raamplan N360-Damsterdeel ontwikkeld.

Figuur 6. Verkeersstructuur (Gemeente Appingedam, 2004)

Een drietal kruisingen van de N360 met lokale wegen worden verbeterd, namelijk:

- de aansluiting bij Tjamsweer met de gelijknamige weg (planologisch geregeld via een aparte artikel 19, lid 2 procedure);
- de aansluiting van de Jukwerderweg;
- de aansluiting van de Jan Bronsweg.

5. BASISONDERZOEK / OMGEVINGSASPECTEN

5. 1. Archeologie

In het beleidskader is al ingegaan op de gevolgen van het Europees Verdrag van Malta. Ter implementatie van het Verdrag van Malta is op 1 september 2007 de Wet op de archeologische monumentenzorg in werking getreden. Deze wet regelt onder andere dat er in het proces van ruimtelijke ordening tijdig rekening gehouden wordt met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden.

De belangrijkste aspecten van de nieuwe wet zijn:

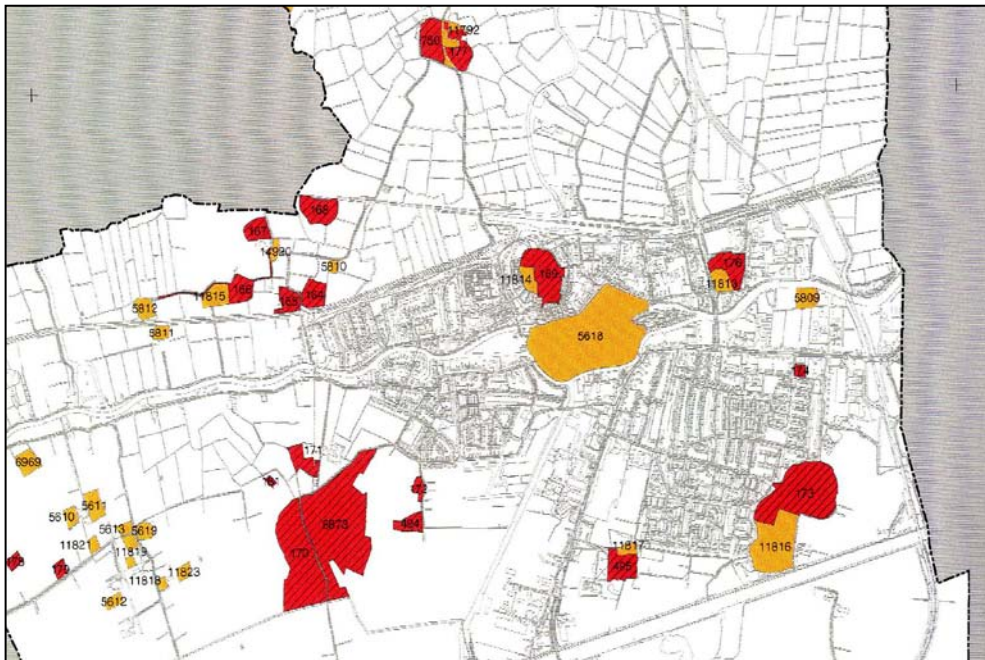
- de onderzoeksverplichtingen ten aanzien van ruimtelijke plannen worden uitgebreid. Een plan op grond van de Wro moet zijn gebaseerd op toereikende archeologische informatie over het plangebied;
- zonodig kan in het bestemmingsplan een aanlegvergunningeis worden opgenomen voor de bescherming van archeologische waarden;
- ook kunnen aan de aanlegvergunning voorwaarden worden verbonden voor technische maatregelen, het doen van opgravingen en de inschakeling van een deskundige.

In Groningen is in 2001 door de provincie in samenwerking met de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek de *Archeologische Monumentenkaart Groningen (AMK)* en de *Indicatieve Kaart Archeologische waarden (IKAW)* uitgebracht.

De AMK voor Appingedam is in navolgend figuur weergegeven.

Uitgangspunt voor archeologie in de bestemmingsplannen wordt gevormd door de *Nota archeologiebeleid regio Noord-Groningen* (augustus 2006). Deze nota zal de *Archeologische Monumentenkaart (AMK)* vervangen als toetsingskader voor onder andere het bestemmingsplan. In aanvulling op deze nota zal in een later stadium een gedetailleerde *archeologische verwachtingskaart* en *beleidsadvieskaart* verschijnen. Deze kan als beleidsinstrument dienen om tot op perceelsniveau beslissingen te kunnen nemen ten aanzien van de bekende en te verwachten archeologische waarden. Tot de planologische te beschermen gebieden op deze kaart zullen in ieder geval ook de Rijksmonumenten en de op de AMK vermelde waardevolle gebieden behoren.

In de figuur is een fragment van de AMK voor Appingedam opgenomen waarop te zien is delen van de gemeente, waaronder de gehele binnenstad, is aangegeven als archeologisch waardevol gebied.

Figuur 7. Fragment archeologische monumentenkaart

Voor de in de figuur aangemerkte delen geldt dat aanvragen voor voorgenomen ontwikkelingen hierbinnen getoetst dienen te worden door de provincie en de regionaal archeoloog. Het gaat hierbij om bestemmingsplanwijzigingen, vrijstellingen, ontgrondingen en m.e.r.-plichtige projecten waarbij de bodem nu of door toekomstig gebruik mogelijk verstoord zal gaan worden.

Daarnaast hebben de gemeenten in de regio Noord-Groningen in een *Nota Archeologiebeleid*²⁾ een uitwerking gegeven aan hun archeologiebeleid.

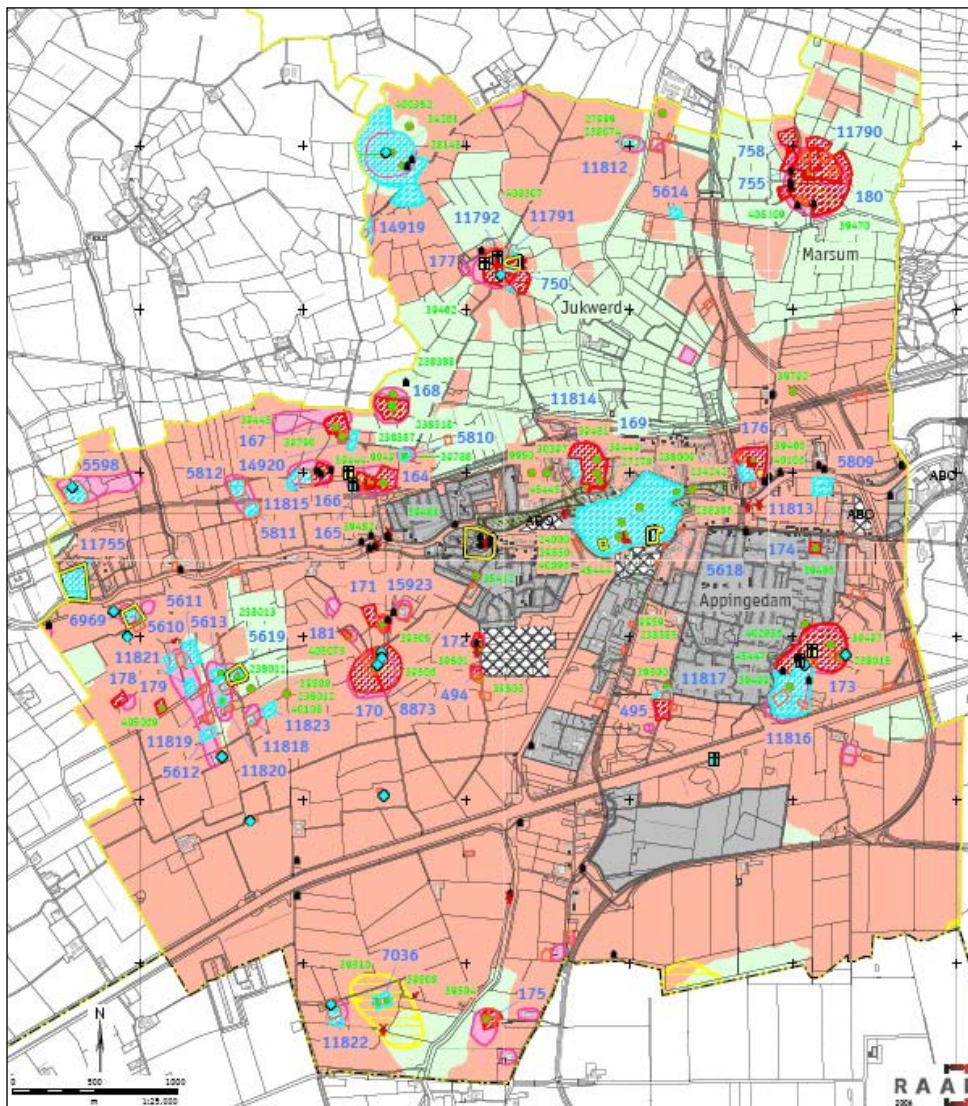
Zo geven de gemeenten aan:

- hun beleid te willen laten aansluiten op de nieuwe wetgeving over de archeologische monumentenzorg;
- archeologische waarden zoveel mogelijk 'in situ' te laten behouden;
- cultuurhistorie (archeologie) vroegtijdig in te brengen van in de totstandkoming van ruimtelijke plannen;
- aandacht te hebben voor interactie tussen ruimtelijke ordening en het bodemarchief.

In dit kader is onder meer van belang dat ten minste de AMK-terreinen planologisch worden beschermd.

De archeologische waarden zijn verder vertaald in de *Archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart Regio Noord-Groningen*. In dit onderzoek is een gemeentedeckend overzicht gegeven van de aanwezigheid van bekende archeologische vindplaatsen en verwachte archeologische waarden. In figuur 8 en 9 is dit aangegeven.

²⁾ Nota Archeologiebeleid regio Noord- Groningen, BAAC- Deventer in opdracht van Bestuur Noord-Groningen.

Figuur 8. Archeologische advieskaart Noord-Groningen, deel Appingedam

Voor een aantal gebieden wordt een archeologische dubbelbestemming aanbevolen. Voor de Rijksbeschermden AMK-terreinen (WR-A1) is het Rijk bevoegd gezag. Voor elke bodemingreep dient via de gemeente een vergunning aangevraagd te worden bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. In het bestemmingsplan hoeven deze gebieden niet te worden geregeld.

Aan de overige gebieden is een archeologische dubbelbestemming gekoppeld die is opgenomen in de bestemmingsplanregeling (Waarde - Archeologie 2 (WR-A2), Waarde - Archeologie 3 (WR-A3) of Waarde - Archeologie 4 (WR-A4)).

Regio Noord Groningen		
Gemeenten De Marne, Winsum, Bedum, Ten Boer, Loppersum, Eemsum, Appingedam en Delfzijl		
Archeologische verwachtingskaart en beleidsadvieskaart gemeente Appingedam		
RAAP-rapport 1732, kaartbijlage 13E, schaal 1:25.000		
legenda		
vindplaatsen/terreinen	advies	dubbelbestemming
ARCHIS-waarneming	onderzoek bij ingrepen groter dan 15 m ² binnen onderzoeksbuffer	WR-a2
238644 ARCHIS-waarnemingsnummer		
pastorie	onderzoek bij ingrepen groter dan 15 m ² binnen onderzoeksbuffer	WR-a2
begrenzing Rijksbeschermd AMK-terrein	bij ingrepen vergunning aanvragen bij minister OC&W (RACM)	WR-a1
begrenzing geregistreerd AMK-terrein	onderzoek bij ingrepen groter dan 15 m ²	WR-a2
5066 monumentnummer		
RAAP-vindplaats	onderzoek bij ingrepen groter dan 15 m ² binnen onderzoeksbuffer	WR-a2
R12 RAAP-vindplaatscode		
begrenzing wierden op basis van bodemkaart en/of Clingeborg	streven naar behoud	WR-a2
historische kernen	onderzoek bij ingrepen groter dan 100 m ²	WR-a3
borgterrein	onderzoek bij ingrepen groter dan 15 m ²	WR-a2
boerderijplaats	onderzoek bij ingrepen groter dan 15 m ²	WR-a2
vindplaatsen van de kadastrale minuut		
mogelijke vijver/viskenij	cultuurhistorisch waardevol: aandachtspunt	-
kerk	cultuurhistorisch waardevol: aandachtspunt	-
kerktoren	cultuurhistorisch waardevol: aandachtspunt	-
kostertie	cultuurhistorisch waardevol: aandachtspunt	-
diaconie	cultuurhistorisch waardevol: aandachtspunt	-
overige gebouwen	cultuurhistorisch waardevol: aandachtspunt	-
molen	cultuurhistorisch waardevol: aandachtspunt	-
opvallend perceel	cultuurhistorisch waardevol: aandachtspunt	-
overig		
hoge verwachting	onderzoek bij ingrepen groter dan 200 m ²	WR-a4
lage verwachting	geen onderzoek	-
hoge verwachting steentijd binnen 3 meter - Mv	onderzoek bij ingrepen groter dan 200 m ²	WR-a4
reeds onderzocht gebied groter dan 1 hectare: geen archeologische waarden geconstateerd	geen onderzoek	-
moderne woonwijken en industrieën	geen onderzoek	-
gemeentegrens		
grens plangebied		

Figuur 9. Legenda archeologische advieskaart Noord-Groningen

Monumenten

Naast een groot aantal Rijksmonumenten kent Appingedam een aantal gemeentelijke monumenten. Uiteraard is het merendeel van deze monumenten gelegen in de historische binnenstad. De Rijksmonumenten worden beschermd op grond van de *Monumentenwet*. Hiermee worden deze monumenten afdoende beschermd en hoeft in het bestemmingsplan geen aanvullende beschermende regeling te worden opgenomen.

5. 2. Ecologie

Op 1 april 2002 is de *Flora- en faunawet* in werking getreden met daarin de Europese richtlijnen, de *Habitatrichtlijn* en de *Vogelrichtlijn*, verwerkt. Dit heeft tot gevolg dat in het kader van nieuwe bestemmingsplan op de eventueel aanwezige ecologische waarden moeten worden getoetst.

Een onderscheid is te maken tussen gebieds- en soortenbescherming.

- *gebiedsbescherming* -

Het gaat hierbij om de vraag in hoeverre *gebiedsbescherming* van toepassing is, ofwel in hoeverre een plangebied consequenties kan hebben voor een beschermd natuurgebied.

De *Vogelrichtlijn* is gericht op de bescherming van de in het wild levende vogelsoorten en op de instandhouding van hun leefgebieden. De *Habitatrichtlijn* is gericht op het instandhouden van (half)natuurlijke gebieden (habitats) en de bescherming van wilde flora en fauna.

De bescherming van de SBZ 's (gebieden met een speciale beschermingszone) is in oktober 2005 in de nationale wetgeving vastgelegd in de *gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998*. Op grond van deze wet worden alle SBZ 's onder de werking van de Natuurbeschermingswet gebracht met hieraan gekoppeld een zelfstandig vergunningenstelsel met de provincie als bevoegd bestuursorgaan. Daarnaast verplicht de gewijzigde wet tot het maken van beheersplannen voor alle SBZ 's. In bestemmingsplannen (met ontwikkelingsmogelijkheden) moet - in verband met de uitvoerbaarheid - een redelijk zicht bestaan op de verleenbaarheid van een eventueel benodigde vergunning op grond van de nieuwe Natuurbeschermingswet.

- *soortenbescherming* -

De soortbescherming is in de Flora- en faunawet geregeld. Op grond van de Flora- en faunawet gelden onder andere algemene verboden tot het verwijderen van beschermde plantensoorten van hun groeiplaats, het beschadigen, vernielen, wegnemen of verstoren van voortplantings- of vaste rustplaatsen of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten of het opzettelijk verontrusten van een beschermde diersoort.

In algemene zin geldt dat nieuwe activiteiten, die in bestemmingsplannen mogelijk worden gemaakt en die een bedreiging kunnen vormen voor deze beschermde soorten, beoordeeld moeten worden en zo nodig ontheffing bij het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) moet worden aangevraagd. Vooral wanneer er soorten voorkomen uit de zogenaamde "streng" categorie (Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn en de bedreigde soorten van de diverse Rode Lijsten), kan dit een belemmering vormen voor het plan. Dit is het geval wanneer de mogelijkheden in het bestemmingsplan significant nadelige effecten kunnen hebben voor deze soorten.

Voor algemene soorten heeft het Rijk via een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) een algemene vrijstelling verleend. Voor deze soorten hoeft in het kader van het bestemmingsplan dus niet meer afzonderlijk een vrijstelling te worden aangevraagd.

In de voorbereiding op de op te stellen bestemmingsplannen is een Plantoets Omgevingsaspecten ³⁾ uitgevoerd. In het kader van deze Plantoets Omgevingsaspecten heeft reeds een ecologische oriëntatie plaatsgehad over de mogelijke ecologische waarden/leefgebieden in de gemeente Appingedam. In bijlage 1 staan daarvan de resultaten.

³⁾ Buro Vijn, Plantoets Omgevingsaspecten, maart 2006.

5. 3. Water

Water mede-sturend laten zijn bij ruimtelijk ordening is in de eerste plaats een kans. Door de waterkansenkaart te gebruiken en de watertoets toe passen kunnen problemen vaak worden voorkomen.

Het water in Appingedam en dan met name rond de binnenstad heeft belangrijke recreatieve, culturele en ecologische waarden, die zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk versterkt dienen te worden. Het *Waterplan Appingedam* biedt hiervoor het kader.

Daarnaast is het van belang om een veerkrachtig watersysteem aan te leggen. Het is wenselijk om het gebiedseigen water langer vast te houden in het gebied, dit kan door seizoensberging. Ook is algemeen de aanleg van meer oppervlaktewater gewenst om (grond)wateroverlast te voorkomen. Voldoende oppervlaktewater en herstel van het oppervlaktewatersysteem is eveneens noodzakelijk voor de opvang van hemelwater dat door een verdere afkoppeling opgevangen zal moeten worden. Deze afkoppeling heeft een positief effect op de benodigde zuiveringscapaciteit van de RWZI.

Voor de bestemmingsplannen geldt in het algemeen dat in ieder geval alle hoofdwatgangen specifiek zijn bestemd en de toegekende functies mogelijk worden gemaakt. Voorts wordt rekening gehouden met de volgende vereisten:

- bij nieuwe ontwikkelingen waterneutraal bouwen;
- bij herstructurering zoveel mogelijk verhard oppervlak afkoppelen en voor de opvang van het hemelwater voldoende bergingscapaciteit bieden, wat ook positief effect heeft op grondwateroverlast;
- bestemmen van de waterlopen conform de daaraan gekoppelde functietoekenning;
- positief bestemmen van de (geplande) recreatieve watervoorzieningen.

In bijlage 2 wordt nader beschreven op welke wijze invulling is gegeven aan de Watertoets.

5. 4. Geluid

5.4.1. Industrielawaai

Binnen de gemeente komt een tweetal gezondeerde industrieterreinen voor. Dit zijn terreinen waar zogenaamde "grote lawaaimakers" (bedrijven als bedoeld in artikel 2.4 van het *Inrichtingen- en vergunningbesluiten Wet milieubeheer*) gevestigd kunnen worden en waarvoor op grond van de *Wet geluidhinder* een zonegrens dient te worden vastgesteld door de gemeente. In Appingedam zijn dit de industrieterreinen Woldweg en Farmsumerweg.

Dat laatste is ook gebeurd vanwege de (eertijdse) aanwezigheid van kartonfabriek de Eendracht op het industrieterrein aan de Woldweg en de motorenfabriek Brons op het terrein aan de Farmsumerweg. Deze heeft onlangs de productie van motoren gestaakt wat tot gevolg heeft dat er alleen nog service en reparatie plaatsvindt.

Gelet op de actuele situatie kunnen de destijds vastgestelde zones niet meer als actueel worden beschouwd. De gemeente is voornemens om gemeentebreed haar geluidsgegevens te actualiseren. Onderdeel daarvan is het opstellen van nieuwe zonemodellen voor beide bedrijventerreinen. Op basis hiervan worden nieuwe geluidzones vastgesteld. Daarbij wordt tevens de provincie als bevoegd gezag betrokken.

5.4.2. Verkeerslawaai

Naast geluidszones voor industrielawaai hebben wegen conform de Wet geluidhinder eveneens een geluidzone. Een uitzondering hierop zijn wegen waarop een maximumsnelheid van 30 km/u geldt óf woonerven.

Gemeentebreed wordt in het licht van de gewijzigde Wet geluidhinder een nieuwe akoestisch onderzoek uitgevoerd met betrekking tot het wegverkeerslawaai in verband met de ligging van de voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Dit met name op de wegen met een stroomfunctie, zoals de N33, de N360 en overige doorgaande wegen. Met de uitkomsten van deze verkenning zal in de verdere procedure van de bestemmingsplannen rekening worden gehouden.

5.4.3. Spoorweglawaai

Ten noorden van het plangebied loopt de spoorlijn Groningen-Delfzijl. Ook spoorwegen hebben wettelijke zones waarbinnen grenswaarden gelden voor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige bestemmingen, zoals bijvoorbeeld woningen. Deze zijn vastgelegd in het besluit geluidhinder spoorwegen, waaronder de voorkeursgrenswaarde van 55 dB. In het kader van de actualisering van het gemeentelijk geluidbeleid is ook het spoorweggeluid van dit tracé onderzocht.

Akoestische situatie spoorweg Groningen-Delfzijl

Ten behoeve van het in beeld brengen van mogelijke saneringssituaties als gevolg van het railverkeer is een akoestisch onderzoek verricht ⁴⁾.

Het onderzoek stelt het volgende vast:

- reeds uit een eerdere melding aan het Ministerie van VROM was gebleken dat er ten gevolge van het railverkeer geen sprake was van saneringswoningen;
- ook uit de hier aan de orde zijnde eindmelding zijn geen saneringswoningen langs de spoorweg naar voren gekomen. Ook is er geen geluidsgevoelig buitenterrein of ander geluidsgevoelige bestemming bepaald waar een saneringssituatie in de zin van de Wet Geluidhinder aan de orde is. Woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen staan daarvoor op voldoende afstand van het traject van de spoorbaan.

⁴⁾ Eindmelding sanering railverkeerslawaai Appingedam, DGMR Industrie, Verkeer en Milieu BV, 2007.

5.4.4. Vliegverkeer

Op circa 1,5 kilometer buiten de bebouwde kom ligt aan de Garreweesterweg 16 een modelvliegtuigterrein van Aeroclub Fivelingo. Ook bij dergelijke vliegterreinen dient rekening te worden gehouden met eventuele geluidbelasting. Gezien echter het gebruik van het terrein voor modelvliegtuigen en de tijdstippen waarop dit gebeurt in relatie tot de grote afstand (1,5 km) tot aan de bebouwde kom, zijn er geen beperkingen voor de juridisch-plaanologische mogelijkheden voor de geluidsgevoelige functies.

5. 5. Externe veiligheid

Bedrijven die met gevaarlijke stoffen werken, kunnen risico's veroorzaken voor hun directe omgeving. Deze risico's, buiten de grenzen van het eigen bedrijfsterrein, worden aangeduid als externe veiligheidsrisico's. Deze risico's worden veroorzaakt door het ongewenst vrijkomen van brandbare of giftige stoffen. De Nederlandse overheid stelt grenzen aan de grootte van de externe veiligheidsrisico's voor het verkrijgen van een acceptabele situatie.

Sinds 27 oktober 2004 geldt het *Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen* (BEVI).

Op grond van dit Besluit en de daarop gebaseerde Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) gelden bepaalde normeringsafstanden tussen risicovolle en risicogevoelige functies. Deze normen moeten bij zowel beschikkingen op grond van de Wet milieubeheer (milieuvergunningen) als bij besluiten op grond van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO), zoals bestemmingsplannen, in acht worden genomen.

Door deze tweezijdige werking is gewaarborgd dat met elkaar conflicterende bestemmingen te dicht bij elkaar komen. Het BEVI heeft een rechtstreekse werking, zowel voor de Wm als voor de WRO.

Het BEVI maakt onderscheid tussen de begrippen *plaatsgebonden risico* en *groepsrisico*. Het plaatsgebonden risico (PR) is de plaatsgebonden kans, per jaar, op overlijden voor een onbeschermd individu ten gevolge van ongevallen met een bepaalde activiteit. Voor kwetsbare objecten (onder andere woningen, diverse zorginstellingen) geldt voor het PR een grenswaarde van 10^{-6} . Met andere woorden: binnen de contour waar het PR gelijk is aan 10^{-6} mogen geen kwetsbare objecten voorkomen. Deze grenswaarde geldt voor alle nieuwe situaties waar kwetsbare objecten in het geding zijn.

Voor bestaande situaties zijn er overgangsregels, echter uiterlijk 1-1-2010 moeten ook bestaande situaties waar kwetsbare objecten in het geding zijn voldoen aan de grenswaarde voor het PR van 10^{-6} . Voor beperkt kwetsbare objecten geldt (in nieuwe situaties) voor het PR een richtwaarde van 10^{-6} . Deze richtwaarde moet zoveel mogelijk worden bereikt. Het bevoegd gezag kan om gewichtige redenen van de richtwaarde afwijken.

Het *groepsrisico* kan worden gedefinieerd als de cumulatieve kans per jaar dat een groep personen van tenminste een bepaalde grootte slachtoffer wordt van een ongeval met gevaarlijke stoffen, en is dus afhankelijk van het aantal personen dat zich in de buurt van een risicovolle activiteit bevindt. Het groepsrisico dient te worden bepaald voor het gebied tussen de plaatsgebonden risicocontour (10^{-6} -contour) en de effectafstand van een risicovolle activiteit. Voor het groepsrisico geldt geen grenswaarde, maar een oriënterende waarde. Dit is een ijkpunt voor het bevoegd gezag, waar eventueel gemotiveerd van mag worden afgeweken. De oriënterende waarde ligt voor transportrisico een factor 10 hoger dan voor het risico door inrichtingen. Naarmate de groep slachtoffers groter wordt, moet de kans op een dergelijk ongeval kleiner zijn. Het groepsrisico wordt niet weergegeven door middel van een contourenkaart, maar met behulp van een zogenaamde Fn-curve. Het groepsrisico wordt grafisch weergegeven door een lijn waarin de kans (F) wordt afgezet tegen het mogelijke aantal dodelijke slachtoffers (n).

In het BEVI wordt verder onderscheid gemaakt tussen categoriale inrichtingen, waarvoor min of meer gestandaardiseerde effectafstanden en risicocontouren worden gehanteerd en niet-categoriale inrichtingen, waarvoor een standaardbenadering niet mogelijk is en afstanden en contouren individueel bepaald dienen te worden op basis van een kwalitatieve risicoanalyse of QRA (Qualitative Risk Analysis).

Hierbij worden aan de hand van de verleende milieuvergunning en de aanvraag daarvoor, ondermeer de specifieke stoffen, bronnen en systemen, risicobeperkende maatregelen en objecten, brandbestrijdingsvoorzieningen, toegangs- en vluchtwegen vertaald naar een specifiek voor de betreffende inrichting van toepassing zijnde normering.

In de voorbereiding op de op te stellen bestemmingsplannen is een *Plantoets Omgevingsaspecten* ⁵⁾ uitgevoerd. In het kader van deze Plantoets Omgevingsaspecten is reeds aan de hand van de risicokaart van de provincie Groningen alsmede de binnen de gemeente verleende milieuvergunningen en -aanvragen nagegaan welke opslagen van gevaarlijke stoffen zich in de gemeente bevinden, die onder de werking van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) zouden kunnen vallen.

Op basis van deze vóórtoets heeft overleg met het Steunpunt Externe Veiligheid van de provincie Groningen plaatsgevonden.

Uit dit overleg zijn een aantal randvoorwaarden gebleken, waarmee in de bestemmingsplannen rekening dient te worden gehouden.

Aanwezige risicovolle inrichtingen

Nader toegelicht per situatie wordt het volgende geconstateerd.

Wat betreft het LPG-station was er sprake van een urgente saneringssituatie, omdat er woningen binnen 23 meter van het vulpunt liggen. De LPG-verkoop is in 2007 beëindigd.

⁵⁾ Buro Vijn, Plantoets Omgevingsaspecten. Maart 2006.

Bij de graanhandel aan het Eemskanaal vindt op- en overslag van graanproducten c.q. diervoeders plaats. Op 3 maart 2001 een melding gedaan voor een uitbreiding. Het gaat hier niet om een BEVI-inrichting (geen opslag van gevaarlijke stoffen), al zal materieel wel rekening moeten worden gehouden met stofexplosies. Hierover is in overleg met het Steunpunt Externe Veiligheid Groningen meer specifiek het volgende gebleken: voor inrichtingen met gevaar voor stofexplosies zijn de zogenaamde ATEX-richtlijnen van toepassing. Deze bevatten preventieve voorzieningen, zoals een adequate drukontlasting. Er zijn geen toetsingsafstanden of risicoafstanden van toepassing.

Voor enkele overige inrichtingen zal het al dan niet vallen onder het BEVI samenhangen met de wijze van opslag, de samenstelling van stoffen etc.

Wat betreft de NAM-locatie: daarvan zal het invloedsgebied naar verwachting buiten de inrichting liggen, waarover het groepsrisico moet worden verantwoord.

Transport gevaarlijke stoffen

Naast inrichtingen kan het aspect van externe veiligheid een rol spelen bij (spoor/weg/auto)wegen in verband met het transport van gevaarlijke stoffen.

Het Steunpunt Externe Veiligheid Groningen heeft met betrekking tot het externe veiligheidsaspect, verbonden aan het transport gevaarlijke stoffen, de volgende provinciale kaders aangegeven (Basisnet):

- * rekening houden met de 10^{-6} contour als gevolg van het transport;
- * groepsrisico verantwoorden tot 200 m langs de transportassen (gemeten vanaf de rand);
- * binnen 30 m-zone van de weg beperkingen voor specifiek kwetsbare objecten, zoals crèches, scholen, bejaardencentra, ziekenhuizen, zorgwoningen en hoogbouw > 6 verdiepingen.

- Spoorwegen

De spoorweg Delfzijl-Groningen voor het vervoer van brandbare stoffen.

De belangrijkste risicofactoren waren de chloortransporten van AKZO Nobel in Delfzijl, per 1 juli 2006 gestopt, (zie TK 27801, nr. 29). Wel moet er mogelijk rekening worden gehouden met het vervoer van andere gevaarlijke stoffen.

Voor de spoorwegen geldt een 10^{-6} contour van minder dan 10 m. Zowel voor de bestaande bebouwing, als voor geplande ontwikkelingen binnen een zone van 200 m moet worden berekend welke de gevolgen dat heeft voor het groepsrisico.

- Wegen

Voor de N33 geldt 10^{-6} contour van 25 m met een verantwoording van het groepsrisico binnen een zone van 200 m.

Het Steunpunt Externe Veiligheid wijst wat betreft de N360 (Groningen-Delfzijl) en de N387 (Hoogezand-Slochteren) op routing gevaarlijke stoffen en de mogelijke opheffing daarvan.

- *Vaarwegen*

Het Eemskanaal is van belang voor het vervoer van brandbare stoffen, Volgens de risicokaart van de provincie moet hier rekening worden gehouden met een effectafstand van 50 meter. Volgens de Risicoatlas vaarwegen ligt de 10^{-8} risicocontour op 32 meter uit de oever. Materieel wil dit zeggen dat de 10^{-6} contour niet buiten de walkant komt. Wel moet in voorkomend geval binnen de afstand van 200 meter rekening worden gehouden met een verantwoording van het groepsrisico.

- *Buisleidingen en hoogspanningsleidingen*

Bij de aanwezigheid van hogedruk-aardgastransportleidingen gelden de bebouwingsafstanden en toetsingsafstanden, thans nog op basis van de VROM-circulaire buisleidingen (1984), hoewel het Ministerie van VROM bezig is met een actualisatie.

Voor hoogspanningsleidingen, die overigens buiten de stad zelf liggen, moet nagegaan worden of rekening kan worden gehouden met de ruimtelijke beperkingen die het Ministerie van VROM aangeeft.

5. 6. Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit in werking getreden. Deze wet betreft een wijziging van de Wet milieubeheer en vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005. De wet is enerzijds bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid aan te pakken, als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging. Anderzijds heeft de wet tot doel mogelijkheden te creëren voor ruimtelijke ontwikkeling, ondanks overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit.

De Wet luchtkwaliteit voorziet onder meer in een gebiedgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen. Luchtkwaliteitseisen vormen onder de Wet luchtkwaliteit geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkeling als:

- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project, al dan niet per saldo, niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL;
- een project "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

Van bepaalde projecten met getalsmatige grenzen is vastgesteld dat deze "niet in betekenende mate" bijdragen aan de luchtverontreiniging.

Een project draagt “niet in betekende mate” bij aan de luchtverontreiniging als de 1% grens niet wordt overschreden. De 1% grens is gedefinieerd als 1% van de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van fijn stof (PM₁₀) of stikstofdioxide (NO₂). Dit komt overeen met 0,4 microgram/m³, voor zowel PM₁₀ als NO₂. Projecten die “niet in betekende mate” bijdragen aan de luchtverontreiniging zijn onder andere:

- woningbouwlocaties met niet meer dan 1.500 nieuwe woningen bij één ontsluitingsweg en 3.000 nieuwe woningen bij twee ontsluitingswegen;
- kantoorlocaties met een bruto vloeroppervlak van niet meer dan 100.000 m² bij één ontsluitingsweg en 200.000 m² bij twee ontsluitingswegen;
- combinatie van woningbouw- en kantoorlocaties;
- bepaalde inrichtingen⁶⁾.

De bovenstaande projecten mogen zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit uitgevoerd worden.

In de wet worden de grenswaarden van de verschillende stoffen concreet genoemd. Deze zijn deels ook aan tijdstippen gebonden. Behalve grenswaarden zijn in de wet zogeheten plandrempels en alarmdrempels opgenomen. Een plandrempeel geeft een kwaliteitsniveau van de buitenlucht aan, waarboven het maken van plannen ter verbetering van de luchtkwaliteit verplicht is. De plandrempels worden per jaar strenger tot de grenswaarden in 2010 bereikt zijn. Voor zwaveldioxide en stikstofdioxide kent de wet alarmdrempels. Een alarmdrempeel duidt een kwaliteitsniveau van de buitenlucht aan waarbij een kortstondige overschrijding risico's voor de gezondheid van de mens inhoudt.

Van belang is dan of er in de gemeente plandrempels c.q. grenswaarden worden overschreden. In de praktijk zijn hierbij alleen stikstofdioxide (NO₂) en zwevende deeltjes (PM₁₀) van belang. Relevante luchtverontreiniging wordt met name veroorzaakt door het autoverkeer.

In en rond Appingedam komen enkele belangrijke interlokale wegen voor en wel in de vorm van de N33 en de N360, wegen die feitelijk bepalend zijn bij de vraag of er mogelijk sprake kan zijn van overschrijding van normen en waarvoor de wegbeheerder(s), i.c. rijk c.q. provincie, verantwoordelijk zijn voor de situatie aangaande de luchtkwaliteit. Voor zover er tengevolge van deze wegen geen sprake is overschrijding van normstellingen, zal dat zeker niet gelden voor overige wegen.

⁶⁾ akkerbouw- of tuinbouwbedrijven met open grondteelt; inrichtingen die uitsluitend of in hoofdzaak bestemd zijn voor witlof-trek of teelt van eetbare paddestoelen of andere gewassen in een gebouw; permanente en niet-verwarmde opstanden van glas of van kunststof voor het telen van gewassen; permanente en verwarmde opstanden van glas of van kunststof voor het telen van gewassen, mits niet groter dan 0,7 hectare; kinderboerderijen; spoorwegemplacements onder voorwaarde dat door de aanleg of uitbreiding daarvan of door een wijziging van de activiteiten op een spoorwegemplacement de toename van het aantal dieseltractie-uren niet meer bedraagt dan 7500 op jaarbasis.

Uit ambtelijk overleg met de provincie Groningen is de volgende insteek met betrekking tot het aspect 'luchtkwaliteit' gekozen.

Blijkens onderzoek van 2001 kunnen met name enkele (zeer) drukke wegen in stedelijke centra leiden tot overschrijding van normen. Voor de situatie in Appingedam wordt dat door de provincie niet verwacht. Dit met het oog op de ligging van Appingedam en het uitgangspunt om met de nieuwe bestemmingsplannen vooral in te zetten op een actualisering. Die inzet is ook in het overleg met de provincie van provinciale zijde bevestigd.

Dat er geen grote knelpunten zijn, komt tevens doordat het achtergrond van de luchtkwaliteit in Groningen redelijk goed is en zeezout en andere natuurlijke stoffen van berekende gehalten mogen worden afgetrokken.

5. 7. Bodem

Met betrekking tot met name de nieuw te ontwikkelen woon- en bedrijfslocaties inzicht in de bodemkwaliteit ter plekke van belang voor het bestemmingsplan. Datzelfde geldt bij de herontwikkeling van bestaande locaties, omdat daar van belang is of er (in het verleden) verontreinigingen hebben plaatsgevonden.

In dat verband kan erop gewezen worden dat in het kader van het landelijk project 'landsdekkend beeld' van de gemeente alle locaties zijn geïnventariseerd, waar in het verleden (bedrijfsmatige) activiteiten zijn geweest die verdacht zijn voor verontreiniging. Deze locaties zijn opgenomen in het *Historisch bodembestand*. Indien een locatie op basis hiervan verdacht is uit oogpunt van bodemverontreiniging kan bij ontwikkelingen (bouwen, slopen) op de locatie een bodemonderzoek gevraagd worden. Het *Historisch bodembestand* is in het gemeentelijk Bodeminformatiesysteem opgenomen.

Voorts is initiatiefnemer van nieuw te ontwikkelen woonlocaties (conform het gestelde in de Woningwet) verplicht om bij de bouwaanvraag een rapportage van de bodemgesteldheid in te dienen. Daaruit moet blijken of en onder welke omstandigheden nieuwe functies realiseerbaar zijn.

5. 8. Geur

Grotere industriële geurveroorzakers, waarbij rekening dient te worden gehouden met een stankcirkel (zoals bijvoorbeeld rioolwaterzuiveringsinstallaties) komen binnen de gemeentegrenzen niet voor.

Wel zijn in het buitengebied van Appingedam enkele veehouderijen aanwezig, waarbij rekening moet worden gehouden met een geurcontour. Deze zijn met name van belang voor het bestemmingsplan buitengebied. Eén bedrijf verdient in het kader van onderhavig bestemmingsplan extra aandacht. Dit betreft het vleeskuikenbedrijf aan de Garreweesterweg 16. Volgens de richtlijn veehouderij en stankhinder heeft dit bedrijf bij gewone stallen een stankcirkel van 230 meter in relatie tot de bebouwde kom. Dit bedrijf ligt zeker op 1,5 kilometer ten opzichte van het meest nabijgelegen bebouwing, in dit geval de wijk Olingermeeden. Deze afstand in acht nemende levert dit bedrijf voor de mogelijkheden in dit bestemmingsplan geen problemen op.

Daarnaast ligt er nog een agrarisch bouwperceel aan de zuidzijde van het plangebied, maar de afstand daarvan tot het plan (400 à 500 m) is zodanig dat hieruit geen beperkingen voortvloeien.

Voor zover het gaat om vergunningsplichtige bedrijven geeft de Wet Geurhinder en Veehouderij regelgeving over het voorkomen van conflicten tussen agrarische bedrijven en (toekomstige) woonlocaties. Zoals hiervoor opgemerkt, liggen er op korte afstand van woongebieden geen agrarische bedrijven die conflicten zouden kunnen geven. Overigens wordt voor de hele gemeente via de regioraad Noord-Groningen nagegaan wat de consequenties van de *Wet Geurhinder en Veehouderij*.

5. 9. Bedrijvigheid en milieuzonering

Bij de milieuverantwoording van de bedrijvigheid ten opzichte van de gevoelige functies (zoals wonen) hanteert de gemeente de ruimtelijke milieuzonering van de *Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG)*.

Deze milieuzonering wordt gehanteerd bij het opstellen van bestemmingsplannen met als doel voldoende afstand tussen gevoelige functies (zoals wonen) en hinderlijke functies (zoals bedrijven) planologisch te garanderen. Algemeen geldt voorts dat risicovolle inrichtingen en ook geluidszoneringsplichtige inrichtingen op voorhand worden uitgesloten binnen de reguliere bedrijfsbestemmingen.

Bedrijfsactiviteiten zijn in deze lijst gerangschikt aan de hand van hun SBI-code (Standaard Bedrijfs Indeling). Per bedrijfscategorie zijn de mogelijke hinderaspecten gerangschikt en per aspect van een grootste in acht te nemen afstand voorzien. Denk daarbij aan hinder door geluid, stof, geur of gevaar of hinder in verband met verkeer of visuele hinder. Aan de hand van hun invloed op de omgeving en de daarmee corresponderende afstanden zijn bedrijven in zes categorieën verdeeld, te weten:

*categorie 1: grootste afstand 10 m;
categorie 2: grootste afstand 30 m;
categorie 3: grootste afstand 50 of 100 m;
categorie 4: grootste afstand 200 of 300 m;
categorie 5: grootste afstand 500, 700 of 1000 m;
categorie 6: grootste afstand 1500 m.*

In de VNG-publicatie wordt onderscheid gemaakt in twee omgevingstypen: rustige woonwijk / rustig buitengebied en gemengd gebied. Bovenstaande afstanden zijn van toepassing voor een rustige woonwijk of een rustig buitengebied. De afstandrichtlijnen kunnen met één afstandstap worden verlaagd indien sprake is van een gemengd gebied, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat.

Deze categorie-indeling wordt bij het toelaatbaarheid van bedrijvigheid gehanteerd.

Niettemin kan het voorkomen, dat bedrijfsactiviteiten van een bepaald type minder milieubelastend zijn dan op grond van de lijst mag worden aangenomen.

Het kan bijvoorbeeld gaan om betrekkelijk kleinschalige activiteiten, doordat bepaalde milieubelastende onderdelen niet worden uitgeoefend of doordat er maatregelen ter beperking of voorkoming van specifieke hinderaspecten zijn getroffen.

In dat geval bestaat de mogelijkheid om bedrijfsactiviteiten als een minder milieubelastende activiteit aan te merken.

5. 10. Kabels en leidingen

In gemeente Appingedam komen hoofdkabels en -leidingen voor waar in de verschillende bestemmingsplannen rekening mee zal moeten worden gehouden.

===

DEEL B PLANSPECIFIEK

Dit deel is planspecifiek (Agrarische gebieden) en behandelt de verschillende onderdelen en aspecten in hun onderlinge samenhang. Daarbij wordt in eerste instantie gericht ingaan op de ruimtelijk-functionele uitgangssituatie in het agrarisch gebied van Appingedam. Op basis van deze uitgangssituatie wordt aan de hand van het eerder geformuleerde beleid in deel A, vervolgens de beoogde situatie behandeld.

**GEMEENTE APPINGEDAM 042602 / 17-02-11
BESTEMMINGSPPLAN STAD APPINGEDAM,
DEELPLAN AGRARISCHE GEBIEDEN**

TOELICHTING (PLANSPECIFIEK DEEL)

<u>INHOUDSOPGAVE</u>	<u>blz</u>
1. INLEIDING	1
1. 1. Aanleiding	1
1. 2. Plangebied	1
1. 3. Uitgangspuntennota	1
1. 4. Leeswijzer	2
1. 5. Nieuwe Wet ruimtelijke ordening	3
2. BELEIDSKADER	4
2. 1. Algemeen	4
2. 2. Rijksbeleid	4
2. 3. Provinciaal beleid	5
2. 4. Regionaal beleid Noord-Groningen	10
2. 5. Gemeentelijk beleid	13
3. HUIDIGE SITUATIE	14
3. 1. Algemeen	14
3. 2. Landschap en cultuurhistorie	14
3. 3. Landbouw	16
3. 4. Natuur	19
3. 5. Water	19
3. 6. Wonen in het landelijk gebied	20
3. 7. Bedrijvigheid	21
3. 8. Recreatie	21
3. 9. Verkeer en infrastructuur	22
3. 10. Nutsvoorzieningen	22
3. 11. Overige functies	22
4. OMGEVINGSASPECTEN	23
4. 1. Algemeen	23
4. 2. Archeologie	23
4. 3. Water	26
4. 4. Ecologie	29
4. 5. Milieuaspecten	32
4. 6. Externe veiligheid	38
4. 7. Kabels, leidingen en straalpad	43
4. 8. Planmer	44
5. PLANUITGANGSPUNTEN	46
5. 1. Algemeen	46
5. 2. Algemene uitgangspunten	46
5. 3. Gebiedsindeling	47
5. 4. Landschap en cultuurhistorie	48
5. 5. Landbouw	49

5. 6.	Natuur en bos	55
5. 7.	Wonen in het landelijk gebied	56
5. 8.	Bedrijvigheid	58
5. 9.	Recreatie en toerisme	59
5. 10.	Verkeer en infrastructuur	60
5. 11.	Overige functies	61
6.	TOELICHTING OP DE BESTEMMINGEN	62
6. 1.	Algemeen	62
6. 2.	Het juridisch systeem	62
6. 3.	Algemene begrippen	62
6. 4.	Toelichting op de regels	64
6. 5.	Bestemmingen	65
6. 6.	Dubbelbestemmingen	73
6. 7.	Algemene aanduidingsregels	74
7.	UITVOERBAARHEID	76
7. 1.	Algemeen	76
7. 2.	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	76
7. 3.	Grondexploitatie	76
7. 4.	Economische uitvoerbaarheid	77
8.	INSPRAAK EN OVERLEG	78
8. 1.	Inspraak	78
8. 2.	Overleg	78
9.	RAADSVASTSTELLING	103

BIJLAGEN

<u>Bijlage 1</u>	Aanwijzingsbesluit Beschermd Dorpsgezicht Marsum
<u>Bijlage 2</u>	Advies Brandweer Regio Groningen
<u>Bijlage 3</u>	Kaart deelgebieden: Wierdenlandschap en Wegdorpenlandschap
<u>Bijlage 4</u>	Hoofdstuk 5 “Cultuurhistorie, landschap en natuur” van het Ruilverkavelingsplan Appingedam - Delfzijl
<u>Bijlage 5</u>	Samenvatting inspraakreacties en reactie gemeente
<u>Bijlage 6</u>	Reactienota naar aanleiding van zienswijzen tegen het ontwerp-bestemmingsplan

1. INLEIDING

1. 1. Aanleiding

Zoals in het algemene deel is aangegeven, is de gemeente Appingedam gestart met een actualiserings- en digitaliseringsproject van bestemmingsplannen. Verouderde plannen moeten worden aangepast aan nieuwe inzichten, nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen moeten worden ingepast en tegelijkertijd moeten plannen zódanig worden gemaakt, dat ze inspelen op de wens van een digitale raadpleegbaarheid. Ten behoeve van de voorgenomen actualisering heeft de gemeente een Plan van Aanpak gemaakt dat de leidraad vormt voor het actualiseringstraject.

De gemeente beoogt de actualisering van de bestemmingsplannen tevens te combineren met grotere plangebieden, zodat het aantal bestemmingsplannen over de gemeente als geheel wordt teruggebracht naar de volgende vier plannen: Woongebieden, Centrumgebied, Bedrijventerreinen en Agrarische gebieden. Dit bestemmingsplan *Stad Appingedam, deelplan agrarische gebieden* heeft betrekking op het buitengebied.

Ook is de inzet gemeentebreed: gelijkkluidende bestemmingen in vergelijkbare situaties.

In het algemene deel dat op alle vier bestemmingsplannen betrekking heeft, is aan de orde gekomen: een algemene beschrijving, een weergave van het beleidskader en informatie over het basisonderzoek. In dit deel wordt specifiek ingegaan op het buitengebied.

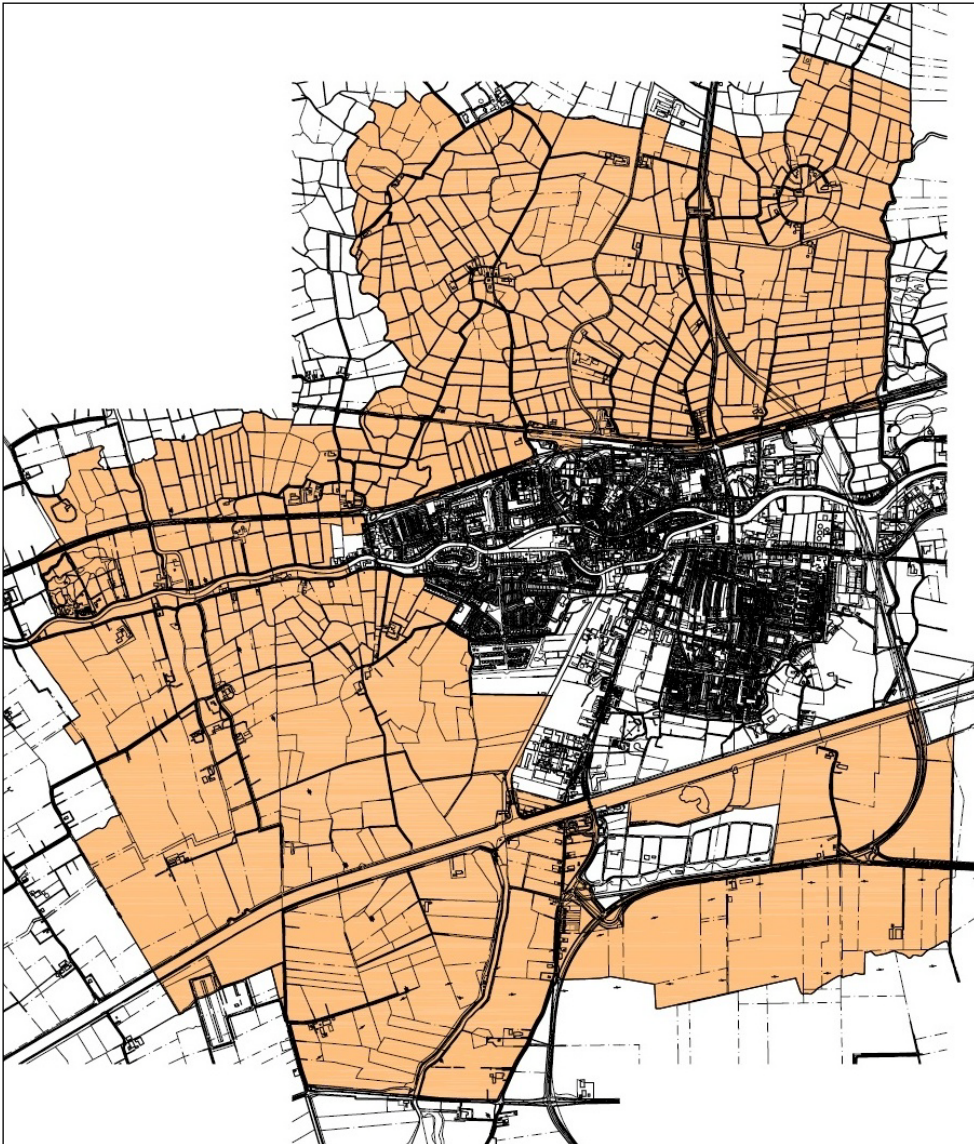
1. 2. Plangebied

Appingedam is gelegen aan het Damsterdiep en grenst aan de gemeenten Delfzijl, Loppersum en Slochteren. De gemeente wordt doorsneden door het Eemskanaal, waarbij het stedelijk gebied voornamelijk ten noorden van het kanaal ligt. Aan de zuidzijde van het kanaal ligt overwegend landelijk gebied.

Het onderhavige bestemmingsplan betreft het zogenaamde 'buitengebied' van de gemeente. In *figuur 1* is het plangebied van dit bestemmingsplan *Stad Appingedam, deelplan agrarische gebieden* weergegeven.

1. 3. Uitgangspuntennota

Ten behoeve van dit bestemmingsplan *Stad Appingedam, deelplan agrarische gebieden* is een nota gemaakt met daarin de belangrijkste uitgangspunten (Uitgangspuntennota). Deze zijn per thema opgesteld. De gemeenteraad heeft deze nota met uitgangspunten in zijn vergadering van 21 februari 2008 vastgesteld. Met het vaststellen van de uitgangspuntennota heeft de raad de kaders vastgesteld waarbinnen dit bestemmingsplan opgesteld is. Op grond daarvan is verder gewerkt aan de vertaling van deze uitgangspunten in concrete bestemmingen. Met het (voorliggende) plan krijgt dit zijn beslag voor de agrarische gebieden.

Figuur 1. Het plangebied van het deelplan agrarische gebieden

1. 4. Leeswijzer

Dit bestemmingsplan *Stad Appingedam, deelplan agrarische gebieden* sluit qua systematiek aan bij Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen (SVBP-2008) van het Ministerie van VROM.

De bestemmingsplantoelichting bestaat uit een algemeen deel (Deel A) dat ten dienste staat aan alle te actualiseren bestemmingsplannen en een planspecifiek deel (Deel B). Aldus is deze toelichting als volgt opgebouwd.

Het *algemene deel* van de toelichting geeft informatie over:

- het karakter van een bestemmingsplan;

- de bestemmingsplannen van Appingedam: karakter, vigerende plannen, digitalisering van nieuwe plannen, de voorgestelde opzet en de leeswijzer;
- de historisch ruimtelijke ontwikkeling;
- het beleidskader;
- het basisonderzoek naar de omgevingsaspecten.

Het *planspecifieke deel*, zijnde de onderhavige toelichting, bevat de volgende hoofdstukken:

- hoofdstuk 2 geeft een beknopte beschrijving van het planspecifieke beleidskader;
- hoofdstuk 3 geeft een kenschets van de huidige situatie;
- hoofdstuk 4 gaat in op de planspecifieke omgevingsaspecten c.q. de randvoorwaarden vanuit het omgevingsbeleid (zoals water, milieu, archeologie, ecologie, etc.);
- hoofdstuk 5 beschrijft de planuitgangspunten voor dit bestemmingsplan;
- hoofdstuk 6 geeft een juridische toelichting op de bestemmingen;
- hoofdstuk 7 beschrijft de uitvoerbaarheidsaspecten;
- hoofdstuk 8 gaat in op de inspraak- en overlegreacties.

1. 5. Nieuwe Wet ruimtelijke ordening

Per 1 juli 2008 is de nieuwe *Wet ruimtelijke ordening* en het bijbehorende *Besluit ruimtelijke ordening* in werking getreden. Gelet daarop is het bestemmingsplan opgesteld conform de daaruit voortvloeiende formele vereisten. Dat betekent overigens minder een inhoudelijke aanpassing van het bestemmingsplan als wel een methodische en juridische. Zo zijn de bestemmingen beschreven conform de landelijke standaard en is ook in de regels rekening gehouden met de wettelijke eisen. Hoofdstuk 6 geeft een nadere toelichting.

2. BELEIDSKADER

2. 1. Algemeen

In deel A *Algemene informatie* is het rijks- provinciaal en gemeentelijk beleid weergegeven voor de gemeente. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het beleid dat nog specifiek voor het agrarisch gebied van Appingedam geldt.

2. 2. Rijksbeleid

Nota Ruimte

De Nota Ruimte (januari 2006) bevat het actuele ruimtelijk beleid van de rijksoverheid. Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is ruimte scheppen voor de verschillende ruimtevragende functies op het beperkte oppervlak van Nederland. Meer specifiek richt het rijk zich hierbij op vier algemene doelen:

- a. versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland: voor de agrarische sector spelen hierbij goede vestigings- en productieomstandigheden voor alle schakels in de agroketen, inclusief de agrologistiek;
- b. bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland;
- c. borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale natuurlijke en landschappelijke waarden;
- d. borging van veiligheid: 'water' als een structurerend principe.

Voor ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen voor het agrarisch gebied, zijn deze doelen van belang.

Basiskwaliteit en Ruimtelijke Hoofdstructuur

De Nota Ruimte maakt duidelijk welke waarden overal tenminste gegarandeerd worden, de zogenaamde "basiskwaliteit", en voor welke ruimtelijke structuren (gebieden en netwerken) het rijk een grote verantwoordelijkheid heeft: de nationale "Ruimtelijke Hoofdstructuur" (RHS). In de RHS streeft het rijk in het algemeen naar méér dan basiskwaliteit.

Met betrekking tot water, natuur en landschap bestaat de RHS uit de grote rivieren, het IJsselmeergebied, de kust, de Natura 2000-gebieden (voorheen Vogel- en Habitatrichtlijngebieden), de natuurbeschermingswetgebieden, de EHS, de robuuste ecologische verbindingzones, de werelderfgoedgebieden en de Nationale Landschappen. De hogere ambitie van het rijk komt vooral in de uitvoering tot uitdrukking.

Andere relevante speerpunten in de Nota Ruimte zijn:

Lagenbenadering en ruimtelijke kwaliteit

Het rijk stelt zich de ruimte voor als opgebouwd uit drie 'lagen':

- ondergrond (water, bodem, het zich daarin bevindende leven);
- netwerken (alle vormen van zichtbare en onzichtbare infrastructuur);
- occupatie (ruimtelijke patronen als gevolg van menselijk gebruik).

Elke laag is van invloed op de ruimtelijke afweging en keuzen met betrekking tot de andere lagen. Daarmee moet veel meer rekening worden gehouden.

Basiskwaliteit voor steden, dorpen en bereikbaarheid

Bij de basiskwaliteit voor steden en dorpen staat bundeling voorop. Het rijk beperkt zich over het algemeen tot het aangeven van kaders en normen. Bij de uitvoering krijgen de decentrale overheden meer ruimte. Op het gebied van milieukwaliteit en veiligheid krijgen provincies en gemeenten meer ruimte voor lokaal en regionaal maatwerk. Het rijk legt de basismilieukwaliteit vast in wet- en regelgeving en biedt kaders waarbinnen de decentrale overheden hun eigen afwegingen kunnen maken.

Meebewegen met en anticiperen op water

Het ruimtelijk waterbeleid is gebaseerd op het principe 'meebewegen met en anticiperen op'. Hiervoor gelden de volgende twee drietrapsstrategieën: 'vasthouden-bergen-afvoeren' en 'voorkomen-scheiden-zuiveren'. Nadelige invloeden op watersystemen die worden veroorzaakt door een ruimtelijke ingreep, dienen te worden gecompenseerd. Waar mogelijk wordt ruimte voor water gevonden door waterbeheer te combineren met andere functies.

Investeren in de kwaliteit van de natuur

Rijk, provincies en gemeenten zijn verantwoordelijk voor diverse beschermde natuurgebieden: Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswetgebieden en de Ecologische Hoofdstructuur, inclusief de robuuste ecologische verbindingen. In de beschermde gebieden wordt gestreefd naar behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden.

Landschap ontwikkelen met kwaliteit

De kwaliteit van het Nederlandse landschap verdient volgens de nota een volwaardige plaats bij ruimtelijke afwegingen. Water speelt hierbij een belangrijke rol. Het rijk wil de mogelijkheden voor hergebruik en nieuwbouw in het buitengebied verruimen. Vrijkomende bebouwing kan worden omgezet in een woonbestemming of vestigingsruimte voor kleinschalige bedrijvigheid. Een economisch vitale, grondgebonden landbouw wordt van belang geacht voor het beheer van het buitengebied. Het rijk ondersteunt de veranderingen in de landbouw onder andere door ruimtelijke ontwikkelingen in de richting van duurzame productie te vergemakkelijken.

2. 3. Provinciaal beleid

Provinciaal Omgevingsplan Groningen

Het provinciale licht geactualiseerde beleid in de vorm van het Provinciaal Omgevingsplan Groningen 2 (POP 2, juli 2006) vormt het belangrijkste toetsingskader voor dit bestemmingsplan *Stad Appingedam, deelplan agrarische Gebieden*. Vooral de zonering van het landelijk gebied en de gebiedsgerichte uitwerking voor Oost-Groningen zijn belangrijk. In onderstaand overzicht is weergegeven welke zones van toepassing zijn voor het buitengebied van Appingedam.

In onderstaand figuur is vervolgens een uitsnede van de functiekaart met de zonering van het landelijk gebied weergegeven.

Landbouw
 Het zuidelijk deel van het buitengebied van Appingedam heeft de aanduiding 'landbouw'. Het agrarisch gebruik blijft hier in de toekomst richtinggevend. Om het hoofd te bieden aan internationale liberalisering, veranderende consumenten- én ruimtewensen, moet de landbouw hier haar eigen kansen oppakken (schaalvergroting, verbrede landbouw, duurzaam produceren).

Landbouw in gaaf landschap / met belangrijke natuurwaarden
 Het noordelijk deel van de agrarische gebieden van Appingedam is nagenoeg geheel gericht op het in onderlinge samenhang en op gelijkwaardige basis handhaven en ontwikkelen van landbouw, natuur en landschap.
 Mogelijkheden voor verbetering van de landbouw en uitbreiding van de agrarische activiteiten zijn mogelijk, mits karakteristieke natuur- en landschapswaarden voldoende worden beschermd. De nadruk ligt op behoud, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden die een sterke relatie hebben met het water (weidevogels, ganzen, zwanen en steltlopers en vegetaties in sloten en langs oevers). Ook de landschapkenmerken worden waar mogelijk behouden, hersteld en ontwikkeld (o.a. karakteristieke verkaveling en reliëf).

Natuur
 Het natuurgebied tussen Eekwerd en Landgoed Ekenstein (deels binnen de gemeente gelegen) is aangeduid als 'Natuur (land/water)'. Het beleid is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de aanwezige natuur- en landschapswaarden en het benutten van de mogelijkheden voor natuurontwikkeling.

Figuur 2. Provinciale functiekaart

Naast de zonering van het landelijk gebied kent het POP 2 een aanvullende plankaart 'Aanduidingen water en milieu'. Ook hierop staan een aantal voor Appingedam relevante zaken, zie navolgend figuur.

Figuur 3. Provinciale kaart Aanduidingen water en milieu

Diverse beschermings- en milieuaspecten (land/water)

Binnen deze gebieden moet bijzondere bescherming worden geboden aan het milieu (vanwege het gebruik of de aanwezige waarden) of moet een bijzondere milieukwaliteit worden nagestreefd door middel van stimuleringsmaatregelen.

Wierden

De wierden in de gemeente Appingedam zijn aangegeven als essentiële landschapselectementen.

Het provinciale beleid is gericht op behoud en herstel van de wierden.

Waterloop met landschapswaarde

Het Damsterdiep, de Grootte Heekt en de Godlinzemaar worden aangemerkt als waterlopen met landschapswaarden.

In het POP 2 wordt voor Noord-Groningen op hoofdlijnen een gebiedsperspectief 2030 geschetst. Om dit gebiedsperspectief te kunnen realiseren, is in regionaal verband (o.a. gemeenten, provincie, waterschap) de Gebiedsuitwerking Noord-Groningen vervaardigd, tezamen met tweejaarlijkse Regioprogramma's. Doel van de regioprogramma's is om een aantal (doe)-projecten op te zetten.

Voor dit bestemmingsplan *Stad Appingedam, deelplan agrarische Gebieden* zijn onder meer de volgende plannen, actiepunten en uitwerkingen van belang:

- het Regionaal Welstandsplan;
- het Landschapontwikkelingsplan Noord-Groningen;
- de Identiteitsvisie Damsterdiep;
- de Gebiedsuitwerking Stadsranden - Weiwerd;
- de ruimtelijke ontwikkelingsschets Tussengebied Appingedam - Delfzijl;
- landgoedontwikkeling rond Ekenstein;
- archeologie en ruimtelijke ordening.

Provinciaal Omgevingsplan 2009 - 2013

Op 17 juni 2009 hebben Provinciale Staten het Provinciaal Omgevingsplan (POP) 2009 - 2013 definitief vastgesteld. In dit plan staat het omgevingsbeleid van de provincie op het gebied van milieu, verkeer en vervoer, water en ruimtelijke ordening. Belangrijke onderwerpen zijn:

- de bescherming van de karakteristieken van het Groninger landschap;
- ruimte voor ontwikkeling;
- leefbaarheid op het platteland;
- duurzame energie.

Het POP is grotendeels een voortzetting van bestaand beleid. De provincie houdt vast aan de concentratie van windturbines in een drietal parken om zo het landschap te beschermen. Voor een aantal onderwerpen is nieuw beleid ontwikkeld. Zo is het onderdeel duisternis, een belangrijke kernkarakteristiek van de provincie, aangescherpt. De lichtuitstoot bij nieuwe stallen voor melkvee (ligboxenstallen) wordt teruggedrongen om de duisternis in de provincie te handhaven. Bestaande volwaardige intensieve veehouderijen kunnen zich ontwikkelen, maar nieuwe intensieve veehouderijen zijn niet meer toegestaan. Om verrommeling tegen te gaan, komen er in principe geen nieuwe bedrijventerreinen. Het accent ligt op revitalisering van de bestaande terreinen.

Bij het nieuwe POP maken Provinciale Staten de spelregels vooraf duidelijk, namelijk via de omgevingsverordening. Dit is een nieuw instrument. In de verordening is aangegeven waar gemeenten in bestemmingsplannen rekening mee moeten houden. De toetsing door de provincie van bestemmingsplannen vervalt hierdoor.

RAK Appingedam - Delfzijl

Belangrijk is voorts de afstemming van het ruimtelijk beleid van het Ruilverkavelingsplan Appingedam - Delfzijl (2001). Het betreft hier een ruilverkaveling met een administratief karakter. Het hoofddoel van de RAK is verbetering van de verkaveling voor de landbouw. De verkaveling wordt verbeterd door het ruilen van gronden, in combinatie met de mogelijkheid van twee vrijwillige verblijfsverplaatsingen en de aanleg van veetunnels en veebruggen.

De hoofddoelstelling is afgestemd op het behoud van het cultuurhistorisch waardevolle landschap van natuurlijke waterlopen, oude lanen, wegen en paden, archeologische waardevolle terreinen (bijvoorbeeld wierden) en herkenbare verkaveling. Dit heeft geleid tot de volgende toetsbare doelstellingen:

- handhaving van de essentiële onderdelen van het hoofdpatroon van natuurlijke doorgaande waterlopen, in samenhang met paden en wierden;
- vrijwillig herstel van verdwenen natuurlijke waterlopen waar mogelijk en wenselijk;
- behoud van de hoofdkenmerken van de perceelsstructuur in gebieden met een herkenbaar verkavelingspatroon.

Naast verbetering van de verkaveling afgestemd op het behoud van het cultuurhistorisch waardevolle landschap, worden de volgende maatregelen getroffen:

- verbetering van de mogelijkheden van een doelmatig en efficiënt beheer van hoofdwatergangen:
 - maatregelen ter verbetering van de waterbeheersing;

- aanleg van natuurvriendelijke oevers;
- aanleg van onderhoudspaden en -dammen langs de hoofdwatergangen;
- kleine aanpassingen aan het waterlopenstelsel;
- versterking van de mogelijkheden voor recreatief medegebruik en verbetering van de verkeersveiligheid:
 - aanleg van fietspaden;
 - verbetering van wegen en kerkenpaden;
 - aanleg van recreatieve voorzieningen, zoals picknickplaatsen, boothellingen en aanlegsteigers;
- een bijdrage leveren aan het verbeteren van de waterkwaliteit:
 - sanering van afvalwaterlozingen;
 - mogelijk maatregelen ter beperking van de gezondheidsrisico's van veedrenking;
 - mogelijke aanleg van (collectieve) spoelplaatsen;
 - waar mogelijk wordt de uitvoering van werken op verontreinigende of verdachte locaties vermeden;
- streekinitiatieven: subsidie voor streekinitiatieven die een openbaar of een collectief karakter hebben.

Provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied Groningen

Het doel van het Provinciaal Meerjaren Programma Landelijk Gebied (PM-JP) van de provincie Groningen is het vaststellen van de programmakaders voor het landelijk gebied, in termen van doelen, prestaties, middelen en werkwijze. Het PMJP is gebaseerd op bestaand beleid.

Wonen en werken wordt zoveel mogelijk gebundeld op een aantal gebieden rondom steden. Hierdoor blijven de kwaliteiten van het landelijk gebied intact. In het landelijk gebied wordt gestreefd naar behoud en versterking van natuurlijke, landschappelijke en milieuwaarden. Daarnaast wordt er gestreefd naar een duurzame sociaal-economische structuur in het landelijk gebied. Projecten worden zoveel mogelijk integraal uitgevoerd.

Specifiek voor de regio Noord is er behoefte aan meer economische dynamiek. Deze dynamiek moet worden gebruikt voor en gecombineerd met de versterking van de kwaliteit van het landschap. Daarnaast kan deze dynamiek de leefbaarheid van dit gebied versterken.

Voor Noord-Groningen zijn de volgende ambities geformuleerd:

- behoud van een sterke landbouw;
- het stimuleren van de plattelandseconomie en van het toeristisch-recreatieve bedrijfsleven;
- versterken van de kwaliteit van het landschap en de natuur, met de bijbehorende milieu- en watercondities;
- het realiseren van extra woningbouw om de leefbaarheid te vergroten;
- het oplossen van knelpunten in bereikbaarheid en infrastructuur in het gebied.

De Stuurgroep Noord heeft voor de periode 2007 - 2013 een regioprogramma ontwikkeld met kansrijke, regionale projecten die thematisch en/of gebiedsgericht uitvoering geven aan de visie. Bouwstenen voor integrale projecten worden bijvoorbeeld gevonden in de uitvoering van het Landschapsontwikkelingsplan Noord-Groningen (LOP, 2006). Ook worden er oplossingen gezocht voor de ruimtelijke knelpunten die de schaalvergroting in de landbouw met zich meebrengt. Behoud van landschapskenmerken is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Initiatieven van ondernemers, burgers of groepen van dorpingen die de sociaal-economische structuur versterken, worden gestimuleerd. Het ontwikkelen en uitvoeren van integrale plannen, met dwarsverbanden tussen verschillende initiatieven en sectoren door de dorpen, heeft de voorkeur. Het maken van dorpsvisies kan een goed hulpmiddel hiervoor zijn. Tenslotte zal er meer ruimte voor water moeten worden gezocht. In Noord-Groningen wordt deze ruimte voornamelijk gevonden in natuurlijke laagten en oude beeksystemen. Water moet hierbij gebruikt worden om ook landschappelijke en natuurlijke waarden te versterken.

2. 4. Regionaal beleid Noord-Groningen

De provincie heeft tezamen met de betrokken gemeenten en het Waterschap Noorderzijlvest ter uitwerking van het Provinciaal Omgevingsplan voor Noord-Groningen, een gebiedsuitwerking gemaakt en het Regioprogramma Noord-Groningen 2005/2006 vastgesteld.

In dat kader is onder meer een landschappelijk raamwerk opgesteld met als doel een kwaliteitsverbetering te bereiken. In het regioprogramma 2005/2006 wordt een aantal regioprojecten genoemd, zoals het opstellen van een Landschapsontwikkelingsplan (LOP), een regionaal Welstandsplan en een regionale Archeologienota.

Landschapsontwikkelingsplan (LOP) Noord-Groningen

Noord-Groningen is een land van wierden, borgen, dijken en maren. Deze kwaliteiten dienen gewaarborgd te blijven, maar er dient ook ruimte voor nieuwe ontwikkelingen te zijn. Het landschap van Noord-Groningen is opgedeeld in verschillende gebieden. Voor Appingedam zijn de volgende gebieden van belang:

- wierdenlandschap;
- Damsterdiepzone;
- tussengebied Appingedam - Delfzijl;
- Polder Weiwerd.

In het wierdenlandschap wordt het karakteristieke dorpsilhouet van de wierdendorpen versterkt. Een juiste toepassing van beplanting in de kern en de wijze waarop eventuele uitbreidingen langs de randen van de dorpen worden vormgegeven, zijn hierbij bepalend. Verder worden monumentale beplanting langs verbindingswegen en erfbeplanting versterkt en waar nodig hersteld. Tenslotte wordt de herkenbaarheid van borgen en oude waterlopen vergroot.

Voor de Damsterdiepzone zijn er mogelijkheden om de kwaliteiten van het gebied te versterken. Op het gebied van recreatie doen zich kansen voor, o.a. door langs het diep zogenaamde recreatieve knooppunten te ontwikkelen.

Het tussengebied Appingedam - Delfzijl vormt voor beide steden "een achterkant". Het gaat erom toekomstige functies dusdanig te regisseren dat het gebied wordt omgevormd tot een wervend en veelzijdig middengebied, waarin voor beide steden gemeenschappelijke voorzieningen kunnen worden ontwikkeld.

In de Polder Weiwerd die zuidelijk van Delfzijl is gelegen, maakt het karakteristieke landschap (overgang van het wierdenlandschap naar het wegdorpenlandschap) langzamerhand plaats voor een nieuw dynamisch landschap door functies als woningbouw en industrie. Voor de polder wordt voorgesteld om een robuust groen-blauw raamwerk te ontwikkelen. Dit raamwerk ent zich op historisch patronen, waardoor de oude structuren weer aan kracht winnen. In de tussenruimte van het raamwerk is juist ruimte voor dynamische ontwikkelingen, zoals de havenindustrie van Delfzijl.

Onderdeel van het landschapsontwikkelingsplan vormt de Identiteitsvisie Damsterdiep en de gebiedsuitwerking voor de Polder Weiwerd.

In de *Identiteitsvisie Damsterdiep* (juni 2004, aangepast juni 2005)) wordt direct westelijk van Appingedam, in het gebied tussen het Damsterdiep en de N360, ruimte geboden voor de ontwikkeling van enkele exclusieve buitens of landgoederen.

Figuur 4. Uitsnede Visiekaart Identiteitsvisie Damsterdiep

Met aandacht en respect voor de landschapsstructuren, de aanwezige (ecologische) waarden en identiteiten en zo mogelijk ter voortzetting van de ecologische verbinding.

De ontwikkeling van nieuwe landgoederen is een voorbeeld van een verbreding van het woonprogramma waarmee het lommerrijke karakter van de Damsterdiepzone kan worden versterkt. In onderstaand figuur is een uitsnede van de Visiekaart weergegeven.

In de *Gebiedsuitwerking Stadsranden - Weiwerd* (maart 2006) is het groenblauwe raamwerk voor de Polder Weiwerd uitgewerkt. In onderstaande figuur is dit weergegeven.

Figuur 5. Het groen-blauwe raamwerk voor de Polder Weiwerd (bron: Bosch Slabbers en DeZwarteHond)

Het raamwerk overspant de gehele Polder Weiwerd. In het noordelijk deel wordt het raamwerk gevormd door vier grote noord-zuid-gerichte groengebieden. Hierin zijn diverse kwetsbare elementen (zoals de wierden) geïncorporeerd. Deze grote groengebieden liggen op korte afstand van de kernen Appingedam, Delfzijl en Termuntenzijl.

Enkele onderdelen van het raamwerk zijn verder uitgewerkt, waaronder de recreatieve zone Schildmeer - Appingedam. Voorgesteld wordt de groene recreatieve ontwikkeling rond het Schildmeer te verbinden met het centrum van Appingedam. Langs de waterloop De Groeve wordt daartoe een natte open zone gerealiseerd. Langs het water kunnen zich, omgeven door een stevig stelsel van lanen en singels, recreatieve voorzieningen vestigen.

Nota Agrarische bouwblokken en landschap

In de landbouw is sprake van een steeds maar verdergaande schaalvergroting. Om deze trend enigszins een plek te kunnen geven in het landschap, is de *Nota Agrarische bouwblokken en landschap* opgesteld voor de regio Noord-Groningen. In deze nota wordt ruimte geboden aan agrarische ondernemers en het Groninger landschap.

Vanuit het provinciaal beleid wordt richting gegeven aan ontwikkelingen in de landbouw, mits *rekening wordt gehouden met landschappelijke kwaliteiten* en *ingezet wordt op streekeigen karakteristieken*.

In de nota wordt een nieuwe aanpak voor grotere agrarische bouwblokken voorgesteld met bestaande instrumenten om dit te bewerkstelligen.

Maatwerkbenadering: deze benadering vormt een sturingsmodel waarbij op basis van een reeks keukentafelgesprekken tussen de ondernemer (en adviseur), gemeente, provincie en welstand, onder regie van de gemeente de schaalvergrotingsmogelijkheden in een specifieke situatie worden beschouwd. De ondernemer draagt hierbij in eerste instantie de verantwoordelijkheid voor de adequate doorvertaling van de ruimtelijke randvoorwaarden naar de voor hem specifieke situatie. Hiermee verdient hij als het ware de gewenste uitbreidingsruimte. Positieve uitkomsten van de keukentafelgesprekken vormen het startsein voor de formele bestemmingsplanprocedure. Overige afspraken worden vastgelegd in een privaatrechtelijke overeenkomst tussen ondernemer, gemeente en provincie

De *Nota Agrarische bouwblokken en landschap* is vertaald in de nieuwe provinciale verordening. Vanuit de verordening gelden dan ook voorwaarden ten aanzien van de oppervlakte voor agrarische bouwpercelen die moeten worden vertaald in het bestemmingsplan.

Nota Archeologiebeleid Regio Noord-Groningen

Uitgangspunt voor archeologie in de bestemmingsplannen wordt gevormd door de *Nota Archeologiebeleid Regio Noord-Groningen* (augustus 2006). Deze nota vervangt de *Archeologische Monumentenkaart (AMK)* als toetsingskader voor onder andere het bestemmingsplan. In aanvulling op deze nota is een gedetailleerde *archeologische verwachtingskaart* en *beleidsadvieskaart* verschenen (Raap, september 2008). Deze dient als beleidsinstrument om tot op perceelsniveau beslissingen te kunnen nemen ten aanzien van de bekende en te verwachten archeologische waarden. In paragraaf 4.1 wordt nader op het aspect archeologie ingegaan.

2. 5. Gemeentelijk beleid

Voor zover het beleid uit het vigerende Bestemmingsplan Buitengebied Appingedam (april 1997) niet geactualiseerd of omstreden is, vormt dit plan een belangrijk uitgangspunt voor het nieuwe bestemmingsplan. Achterliggende gedachte is de rechtsbescherming: de in het vigerende plan vastgelegde rechten kunnen niet zomaar worden gewijzigd.

Eén van die uitgangspunten in het huidige bestemmingsplan is het behoud en zo mogelijk herstel van de natuur- en landschapswaarden in het noordelijk deel van het Damster buitengebied; in het zuidelijk deel is de landbouw richtinggevend, waarbij enkele gebiedspecifieke waarden worden beschermd. Eén en ander overigens ook overeenkomstig de provinciale zoning. Deze indeling op hoofdlijnen heeft in de verdere 'fine tuning' van het al dan niet toelaten van bepaalde activiteiten, ontwikkelingen of uitbreidingsmogelijkheden, een belangrijke rol gespeeld. Gedacht moet worden aan regelingen op het vlak van ontgronden, dempen van sloten, nieuwvestiging, et cetera.

3. HUIDIGE SITUATIE

3. 1. Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de functionele en ruimtelijke situatie binnen het plangebied. Deze vindt functiegericht plaats, onderverdeeld in de(hoofd)functies zoals die in het plangebied voorkomen.

3. 2. Landschap en cultuurhistorie

Ontstaansgeschiedenis

Het landschap in de gemeente Appingedam en omgeving is bijzonder waardevol. Het ontstaan van het wierdenlandschap gaat terug tot 500 jaar voor onze jaartelling, toen veetelers zich vestigden op de kwelderweiden van Groningen en Friesland. Kenmerkend zijn de wierden, de kleinschalige dorpjes, de kronkelende maren (voormalige kreken) met hun laagtes, de kromme sloten én de slingerende wegen in het open landschap. Het slotenpatroon vindt zijn oorsprong in de voormalige kronkelende kweldergeulen en -prielen. De oorspronkelijke bewoners gebruikten de geulen en prielen voor de afwatering. Daardoor ontstond een karakteristiek patroon van kavels en sloten, de onregelmatige blokverkaveling. Binnen de gemeente Appingedam is dit patroon in een nog herkenbare vorm aanwezig. Een deel van de gronden is in het verleden afgegraven ('afgeticheld') ten behoeve van de baksteenindustrie.

Elementen als grondgebruik, bedijking/inpoldering, mate van openheid, bebouwingspatronen, verkavelingsstructuren, hoogteligging en waterbeheersing, laten een duidelijke scheiding zien tussen het noordelijk en het zuidelijk agrarisch gebied van Appingedam. Het Damsterdiep kan hierbij worden aangemerkt als 'waterscheiding'. Het agrarisch gebied ten noorden van het Damsterdiep maakt deel uit van het wierdenlandschap, waar oorspronkelijke kenmerken nog goed behouden en afleesbaar zijn. Het zuidelijk deel vormt een overgang naar een open gebied met ontginningskarakter. Hier overheersen de effecten van recentere ingrepen in de vorm van autonome infrastructuurlijnen (wegen, elektriciteit).

Landschapstypen

In het plangebied komen de volgende landschapstypen voor:

- het wierdenlandschap (ten noorden van het Damsterdiep);
- het wegdorpenlandschap (ten zuiden van het Damsterdiep).

Cultuurhistorie

De vele cultuurhistorische waarden geven het buitengebied van Appingedam identiteit en karakter. De belangrijkste archeologische en cultuurhistorische waardevolle elementen in het plangebied zijn de wierden en verhoogde woonplaatsen (huiswierden), borgterreinen en dijken. De wierden, op dijken aangelegde wegen, het reliëf samenhangend met sloten en waterlopen en de inversiering nabij Garreweer vormen het reliëf in het landschap.

De hoofdstructuur van het wierdenlandschap wordt gevormd door de wierde-dorpen langs natuurlijke waterlopen in de kerngebieden en wierde-dorpen in reeksen samenvallend met oude kustlijnen. Karakteristiek is de openheid met waardevolle dorpsilhouetten. Er is sprake van een onregelmatige blokverkaveling dan wel een medenverkaveling. Essentiële landschapselementen zijn:

- wierden;
- natuurlijke waterlopen (maren, kromme sloten);
- natuurlijke laagten (fossiele meanders);
- beschermde dorpsgezichten en bijzondere gebieden uit het Monumenten Selectieproject (MSP);
- borgen, kerken;
- trekvaarten;
- borg-, klooster- en vestingterreinen.

De hoofdstructuur van het wegdorpenlandschap wordt gevormd door vlakke zandruggen met wegdorpen, overgaand in grootschalige open akkerbouwgebieden. Grootschalige openheid is een essentieel gebiedskenmerk. Essentiële landschapselementen zijn:

- beschermde dorpsgezichten en bijzondere gebieden (jonge monumenten);
- monumentale (villa)boerderijen en erfbeplanting;
- borgen met landgoedbossen;
- vestingen.

(Bron: POP 2, provincie Groningen)

Marsum

Specifiek is het dorp Marsum. Het ontstond in de vroege middeleeuwen door het aaneengroeien van een aantal huiswierden.

Het dorp is in 1991 aangewezen als beschermd dorpsgezicht, als één van de gaafste wierde-dorpen in de provincie, vrijliggend van omliggende bebouwing in open agrarisch weidegebied. Het aanwijzingsbesluit is in de bijlagen opgenomen. Het beschermde dorpsgezicht bestaat uit een omgracht en een centraal gelegen uit baksteen opgetrokken kerkgebouw uit de 12 eeuw met een lage zadeldakten. Het is gelegen op het hoogste punt van de wierde (3 m +NAP). Daaromheen ligt een ring van enkele boerderijen en woonhuizen op gedeeltelijk door brede sloten omgeven erven. De structuur van het dorp is een kenmerkend voorbeeld van een radiaal ingedeelde wierde. Daarbij lopen de kavelgrenzen vanuit het middelpunt naar de boerderijen (kop- en romptype) langs de buitenrand. Hiervan is het woongedeelte naar de kerk gericht en het bedrijfsgedeelte naar de ringweg. Opvallend is dat de ringweg de wierde voor iets meer dan helft omgeeft, maar dat de ringsloot als perceelgrens geheel doorloopt. Het gebied binnen de ring is aangewezen als archeologisch monument. Het radiale patroon zet zich ook daarbuiten voort. De percelen van de wierde die niet bebouwd waren, zijn in het begin van de twintigste eeuw afgegraven. De hoge ligging van het kerkhof ten opzichte van het aangrenzende terrein wordt daardoor bijzonder benadrukt. Samen met de erfbeplanting geven deze elementen een vorm van beslotenheid aan de overigens zeer open graslandwierde. De tot aan de ringweg lopende Marsumermaar fungeerde als opvaart naar de nederzetting, met van daaruit een terpvaart naar de kerk.

De los gegroepede bebouwing langs de buitenkant van de ringweg kent geen historische of monumentale waarde, maar ondersteunt qua schaal en situering de bovenomschreven karakteristiek en het historisch waardevol dorpsbeeld.

Landgoed Ekenstein

Een ander specifiek element is het landgoed Ekenstein. De meeste van de landhuizen die in Groningen werden gebouwd, stonden in de veenkoloniën, als buitenplaats voor de kapitaalkrachtigen. Ekenstein (1648) is één van de twee landhuizen die in de Ommelanden bij Tjamsweer verzezen. Het andere is het naast Ekenstein gelegen Rusthoven (1668).

Landgoed Ekenstein is ruim 350 jaar oud en tegenwoordig in gebruik als familiehotel en vergadercentrum. Op afstand van het landhuis bevinden zich een speeltuin, een hertenkamp en een kinderboerderij.

3. 3. Landbouw

In deze paragraaf wordt een beeld gegeven van de agrarische sector in de gemeente. Het betreft een weergave van de huidige situatie door middel van het beschrijven van een aantal aspecten, te weten grondgebruik, bedrijfssituatie en bedrijfsgrootte.

Grondgebruik

Ongeveer 80% van de gronden binnen de gemeente Appingedam is in gebruik voor agrarische doeleinden. Het noordelijk deel van het plangebied is vooral in gebruik als grasland. Tussen het Damsterdiep en het Eemskanaal komt zowel weide- als akkerbouw voor. Dit is in feite een overgangsgebied tussen het gebied aan de zuidzijde van het Eemskanaal, waar akkerbouw overheerst. Een gering deel van de gronden ligt braak c.q. wordt gebruikt voor houtteelt. Ook tuinbouw komt in zeer ondergeschikte mate voor. Tuinbouw onder glas komt helemaal niet voor.

De percelen langs het kanaal zijn door ruilverkaveling groter dan in het noorden. Daar overheerst een grillig patroon van onregelmatige mozaïekverkaveling. Nabij Tjamsweer en aan weerszijden van het Damsterdiep zijn de kavels regelmatiger van vorm.

Cijfers per bedrijfstype

In tabel 1 zijn voor de gehele gemeente Appingedam de cijfers te zien voor de aanwezige landbouwbedrijven in 1986 en 2005. In 20 jaar tijd is het aantal bedrijven met ongeveer een derde afgenomen, van 62 naar 39 bedrijven.

Graasdierbedrijven vormen de grootste groep binnen de landbouw. De totale oppervlakte in gebruik door landbouwbedrijven is iets afgenomen van 1634 hectare naar 1602 hectare. Het aandeel grond in gebruik door akkerbouwbedrijven is met bijna de helft gedaald van 28% naar 16%. Graasdierbedrijven hebben in 20 jaar tijd in totaal 120 hectare meer grond in gebruik genomen.

Er is één hokdierbedrijf in de gemeente overgebleven, welke in totaal 55 hectare in gebruik neemt. Daarnaast is er één gecombineerd landbouwbedrijf overgebleven die 74 hectare in gebruik neemt.

	<i>Aantal (hoofd en neven)</i>				<i>Oppervlakte (ha)</i>			
	1986	%	2005	%	1986	%	2005	%
<i>Akkerbouwbedrijven</i>	9	15	3	8	463	28	266	16
<i>Tuinbouw- en teelt- bedrijven</i>	1	1	-	-	0.01	0.001	-	-
<i>Graasdierbedrijven</i>	48	78	34	86	1087	67	1207	76
<i>Hokdierbedrijven</i>	2	3	1	3	2	0.1	55	3
<i>Combinaties</i>	2	3	1	3	82	5	74	5
Totaal	62	100	39	100	1634	100	1602	100

Tabel 1. Het aantal en de totale oppervlakte van hoofd- en nevenberoepbedrijven per bedrijfstak van landbouw in Appingedam (bron: CBS)

In tabel 2 is te zien dat het aantal bedrijven met veel grond is toegenomen. Er zijn geen bedrijven meer zonder cultuurgrond of met minder dan één hectare. Het totale aantal en aandeel bedrijven met tussen de 1 en 30 hectare grond is in 20 jaar tijd afgenomen van 37 (58%) naar 14 (35%). De overige bedrijven hebben in 2005 meer dan 30 hectare grond.

	<i>1986</i>		<i>2005</i>	
	<i>absoluut</i>	<i>%</i>	<i>absoluut</i>	<i>%</i>
<i>Zonder cultuurgrond</i>	1	2	-	-
<i>0,01-1 ha</i>	1	2	-	-
<i>1-5 ha</i>	6	9	2	5
<i>5-10 ha</i>	12	19	6	15
<i>10-15 ha</i>	3	5	2	5
<i>15-20 ha</i>	6	9	1	3
<i>20-30 ha</i>	10	16	3	7
<i>30-50 ha</i>	14	23	12	31
<i>50-100 ha</i>	8	13	12	31
<i>> 100 ha</i>	1	2	1	3
Totaal	62	100	39	100

Tabel 2. Het aantal agrarische bedrijven naar oppervlakte cultuurgrond per bedrijf in 1986 en 2005 (bron: CBS)

Ontwikkelingen

Onder invloed van diverse factoren, waaronder het beleid, de economie en de omgeving, vinden belangrijke ontwikkelingen in de landbouw plaats. Statistieken geven duidelijk aan dat de inkomens in de landbouw regelmatig onder druk staan, waarbij overigens de verschillen per sector en per jaar soms groot zijn. In het kort kunnen de ontwikkelingen als volgt worden gekarakteriseerd.

De afgelopen jaren is het aantal landbouwbedrijven in Nederland afgenomen. Ook de komende jaren zal naar verwachting het aantal landbouwbedrijven afnemen. Veel bedrijven hebben een te geringe omvang en daardoor een te gering bedrijfsinkomen.

Ook in de gemeente Appingedam heeft een daling in het aantal landbouwbedrijven plaatsgevonden. Waren er in 1986 nog 62 landbouwbedrijven, in 2005 waren dit er 39.

Er is vooral een daling te zien in het aantal akkerbouwbedrijven (van 9 naar 3) en het aantal graasdierbedrijven. In tabel 3 is een overzicht te zien van de bedrijfsomvang in NGE (Nederlandse Grootte Eenheden) in 1986 en 2005.

Te zien is een sterke stijging van bedrijven met een NGE van groter dan 70 en de absolute en relatieve daling met een NGE van onder de 70. In 2005 had 46% een bedrijfsomvang van onder de 70 NGE, waar dit in 1986 driekwart was. Gemiddeld hebben bedrijven met een bedrijfsomvang van hoger dan 70 NGE een toekomstperspectief. In 2005 was dit percentage 54%.

	1986		2005	
	Absoluut	%	Absoluut	%
3-8 nge	11	18	4	10
8-12 nge	6	10	3	8
12-16 nge	3	5	1	3
16-20 nge	2	3	1	3
20-24 nge	-	-	1	3
24-32 nge	3	5	1	3
32-40 nge	4	6	-	-
40-50 nge	12	19	3	8
50-70 nge	6	10	3	8
70-100 nge	8	13	10	25
100-150 nge	7	11	11	28
> 150 nge	-	-	1	3
Totaal	62	100	39	100

Tabel 3. De bedrijfsomvang van hoofd- en nevenberoepbedrijven in NGE (bron: CBS)

Als er naar de gemiddelde bedrijfsomvang per bedrijfstak wordt gekeken, is te zien dat alle landbouwtakken gemiddeld levensvatbaar zijn (zie tabel 4). De 3 akkerbouwbedrijven hebben gemiddeld een NGE van 75 en de graasdierbedrijven gemiddeld 79 NGE. De overige 2 bedrijven hebben een NGE van 106 en 145 en zijn dus levensvatbaar te noemen.

	1986		2005	
	Aantal NGE	gemiddeld NGE/bedrijf	Aantal NGE	gemiddeld NGE/bedrijf
Akkerbouwbedrijven	590	66	224	75
Tuinbouw- en teeltbedrijven	13	13	-	
Graasdierbedrijven	2087	43	2336	79
Hokdierbedrijven	23	12	145	145
Combinaties	103	52	106	106
Totaal	2816	45	2812	72

Tabel 4. Aantal NGE's per bedrijfstak van hoofd- en nevenberoepbedrijven (bron: CBS)

De komende jaren zal er steeds meer een vierdeling in de landbouwbedrijven ontstaan:

- gespecialiseerde grootschalige landbouwbedrijven, waaronder melkveehouderijbedrijven, intensieve veehouderijbedrijven en akkerbouwbedrijven, die door overname van gronden en melkquota (tot 2015) in omvang relatief snel groeien;
- bedrijven die (soms naast specialisatie) kiezen voor verbreding, verdieping en/of schaalvergroting: het bewerken, verwerken en soms vanuit huis verkopen van eigen producten of het toevoegen van een nieuwe bedrijfstak, zoals agro-toerisme, zorg, landschaps- of natuuronderhoud of biomassavergisting;
- bedrijven die als nevenbedrijf worden voortgezet en waarvan het bedrijfshoofd buiten het landbouwbedrijf een inkomen gaat zoeken;
- bedrijven die stoppen. De bedrijfsgebouwen komen vrij voor een andere functie.

Verwacht mag worden dat er per saldo een vermindering van het aantal bedrijven zal optreden. Ondanks alle veranderingen zal de landbouw in de komende decennia van groot belang blijven voor de gemeente. Het is daarom belangrijk dat de landbouw de mogelijkheden en de ruimte krijgt voor nieuwe ontwikkelingen, waarbij uiteraard moet worden beoordeeld in hoeverre deze ontwikkelingen passen binnen het waardevolle landschap van de gemeente.

3. 4. Natuur

De gebieden ten noorden van Ekenstein en aan beide kanten van de Jukwerderweg met aansluitend gebieden nabij Tjamsweer en nabij de Groote Heekt, zijn waardevol. Rondom Marsum komen ook natuurwaarden voor in het gebied tussen de Holwierderweg en de Uitwierstermaar. Mede door de rust en openheid zijn deze gebieden van grote betekenis voor weidevogels. Al deze gebieden maken deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur. Behalve Ekenstein zijn het beheersgebieden. Dit zijn gebieden waar in ruil voor een meer extensief agrarisch gebruik, gebruikers, eigenaren of pachters in aanmerking komen voor een beheersvergoeding. Dit betreffen niet-temin waarden die deel van de agrarische bedrijfsvoering uitmaken en geen specifieke natuurbestemming behoeven.

Op lokaal niveau komen ecologische waarden voor, met name gerelateerd aan landschapselementen, archeologisch waardevolle gebieden en/of minder intensief gebruikte delen.

3. 5. Water

In het Waterplan Appingedam (2004) wordt de watervisie voor Appingedam beschreven.

Appingedam heeft van oudsher een belangrijke binding met water. Gelegen op een gunstig kruispunt van water- en landwegen, kon Appingedam zich ontwikkelen tot het middelpunt van de streek Fivelingo.

Het water kreeg in de loop der eeuwen een minder grote betekenis voor de economie van de stad. Tot op heden is het water echter in hoge mate bepalend voor de belevingswaarde van de openbare ruimte.

Het Damsterdiep is één van de belangrijkste dragers van de ruimtelijke structuur van Appingedam.

Zo vormt het water, door zijn invloed op de ecologische, landschappelijke en recreatieve waarde van de omgeving, de basis voor een hoogwaardig woon-, werk- en leefklimaat. Dat geldt zowel voor het gebied binnen de bebouwde kom als daarbuiten. De omgeving van Appingedam is van oudsher nat en laaggelegen, de aanwezigheid van de talrijke terpen illustreert dit. Wel ligt het noordelijk deel van de gemeente duidelijk hoger dan het gebied rondom en ten zuiden van het Eemskanaal. Hier ligt ook een laagte van het voormalig Woldmeer.

Het watersysteem

De gemeente Appingedam valt voor de gronden ten noorden van het Eemskanaal binnen het beheergebied van het Waterschap Noorderzijlvest. De gebieden ten zuiden van het Eemskanaal vallen binnen het beheersgebied van het Waterschap Hunze en Aa's. Het waterschap is zowel waterkwaliteitbeheerder als waterkwantiteitsbeheerder van het oppervlaktewater.

Het Eemskanaal vormt de scheiding tussen twee boezemsystemen. De gronden ten noorden van het Eemskanaal behoren tot het boezemgebied Fivelingo (Waterschap Noorderzijlvest), de gebieden ten zuiden van het Eemskanaal behoren tot de Duurswoldboezem (Waterschap Hunze en Aa's). Het Eemskanaal zelf behoort bij de Eemskanaal-Dollard boezem (Waterschap Hunze en Aa's) en heeft een peil van NAP +0,57 m. Dit peil is aanzienlijk hoger dan de peilen in de beide andere boezemsystemen van NAP -1,33 m (Fivelingo) en NAP -1,12 m (Duurswold). Het Eemskanaal gaat dan ook 'op hoog niveau' door de gemeente. Alle drie genoemde boezemsystemen lozen hun water in de haven van Delfzijl. Ze vormen de ruggraat van het afwateringstelsel. In het boezemsysteem, met name zuiden van het Damsterdiep, bevindt zich een aantal polders die lozen op de boezem.

3. 6. Wonen in het landelijk gebied

In het buitengebied komen in de eerste plaats woningen bij agrarische bedrijven voor (agrarische bedrijfswoningen, veelal boerderijen). Verspreid in het buitengebied komen voorts burgerwoningen voor. De burgerwoningen in het buitengebied zijn in de meeste gevallen voormalige agrarische bedrijfswoningen of arbeiderswoningen. Naast het wonen komen er ook agrarische hobbyactiviteiten voor.

Ontwikkeling

Het aantal landbouwbedrijven in het buitengebied neemt af en daarmee komt steeds meer bouwvolume vrij.

De trend doet zich voor dat nieuwe (woon)functies in het buitengebied mogelijk worden in bijvoorbeeld vrijkomende agrarische boerderijen, maar ook in de vorm van nieuwe landgoederen.

Nieuwe woningen of woonfuncties in het buitengebied zijn niet toegestaan. Uitzondering hierop vormen eventueel vrijkomende boerderijen.

Het toekennen van nieuwe woonfuncties in vrijkomende boerderijen wordt gezien als één van de mogelijkheden om de ruimtelijke kwaliteit te versterken.

3. 7. Bedrijvigheid

Het landelijk gebied wordt gekenmerkt door een toenemende multifunctionaliteit. Waar voorheen de agrarische sector de drager was van het landelijk gebied, zijn het in toenemende mate ook niet-agrarische functies die het beeld van het landelijk gebied bepalen.

Agrarisch aanverwante bedrijvigheid

De landbouw is een belangrijke motor achter de economische en de ruimtelijke ontwikkeling van Appingedam. Naast de pure agrarische functie heeft het landelijk gebied ook economische waarden vanwege de aanwezigheid van andere, veelal agrarisch aanverwante bedrijvigheid. Er is één agrarisch loonbedrijf aanwezig aan de westkant van het buitengebied onder het Damsterdiep. Loonbedrijven leveren belangrijke diensten aan de agrariërs in het buitengebied. Daarnaast kan deze vorm van bedrijvigheid een aanvullende inkomstenbron voor een agrariër vormen.

Naast het loonbedrijf is er een paardenhouderij aanwezig ten zuiden van het Eemskanaal. Deze is gelegen tussen de Woldweg en de N33.

Niet-agrarische bedrijvigheid

In het buitengebied van Appingedam komen enkele niet-agrarische bedrijven voor, waaronder een loonbedrijf, een bedrijf die caravans stalt en een sloopbedrijf. Daarnaast is er de locatie van de NAM aan de zuidwestkant van het plangebied.

3. 8. Recreatie

De recreatieve waarde van de gemeente Appingedam is gelegen in de aanwezigheid van de historische stad Appingedam, het landschap en de vele cultuurhistorische waarden. Het gebied wordt voornamelijk gebruikt door routegebonden recreatievormen, zoals fietsen, wandelen en kanoën.

Het vrij toegankelijke landgoed Ekenstein met borg en park ligt op 3 km van Appingedam. Het landgoed herbergt een hotel en restaurant. Vlakbij ligt een camping. Verder is de verblijfsrecreatie beperkt tot het kamperen-bij-de-boer.

Wat betreft dagrecreatie biedt Appingedam veel mogelijkheden voor zowel de toerist als de eigen bevolking. Ten eerste lopen er door de gemeente verschillende autoroutes, fietsroutes en wandelroutes. Ten aanzien van de vaarrecreatie is het Damsterdiepcircuit van belang.

Ten tweede is er op het gebied van kunst en cultuur een ruim aanbod aan monumentale bebouwing, galeries en musea. Voorbeelden hiervan zijn de borgen en de verscheidene wierde-dorpen.

3. 9. Verkeer en infrastructuur

De gemeente wordt ontsloten door de N360, Groningen - Delfzijl en de N33, Veendam - Eemshaven. De N33 is een stroomweg die een verbindende functie heeft. De N360 is een gebiedsontsluitingsweg.

Deze wegen vervullen een functie voor het doorgaande verkeer. De overige wegen in de gemeente hebben met name een functie voor het lokale verkeer. Daarnaast wordt het plangebied doorsneden door de spoorlijn Groningen - Bedum - Delfzijl en het Eemskanaal.

3. 10. Nutsvoorzieningen

Naast het vervoer van goederen en mensen, is er in het buitengebied ook sprake van transport van informatie, energie en water. Het betreft dan zaken als kabels en leidingen ten behoeve van het transport van gas, elektriciteit en water. Om te voorkomen dat er in het buitengebied activiteiten gebeuren die strijdig zijn met deze vorm van infrastructuur, dient doorgaans een minimale afstand of maximale hoogte in acht te worden genomen.

Aan de westkant van het buitengebied van Appingedam loopt een rioolpersleiding. Aan de westkant en zuidkant hoogspanningsleidingen die samenkomen in het zuiden van het buitengebied. Er loopt een aardgastransportleiding aan de westkant en één ten noorden van Appingedam.

3. 11. Overige functies

De dorpen Marsum, Jukwerd en Tjamsweer hebben een kerkgebouw. Het kerkgebouw in Jukwerd is in gebruik als woning. In Tjamsweer is tevens een dorpshuis aanwezig. Daarnaast is er een molen gelegen aan De Groeve.

4. OMGEVINGSASPECTEN

4. 1. Algemeen

Om conflictsituaties te voorkomen, dient het bestemmingsplan aandacht te besteden aan de diverse omgevingsaspecten, zoals milieu, water, ecologie en archeologie. Weliswaar is voor het merendeel van deze aspecten specifiek beleid en regelgeving opgesteld, toch is er sprake van een aanvullende werking ten opzichte van de ruimtelijke ordening. Zo kan het bestemmingsplan via de bestemmingsplankeuzen aanwijzingen geven richting het milieubeleid. Andersom kan het milieubeleid richting geven aan de functietoedeling in het bestemmingsplan.

Uitgangspunt van het bestemmingsplan is dat rekening wordt gehouden met de beperkingen die voortvloeien uit de milieuwetgeving. Daarbij gaat het met name om de Wet geluidhinder (wegverkeerslawaaï en industrielawaai), de Wet milieubeheer, de Wet geurhinder en veehouderij, het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen en de Wet milieubeheer ten aanzien van luchtkwaliteit.

In deel A *Algemene informatie* wordt per omgevingsaspect de hoofdlijnen weergegeven. In dit hoofdstuk wordt concreet ingegaan op de situatie in het agrarisch gebied.

4. 2. Archeologie

Uitgangspunt voor archeologie in de bestemmingsplannen wordt gevormd door de *Nota Archeologiebeleid Regio Noord-Groningen* (augustus 2006). De kern van het beleid wordt gevormd door het streven naar een adequaat behoud en beheer van de aanwezige en verwachte archeologische waarden. Behoud in situ staat daarbij voorop. Daar waar behoud in situ redelijkerwijs niet mogelijk is, zal het bodemarchief onderzocht, gedocumenteerd en veiliggesteld moeten worden door middel van opgraving en onderzoek (behoud ex situ). Eén van de doelstellingen van het beleid is het vroegtijdig inbrengen van cultuurhistorie / archeologie in het planproces bij de ruimtelijke ordening.

Voor het realiseren van de doelstellingen van het archeologiebeleid zijn de volgende instrumenten beschikbaar:

- planologische bescherming via het bestemmingsplan (en daaraan gekoppelde bouw-, sloop- en aanlegvergunningstelsels);
- juridische bescherming via een (gemeentelijke) verordening;
- wettelijke bescherming via de Monumentenwet;
- gemeentelijke monumentenlijst;
- archeologische beleidsadvieskaart.

Archeologische beleidsadvieskaart

Als uitwerking van de Archeologienota Noord-Groningen is er een archeologische verwachtingskaart en een beleidsadvieskaart opgesteld.

De archeologische beleidsadvieskaart is gebaseerd op de aanwezigheid van bekende archeologische vindplaatsen en de te verwachten archeologische waarden. Op basis hiervan wordt een advies opgesteld over waar en in welke vorm archeologisch onderzoek nodig is. De beleidsadvieskaart is opgenomen in het algemene deel.

Op de kaart komen de volgende vindplaatsen, terreinen en gebieden voor:

- rijksbeschermd AMK-terreinen;
- AMK-terreinen;
- wierden;
- vindplaatsen (waarnemingen uit ARCHIS en vindplaatsen geïnventariseerd uit literatuur, historische kaarten en de kadastrale minuut);
- historische kernen;
- gebieden met een hoge verwachtingswaarde: onderzoek noodzakelijk bij ingrepen groter dan 200 m²;
- beek- en rivierdalen;
- gebieden waarvoor geen onderzoek noodzakelijk is.

Voor de verschillende vindplaatsen wordt advies gegeven over eventueel noodzakelijk archeologisch onderzoek. Tevens worden de vindplaatsen gekoppeld aan bestemmingen.

Op de beleidsadvieskaart zijn de verschillende adviezen met kleurvlakken weergegeven. In de legenda wordt voor de verschillende kleurvlakken en voor de vindplaatsen een advies gegeven. Daarnaast zijn er op de kaart gebieden aangegeven waarvoor geen onderzoek noodzakelijk is. Hieronder worden de verschillende adviezen nader toegelicht ¹⁾.

Rijksbeschermd AMK-terreinen (WR-A1): beschermd

Het betreft rijksmonumenten, waarvoor het rijk bevoegd gezag is. Voor elke bodemingreep dient via de gemeente een vergunning aangevraagd te worden bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

AMK-terreinen (WR-A2): streven naar behoud

Bij deze terreinen dient gestreefd te worden naar behoud van de archeologische waarden. Bij AMK-terreinen die grotendeels bebouwd zijn, zijn bodemingrepen niet of nauwelijks te voorkomen (denk aan wegconstructies, de aanleg van nieuwe riolering, en dergelijke). In die gevallen dienen de bodemingrepen tot een minimum te worden beperkt. In alle gevallen geldt dat bij ingrepen dieper dan 40 cm -Mv op AMK-terreinen archeologisch bureauonderzoek noodzakelijk is.

Wierden (WR-A2): streven naar behoud

Wierden, ook al zijn ze (deels) afgegraven, hebben een rijk, vaak goed geconserveerd, bodemarchief. Bij onbebouwde (delen van) wierden wordt gestreefd naar behoud. Dit betekent dat bodemingrepen zoveel mogelijk dienen te worden voorkomen.

¹⁾ Indien archeologisch onderzoek is geadviseerd, bestaat dit in eerste instantie uit bureauonderzoek. Bureauonderzoek wijst uit of archeologisch veldonderzoek nodig is en zo ja, in welke vorm. Ook kan bureauonderzoek uitwijzen dat met een kleine aanpassing van de plannen en/of door het treffen van technische maatregelen, archeologisch veldonderzoek vermeden kan worden. De verwachting is dat het archeologisch onderzoek in veel gevallen beperkt zal blijven tot bureauonderzoek.

Op bebouwde (delen van) wierden dienen de bodemingrepen tot een minimum te worden beperkt. In alle gevallen geldt dat bij ingrepen dieper dan 40 cm -Mv en waarbij het te bebouwen oppervlakte groter is dan 15 m² en in het geval van werken de oppervlakte van de werken groter is dan 15 m², archeologisch bureauonderzoek noodzakelijk is.

Vindplaatsen (WR-A2): bureauonderzoek

Voor alle ingrepen die dieper gaan dan 40 cm -Mv en waarbij het te bebouwen oppervlakte groter is dan 15 m² en in het geval van werken de oppervlakte van de werken groter is dan 15 m², is hier bureauonderzoek noodzakelijk.

Historische kernen (WR-A3): bureauonderzoek bij ingrepen groter dan 100 m²

Het betreft de bebouwde kernen van dorpen en steden, gebaseerd op de kadastrale minuut. Deze gebieden zijn vaak bewoond vanaf de Middeleeuwen of eerder. Bij ingrepen groter dan 100 m² en dieper dan 40 cm -Mv in deze gebieden, dient bureauonderzoek te worden uitgevoerd.

Onderzoek noodzakelijk bij ingrepen groter dan 200 m² (WR-A4)

Hieronder vallen de gebieden met een hoge verwachting op de verwachtingskaarten. Bureauonderzoek is nodig bij ingrepen groter dan 200 m² en dieper dan 50 cm -Mv.

Beek- en rivierdalen (WR-A4)

Op de beleidsadvieskaarten zijn de lopen van de (voormalige) Fivel, Oude Ee en het Reitdiep aangegeven. Deze gebieden hebben een lage verwachting voor archeologische nederzettingen. Wel zijn hier afvaldumps, boten, aanlegsteigers, kades, en dergelijke te verwachten, met name in de buurt van wierden. Bij ingrepen groter dan 200 m² en dieper dan 50 cm -Mv in beek- en rivierdalen dient bureauonderzoek te worden uitgevoerd.

Planuitgangspunten

De bovenstaande adviezen zijn vertaald naar bestemmingen. De volgende dubbelbestemmingen zijn aan de beleidsadviezen gekoppeld:

- waarde - archeologie 1 (WR-A1): wettelijk beschermde archeologische monumenten (rijksmonumenten);
- waarde - archeologie 2 (WR-A2): archeologisch waardevolle gebieden (AMK-terreinen (niet rijksbeschermd), de wierden, de borgen, de boerderijplaatsen, de Archis-waarnemingen en de wemen ²⁾ (met hun onderzoeksbuffer);
- waarde - archeologie 3 (WR-A3): gebieden van archeologisch belang (historische kernen). Deze gebieden komen niet voor in dit bestemmingsplan;
- waarde - archeologie 4 (WR-A4): archeologische onderzoeksgebieden (de hoge verwachtingen van de verwachtingskaarten en de beek- en rivierdalen).

Uitgangspunt is dat de archeologische monumenten (terreinen) afdoende worden beschermd via de Monumentenwet. Het bestemmingsplan heeft hierin vooral een afstemmings- en signaleringsfunctie. Voor de 'niet-monumenten', maar archeologisch wél (zeer) waardevolle terreinen, is een dubbelbestemming opgenomen. Met name ingrijpende bodemwerkzaamheden zijn vergunningsplichtig gesteld.

²⁾ In oorsprong middeleeuwse pastorieën.

Voor de dubbelbestemmingen "Waarde - archeologie 2" en "Waarde - archeologie 4" zijn in dit bestemmingsplan regels opgenomen ter bescherming van deze waarden.

Het Libau Steunpunt Archeologie te Groningen heeft in januari 2010 bureauonderzoeken uitgevoerd voor alle agrarische bouwpercelen. Op de volgende bouwpercelen worden geen archeologische vondsten verwacht en daarom is de dubbelbestemming "Waarde - Archeologie" hier niet opgelegd:

- Eemskanaal ZZ 2;
- Garreweesterweg 16;
- Garreweesterweg 17 (gedeeltelijk);
- Holeweg 2
- Stadsweg 9.

Als er binnen de agrarische bouwpercelen waarop de dubbelbestemming "Waarde - Archeologie" wel ligt, activiteiten ontwikkeld worden waarvoor veldonderzoek nodig is dan dient de initiatiefnemer de kosten hiervan zelf te betalen. Dit geldt ook voor bureau- en veldonderzoeken die nodig zijn, wanneer er buiten het agrarisch bouwperceel activiteiten worden ontwikkeld waarvoor een bureau- en/of een veldonderzoek nodig is.

4. 3. Water

Algemeen

Eén van de middelen om het waterbeleid meer handen en voeten te geven in het ruimtelijk ordeningsbeleid, is de zogenaamde *Watertoets*. De watertoets is wettelijk verplicht voor alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten met als doel te waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen.

De watertoets is daarmee een verplicht onderdeel geworden van bestemmingsplannen. Dit houdt onder meer in dat in een vroegtijdig stadium advies gevraagd moet worden van het betreffende waterschap. In een waterparagraaf in het bestemmingsplan dient vervolgens verantwoord te worden hoe met het advies van het waterschap is omgegaan. Aangezien het nieuwe bestemmingsplan overwegend conserverend van aard is, zal naar verwachting een positief wateradvies verkregen worden.

Gemeentelijk waterplan

Het water binnen de gemeente Appingedam heeft belangrijke recreatieve, culturele en ecologische waarden, die zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk versterkt dienen te worden. Het gemeentelijk *Waterplan* (februari 2004) biedt hiervoor het benodigde beleidskader. De maatregelen die in dit plan worden voorgesteld, zullen, voor zover ruimtelijke relevant, een vertaling moeten krijgen in het bestemmingsplan.

In het Waterplan is een visie neergelegd waarin de gewenste waterhuishoudkundige situatie in Appingedam in 2030 wordt beschreven.

Zo wordt belang gehecht aan het bereiken van een goede waterkwaliteit en het beperken van de aanvoer van gebiedsvreemd water. Daarnaast wordt gestreefd naar het vastleggen van een Gewenst Grond- en OppervlaktewaterRegime (GGOR) voor het grondgebied van de gehele gemeente. Ondertussen heeft het waterschap besloten dat voor het gebied ten noorden van het Van Starckenborghkanaal en het Eemskanaal de 'gewone' peilbesluitprocedure moet worden doorlopen.

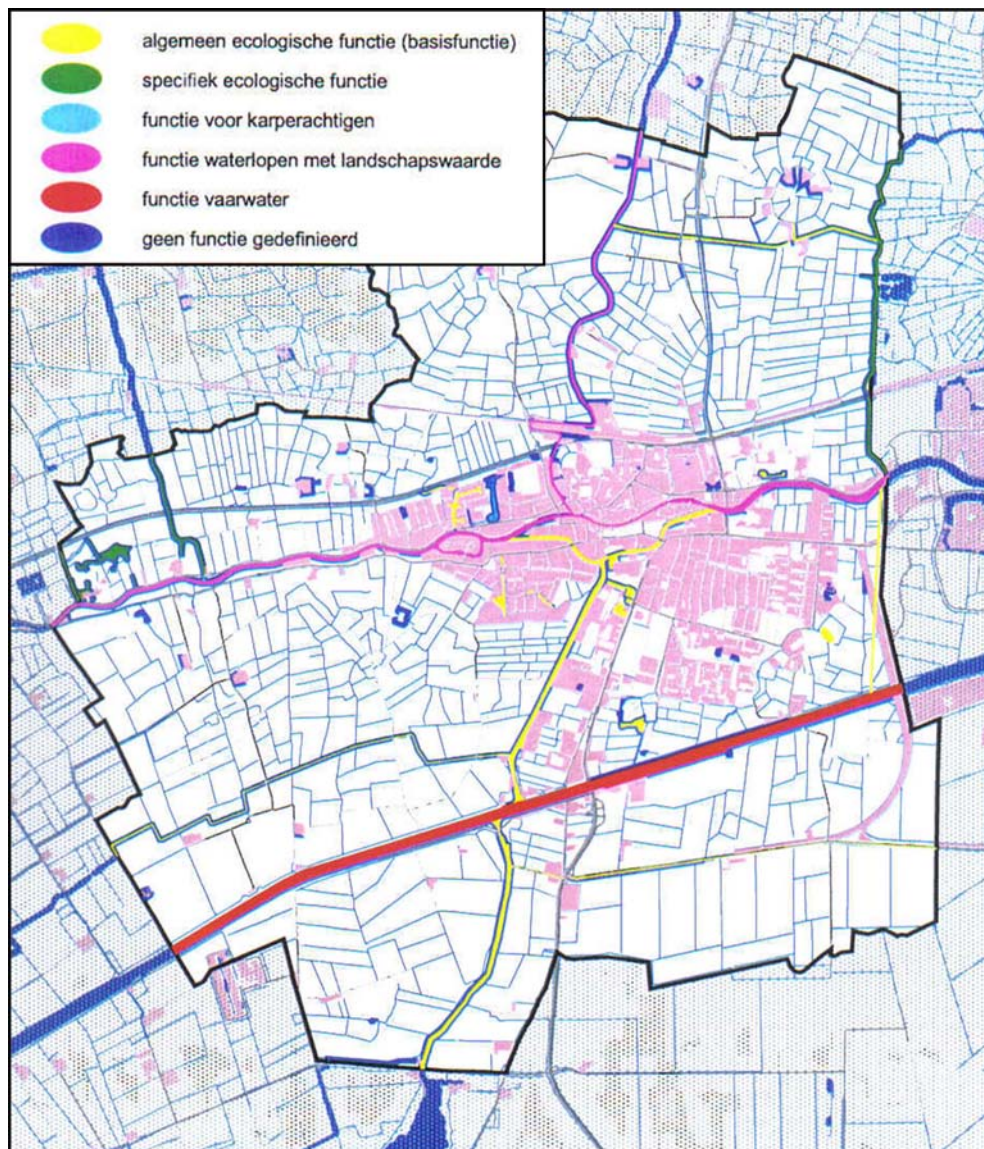
In landbouwgebieden wordt een peil gehanteerd dat het bedrijven van landbouw mogelijk maakt en aansluit bij de gebruikelijke bedrijfsvoering. In het landelijk gebied moet tevens de bergingscapaciteit gelijk blijven ten opzichte van de huidige situatie. Indien er voornemens bestaan om sloten te dempen, moet de bergingscapaciteit in hetzelfde peilgebied worden vergroot met in ieder geval dezelfde hoeveelheid en zo mogelijk meer en als de vergroting niet binnen hetzelfde peilgebied kan dan elders in het gebied.

Voorts wordt gestreefd naar het verbeteren van de toegankelijkheid van Appingedam voor (vaar)recreanten. Er worden voorzieningen voor vaar-recreanten aangelegd en ook voor recreatie langs het water worden de mogelijkheden verbeterd. Onderdeel hiervan zijn het:

- opwaarderen van de oversteek Eemskanaal via De Groeve richting Schildmeer;
- optimaliseren recreatieroutes voor kleinere vaartuigen, wandelaars en fietsers;
- bevaarbaar maken van De Kleine Heekt voor kleine vaartuigen;
- revitaliseren van de jachthaven (reeds in uitvoering gebracht).

Ook de functietoekenning van het oppervlaktewater speelt een rol (zie bijgaand figuur), waarbij elk oppervlaktewater een functie heeft gekregen met daaraan gekoppeld een normdoelstelling in de vorm van inrichtings- en kwaliteitseisen. Deze functietoekenning komt overeen met de functietoekenning in het *Provinciaal Omgevingsplan Groningen 2* (POP 2).

Als basisniveau voor het oppervlaktewater en ook het grondwater in de provincie, is de ecologische functie en de functie voor transport en berging van water gesteld. Vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft het waterschap de taak gekregen om de ecologische functies opnieuw te bestemmen op basis van voortschrijdend inzicht. Daarnaast heeft een aantal waterlopen in de gemeente Appingedam specifiekere functies gekregen. Zo is aan het Damsterdiep, de Groote Heekt en een gedeelte van de Uitwierdermaar, de functie *waterloop met landschapswaarde* toegekend. Daarnaast heeft het Eemskanaal de functie *vaarwater* en de functie *aanvoer, afvoer en berging van water*. Bij elk van deze functies past een bepaalde waterkwaliteit en inrichting. Uitgangspunt hierbij is het stand still-beginsel. Dit houdt in dat er geen verslechtering van de huidige kwaliteit op mag treden.

Figuur 6. Functies oppervlaktewater (Bron: Waterplan Appingedam)

Naast het bestemmen van water(gangen) en de daaraan gekoppelde (ecologische) functies, zijn de belangrijkste waterhuishoudkundige aspecten waar eveneens rekening mee is gehouden:

- het voornemen om de oevers langs de Groote Heekt en het verbindingskanaal natuurvriendelijk in te richten;
- bij het dempen van sloten in ieder geval eenzelfde bergingscapaciteit binnen hetzelfde peilgebied te compenseren en als dit niet mogelijk is binnen hetzelfde peilgebied dan elders in het gebied;
- toepassen van de waterkansenkaart bij het opnemen van nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied;
- de bestemming voor de waterlopen dient geen belemmering te vormen voor de daaraan gekoppelde functietoekenning (zie bijgaande figuur);
- positief bestemmen van de (geplande) recreatieve watervoorzieningen;

- bij verdere invulling van het gebied tussen Appingedam en Delfzijl mogelijkheden bekijken tot creëren van meer oppervlaktewater;
- geen verslechtering van de waterkwaliteit (stand still-beginsel).

Planuitgangspunten

- naast het bestemmen van water(gangen) en de daaraan gekoppelde (ecologische) functies is in dit plan rekening gehouden met bovengenoemde waterhuishoudkundige aspecten;
- het voorontwerp-bestemmingsplan is in het kader van het vooroverleg aan het waterschap toegestuurd. Het waterschap heeft een positief wateradvies gegeven.

4. 4. Ecologie

In het bestemmingsplan dient rekening te worden gehouden met het beleid en de wetgeving ten aanzien van de natuurbescherming. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen *gebiedsbescherming* en *soortenbescherming*. Uitgangspunt is dat met beide geen strijdigheid ontstaat.

4.4.1. Gebiedsbescherming en soortenbescherming

Gebiedsbescherming

Bij de gebiedsbescherming spelen de volgende aspecten:

- Beschermde Natuurmonumenten;
- Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden): de Europese Unie heeft een zeer gevarieerde en rijke natuur, die van grote biologische, esthetische en economische waarde is. Om deze natuur te behouden, heeft de Europese Unie het initiatief genomen voor Natura 2000. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden;
- Ecologische Hoofdstructuur (EHS): de EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn zijn in Nederland geïmplementeerd in de *Natuurbeschermingswet 1998*. Deze wet kent voor de Natura 2000-gebieden een vergunningenstelsel en beheerplannen. Hiermee is een zorgvuldige afweging (habitattoets) rond het gebruik en hun natuurwaarden gewaarborgd. Activiteiten en projecten mogen (in principe) alleen plaats vinden indien voor wat betreft de beschermde natuurwaarden, er geen significante schade optreedt.

Het plangebied maakt geen deel uit van een Natura 2000-gebied dat in het kader van de Natuurbeschermingswet is beschermd. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het op ruime afstand gelegen Eems-Dollard-gebied.

Wel zijn enkele gebieden onderdeel van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (het natuurgebied bij Ekenstein en de beheersgebieden ten noorden van Appingedam). Op de gebieden zijn de spelregels van de EHS van toepassing.

Ingevolge artikel 4.31 van de provinciale omgevingsverordening mag het plan geen regels bevatten die in significante mate afbreuk doen aan de aanwezige en mogelijke abiotische kenmerken en waarden van de van de EHS deel uitmakende gronden, aangegeven in bijlage 16 of de door Gedeputeerde Staten vastgestelde belangrijkste landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het betrokken gebied. Het natuurgebied bij Ekenstein is bestemd als "Natuur" en daarmee zijn de waarden voldoende beschermd. De beheersgebieden hebben in het plan de bestemming "Agrarisch". Hierin is een plicht tot een omgevingsvergunning voor bepaalde werken en werkzaamheden opgenomen die de aanwezige waarden beschermd.

Eventuele ontwikkelingen in het kader van dit bestemmingsplan *Stad Appingedam, deelplan agrarische gebieden* zijn doorgaans kleinschalig van aard en vinden plaats binnen de context van het agrarisch gebied met haar bijzondere waarden. Verwacht mag dan ook worden dat deze geen invloed hebben op de Natura-2000 gebieden of de (Provinciale) Ecologische Hoofdstructuur.

Soortenbescherming

De bescherming van soorten is vastgelegd in de *Flora- en faunawet*. Hierin zijn bepalingen opgenomen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Volgens deze wet is een aantal planten- en diersoorten aangewezen die licht, middelzwaar of zwaar beschermd zijn. Voor licht beschermde soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke projecten. Voor middelzwaar beschermde soorten geldt alleen een vrijstelling wanneer de beoogde werkzaamheden worden uitgevoerd volgens een door LNV goedgekeurde gedragscode. Voor zwaar beschermde soorten dient bij ruimtelijke ingrepen ontheffing te worden aangevraagd. Behalve de *Flora- en faunawet* is ook de Rode Lijst van belang, waarop zeldzame en bedreigde soorten zijn opgenomen.

De *Flora- en faunawet* is altijd onverkort van kracht. Dit betekent dat op het moment dat nieuwe activiteiten aan de orde zijn (bij recht, vergunningvrij of via een afwegingsprocedure) dat in het kader van de *Flora- en faunawet* de mogelijke effecten op de te beschermen soorten altijd moet worden meegewogen. Een beoordeling op het moment dat activiteiten daadwerkelijk aan de orde zijn (en dus niet ten tijde van het maken van het bestemmingsplan) geeft het meest actuele en beschermingswaardige beeld. Indien op dat moment blijkt dat er sprake is van (een) beschermd soort(en) en de activiteit strijd oplevert met de bepalingen uit de *Flora- en faunawet*, is een ontheffing of vrijstelling nodig van artikel 75 van de *Flora- en faunawet*. Dit is een procedure die los staat van het bestemmingsplan. Bij het opstellen van het bestemmingsplan moet wel redelijk zicht bestaan op de verleenbaarheid van een eventuele benodigde ontheffing of vrijstelling. Anders is het bestemmingsplan niet uitvoerbaar.

4.4.2. Vertaling naar het bestemmingsplan

Gebruikelijke ontwikkelingsmogelijkheden

Voor het bestemmingsplan geldt in z'n algemeenheid dat voor eventuele ontwikkelingen die bij recht worden bestemd, ecologisch onderzoek moet worden uitgevoerd, dan wel dat er in het kader van een zelfstandige projectprocedure ecologisch onderzoek zal plaatsvinden. In dit in hoofdzaak conserverende bestemmingsplan hoeft met het oog op dit voorgaande punt ten aanzien van de soortenbescherming geen aanvullende regeling worden opgenomen. De gebruikelijke ontwikkelingen op perceelsniveau die in het plan worden geboden, zijn in beginsel uitvoerbaar, al kan te zijner tijd blijken dat een ontheffing in specifieke gevallen niet of slechts onder voorwaarden verleend kan worden.

Dit doet aan de algemene uitvoerbaarheid van het plan niets af. Bij aanvragen voor een (bouw-, aanleg-, kap-)vergunning wordt de initiatiefnemer zo nodig door de gemeente op de noodzaak gewezen tot het aanvragen van een ontheffing op grond van de Flora- en faunawet.

Uitgestelde toets

Voor ontwikkelingen die verder gaan dan de gebruikelijk ontwikkelingsmogelijkheden op perceelsniveau, zijn in het plan diverse flexibiliteitsbepalingen opgenomen. Hiervoor geldt, conform het voorgaande, dat een ecologische beoordeling op het moment dat de betreffende ontwikkelingen daadwerkelijk aan de orde zijn, het meest actuele en beschermingswaardige beeld geeft.

Voor mogelijke ontwikkelingen die op termijn aan de orde zijn en zodoende onder een flexibiliteitsbepaling zijn gebracht, zal een uitgestelde toets (als beoordelingscriterium) worden gehanteerd. Dit betekent dat de concrete toets van de toelaatbaarheid van een (bouw)activiteit in het licht van de ecologische waarden van het betreffende gebied wordt uitgevoerd ten tijde van de toepassing van de wijzigingsbevoegdheid. Gelet op de kleinschalige aard en omvang van de betreffende ontwikkelingen kan worden gesteld dat ook deze in z'n algemeenheid uitvoerbaar zijn. De flexibiliteitsbepalingen bieden voldoende garantie voor een volwaardig onderzoek naar de ecologische waarden voor zover deze via het bestemmingsplan gereguleerd kunnen worden.

Planuitgangspunten

- de mogelijkheden die in het bestemmingsplan *Stad Appingedam, deelplan agrarische gebieden* worden geboden, zullen geen negatief effect hebben op de aangewezen Natura-2000 gebieden dan wel op natuur- en beheersgebieden met een beschermde status. Vanuit de gebiedsbescherming is geen aanvullende regeling nodig;
- in dit in hoofdzaak conserverende bestemmingsplan hoeft ten aanzien van de soortenbescherming geen aanvullende regeling te worden opgenomen. De gebruikelijke ontwikkelingen op perceelsniveau die in het plan bij recht worden geboden, zijn in beginsel uitvoerbaar;
- bij ontwikkelingen die onder een flexibiliteitsbepaling zijn gebracht wordt het principe van de uitgestelde toets gehanteerd.

4. 5. Milieuaspecten

4.5.1. Bodem

Appingedam ligt op de zeelei, met uitzondering van enkele gebiedjes ten zuiden van het Eemskanaal, waar veengrond aanwezig is. Ten zuiden van Appingedam gaan de lage zeeleigronde geleidelijk over in de hogere zandgronden. De ondergrond bestaat tot circa zeven meter onder maaiveld afwisselend uit lagen klei, veen en leem. Onder deze lagen ligt een laag potklei die in dikte varieert van 35 tot 50 meter (bron: Waterplan Appingedam).

Het bestemmingsplan zal duidelijkheid moeten verschaffen in de bodemkwaliteit, gelet op de eventuele ontwikkelingsmogelijkheden die het plan biedt. Gesteld moet worden dat het plan in hoofdzaak een conserverend plan is. De ruimtelijke ontwikkelingen die worden geboden zijn om die reden zeer beperkt en perceelsgericht en vinden plaats op agrarische gronden waar verwacht mag worden dat er geen sprake zal zijn van vervuilde grond. In de diverse wijzigingsbevoegdheden die opgenomen zijn, is als randvoorwaarde gesteld dat er geen onevenredige afbreuk mag worden gedaan aan de milieusituatie. Dit zorgt ervoor dat duidelijk moet zijn of er wel of geen sprake is van vervuilde grond en als dit wel het geval is dat de vervuilde grond wordt gesaneerd, omdat anders de grond niet in aanmerking komt voor andersoortig gebruik (wonen, werken, recreëren, et cetera).

Uiteraard is de initiatiefnemer van te ontwikkelen of te transformeren locaties (conform het gestelde in de Woningwet) ook verplicht om bij de bouw-aanvraag een rapportage van de bodemgesteldheid in te dienen. In het kader van de planvoorbereiding zal getracht worden een en ander zoveel mogelijk in elkaar te vlechten.

Planuitgangspunt

- uitgangspunt ten aanzien van eventueel vervuilde gronden, is dat deze vooralsnog niet in aanmerking komen voor gebruik ten behoeve van andersoortige (intensieve) activiteiten. Hiertoe zal eerst gesaneerd moeten worden waarna, bijvoorbeeld door vergroting van het bouwvlak, ook het desbetreffende gebruik kan worden toegestaan.

4.5.2. Geluidhinder

De *Wet geluidhinder* heeft als belangrijkste doel het bestrijden en voorkomen van geluidhinder ³⁾. Op grond van de wet zijn verschillende vormen van geluidhinder te onderscheiden die directe raakvlakken hebben met de ruimtelijke ordening. Rond geluidbronnen met een grote geluidsuitstraling gelden zones. In deze zones zijn de wettelijke regelingen van de *Wet geluidhinder* van toepassing. Binnen de zones gelden specifieke regels voor geluidsgevoelige bestemmingen, zoals woningen, scholen, ziekenhuizen, et cetera.

³⁾ De gewijzigde *Wet geluidhinder* is op 1 januari 2007 in werking getreden.

Voor het landelijk gebied van Appingedam is de regelgeving ten aanzien van wegverkeerslawaai, spoorwegverkeerslawaai en industrielawaai van belang. Het uitgangspunt voor het onderhavige bestemmingsplan is dat er geen strijdige situaties ontstaan met de Wet geluidhinder.

Wegverkeerslawaai

Op grond van de Wet geluidhinder hebben alle wegen een geluidszone, tenzij er sprake is van een woonerf, een 30-km/uur-gebied of een gemeentelijke geluidsniveaukaart waaruit blijkt dat de geluidsbelasting op 10 meter uit de as van de meest nabijgelegen rijstrook 48 dB of minder bedraagt. De 48 dB is de voorkeursgrenswaarde voor het wegverkeerslawaai.

De gemeente Appingedam heeft geluidsniveaukaarten. Deze dateren evenwel uit 1995 en zijn daardoor formeel komen te vervallen. Ook geven deze kaarten nog de situatie weer van vóór de aanleg van de N33 naar Delfzijl. De N33 heeft een behoorlijk impact gehad op de verkeerssituatie en -druk in en rond Appingedam.

Bestaande situaties

Met de consequenties van het wegverkeerslawaai voor geluidsgevoelige functies is, voor zover noodzakelijk, rekening gehouden. Van de wegen in het buitengebied is op de plankaart een dwarsprofiel opgenomen. Van het dwarsprofiel mag slechts via een ontheffing worden afgeweken, mits er geen wezenlijke verandering in de geluidssituatie optreedt en de verkeersveiligheid niet onevenredig zal worden aangetast. De *bestaande* geluidsgevoelige bebouwing langs de zoneplichtige wegen mag niet dichter naar de weg toe worden gebouwd.

Nieuwe situaties

In het voorliggende bestemmingsplan wordt de bouw van nieuwe (tweede) agrarische bedrijfswoningen niet mogelijk gemaakt. Wel kunnen agrarische bedrijven worden omgezet in woningen. Voor deze situaties zal in het kader van de Wet geluidhinder en voor zover gelegen binnen de 48 dB-contour, een *Procedure Verzoek Hogere Waarde* moeten worden gevolgd. Uitgangspunt hierbij is dat de binnenwaarde niet hoger wordt dan 33 dB.

Op dit moment is niet aan te geven of, waar en wanneer de hier boven beschreven nieuwe situaties zich gaan voordoen. De hierboven genoemde nieuwe situatie is gekoppeld aan een wijzigingsprocedure. Op het moment dat een nieuwe ontwikkeling zich gaat voordoen, zal getoetst worden aan het aspect wegverkeerslawaai. Hiertoe zijn in de wijzigingsbevoegdheid randvoorwaarden opgenomen. Indien uit het dan uit te voeren akoestisch onderzoek blijkt dat de nieuwe situaties zijn gelegen binnen de 48 dB-contour, zal een *Procedure Verzoek Hogere Waarde* moeten worden gevolgd.

Spoorweglawaai

In het noordelijk deel van het plangebied loopt de spoorlijn Groningen - Delfzijl.

Ook spoorwegen hebben wettelijke zones waarbinnen grenswaarden gelden voor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige bestemmingen, zoals bijvoorbeeld woningen. Deze zijn vastgelegd in het Besluit geluidhinder spoorwegen, waaronder de voorkeursgrenswaarde van 57 dB(A). In het kader van de actualisering van het gemeentelijk geluidsbeleid, is ook het spoorweggeluid van dit tracé onderzocht.

Ten behoeve van het in beeld brengen van mogelijke saneringssituaties als gevolg van het railverkeer, is akoestisch onderzoek verricht ⁴⁾. Het onderzoek stelt het volgende vast:

- reeds uit een eerdere melding aan het Ministerie van VROM was gebleken dat er ten gevolge van het railverkeer geen sprake was van saneringswoningen;
- ook uit de hier aan de orde zijnde eindmelding zijn geen saneringswoningen langs de spoorweg naar voren gekomen. Ook is er geen geluidsgevoelig buitenterrein of ander geluidsgevoelige bestemming bepaald waar een saneringssituatie in de zin van de Wet geluidhinder aan de orde is. Woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen staan daarvoor op voldoende afstand van het traject van de spoorbaan.

Industrielawaai

De bedrijventerreinen Woldweg en Farmsumerweg en de NAM-locatie in de zuidwesthoek van de gemeente, hebben vastgestelde geluidszones ⁵⁾. Ook de NAM-locatie in de gemeente Loppersum heeft een vastgestelde geluidszone.

De geluidszone van bedrijventerrein Woldweg valt voor slechts een beperkt deel binnen het plangebied (een strook westelijk van De Groeve). De geluidszone van de NAM-locatie behelst een iets groter gebied, waarbinnen een aantal agrarische bedrijven zijn gelegen. De geluidszone van de NAM-locatie in de gemeente Loppersum valt voor een deel binnen het plangebied. Binnen deze zones mogen in principe geen nieuwe geluidsgevoelige functies (bijvoorbeeld woningen) worden gerealiseerd.

De betreffende geluidszones industrielawaai zijn door middel van een dubbelbestemming opgenomen op de plankaart. Hiermee wordt geregeld dat binnen deze zones in principe geen nieuwe geluidsgevoelige objecten (woningen) mogen worden gerealiseerd.

⁴⁾ Eindmelding sanering railverkeerslawaai Appingedam, DGMR, Industrie, Verkeer en Milieu BV, 2007.

⁵⁾ Op de Woldweg was Kartonfabriek De Eendracht de voornaamste geluidsproducent en op de Farmsumerweg was dat Motorenfabriek Brons. Eerstgenoemde is failliet en Brons (thans Control Seal) heeft de productie van motoren gestaakt. Wel vindt nog service en reparatie plaats. Gelet op de belijning van de zones en de daarmee gecreëerde geluidsruijme, wordt vooralsnog, met het perspectief op het adequaat kunnen inspelen op ontwikkelingsmogelijkheden, uitgegaan van de destijds vastgestelde geluidszones van de bedrijventerreinen.

Modelvliegtuiglawaaï

Op ongeveer 1,5 kilometer zuidwestelijk van Appingedam, ligt aan de Garweersterweg 16 een modelvliegtuigterrein van Aeroclub Fivelingo. Ook bij dergelijke vliegterreinen dient rekening te worden gehouden met eventuele geluidsbelasting.

Gelet op het gebruik van het terrein en de tijdstippen waarop dit gebeurt in relatie tot de grote afstand tot aan de bebouwde kom, behoeven geen problemen qua geluidsbelasting te worden verwacht. In het bestemmingsplan is hiervoor derhalve geen regeling opgenomen.

4.5.3. Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de nieuwe Wet milieubeheer in werking getreden. In deze wet is ook de regeling voor luchtkwaliteit opgenomen. De wet betreft een wijziging van de Wet milieubeheer en vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005. De wet is enerzijds bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid aan te pakken als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging. Anderzijds heeft de wet tot doel mogelijkheden te creëren voor ruimtelijke ontwikkeling, ondanks overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit ⁶⁾. Luchtkwaliteitseisen vormen geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkeling als:

- er geen sprake is van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- een project, al dan niet per saldo, niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit leidt;
- een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het NSL;
- een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

Van bepaalde projecten met getalsmatige grenzen is vastgesteld dat deze 'niet in betekenende mate' bijdragen aan de luchtverontreiniging ⁷⁾. Projecten die 'niet in betekenende mate' bijdragen aan de luchtverontreiniging, zijn onder andere:

- woningbouwlocaties met niet meer dan 1.500 nieuwe woningen bij één ontsluitingsweg en 3.000 nieuwe woningen bij twee ontsluitingswegen;
- kantoorlocaties met een bruto vloeroppervlak van niet meer dan 100.000 m² bij één ontsluitingsweg en 200.000 m² bij twee ontsluitingswegen;
- combinatie van woningbouw- en kantoorlocaties;
- bepaalde inrichtingen.

⁶⁾ De Wet milieubeheer voorziet onder meer in een gebiedsgerichte aanpak van de luchtkwaliteit via het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). De programma-aanpak zorgt voor een flexibele koppeling tussen ruimtelijke activiteiten en milieugevolgen.

⁷⁾ Een project draagt 'niet in betekenende mate' bij aan de luchtverontreiniging als de 1%-grens niet wordt overschreden. De 1%-grens is gedefinieerd als 1% van de grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie van fijnstof (PM₁₀) of stikstofdioxide (NO₂). Dit komt overeen met 0,4 microgram/m³, voor zowel PM₁₀ als NO₂.

Voor wat betreft de in en rond het plangebied optredende emissie, kan opgemerkt worden dat de in het bestemmingsplan voorgestane ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de vergroting van het agrarische bouwperceel en het omzetten van agrarische bedrijven naar woningen, geen zodanige nieuwe luchtverontreiniging toe zullen voegen dat daardoor grenswaarden zouden kunnen worden overschreden. Voor wat betreft de emissie zal, ook gezien de achtergrondwaarde zoals bekend via de hiervoor genoemde landelijke metingen, het plan derhalve geen aanleiding geven tot wezenlijke veranderingen. Luchtkwaliteit vormt derhalve geen belemmering voor het onderhavige bestemmingsplan. Voor ontheffingen en wijzigingen geldt luchtkwaliteit als afwegingskader.

Hierbij is bovendien op te merken, dat in en rond het plangebied, wat betreft de luchtkwaliteit, er reeds sprake is van lage achtergrondwaarden. Zowel in de huidige situatie als tijdens de looptijd van dit bestemmingsplan worden geen grenswaarden overschreden.

4.5.4. Lichthinder

Blootstelling aan kunstmatige verlichting heeft tijdens de nachtperiode negatieve gevolgen voor mens en dier. Waar het bij dieren leidt tot een verstoring van de oriëntatie en het bioritme, heeft het bij mensen vooral invloed op de kwaliteit van de nachtrust.

Strikte normen met afstandsbepalingen voor lichthinder zijn niet voorhanden. De regelgeving die voorhanden of in voorbereiding is, richt zich vooral op de lichtbronnen, de veroorzakers van licht. Specifieke regels over kunstlicht zijn opgenomen in:

- het *Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer* (Activiteitenbesluit);
- het *Besluit glastuinbouw*;
- het *Besluit landbouw milieubeheer*.

De strekking van de regels is dan als volgt:

- lichthinder wordt voorkomen en als dat echt niet mogelijk is wordt het tot een aanvaardbaar niveau beperkt;
- de verlichting van gebouwen en van open terrein(en) van de inrichting, inclusief de verlichting ten behoeve van reclaimedoeleinden, wordt zodanig uitgevoerd dat directe lichtinstraling op lichtdoorlatende openingen van woon- of slaapvertrekken, in gevels of daken van woningen wordt voorkomen;
- gedurende een specifiek tijdspad is de verlichting uit of niet zichtbaar (bijvoorbeeld bij assimilatiebelichting en verlichting bij sportvelden e.d.).

Op grond van de Nota Ruimte en het Provinciaal Omgevingsplan wordt duisternis, samen met onder andere rust en ruimte, tot een van de kernkwaliteiten van het landschap gerekend.

Het rijk bevordert daarom energiezuinige (straat)verlichting met behoud van kwaliteit en (verkeers)veiligheid bij gemeenten en provincies.

In de Provinciale Omgevingsverordening Groningen (juni 2009) is een regeling opgenomen die specifiek van toepassing is op de ligboxenstallen bij agrarische bedrijven. De regeling is erop gericht de kernkarakteristiek *duisternis* te beschermen. De lichtuitstraling van ligboxenstallen mag daarbij niet meer bedragen dan 150 lux, tenzij tussen 20.00u en 6.00u de lichtuitstraling met ten minste 90% wordt gereduceerd. Overeenkomstig het provinciaal beleid is ten aanzien van ligboxstallen een bepaling in de planregels opgenomen.

Glastuinbouw is niet aan de orde in het buitengebied van Appingedam. In de planregels is een bepaling opgenomen die het oprichten van kassen niet toestaat.

4.5.5. Duisternis en stilte

Duisternis en stilte zijn belangrijke kernkarakteristieken. Lichtuitstoot en lawaai verstoren het dagnachtritme, de oriëntatie en de rust van dieren en tasten de belevingswaarde van duisternis en stilte voor de mens aan.

In dit bestemmingsplan zijn duisternis en stilte op de volgende manier beschermd:

- duisternis:
 - er is een bepaling opgenomen voor de lichtuitstraling van ligboxstallen (zie paragraaf 4.5.4);
 - in de planregels is een bepaling opgenomen die het oprichten van kassen niet toestaat (zie paragraaf 4.5.4);
- stilte:
 - er zijn geen bedrijfsmatige activiteiten mogelijk gemaakt die veel lawaai maken. De bedrijfsmatige activiteiten die mogelijk zijn, zijn kleinschalig van aard (zie paragraaf 5.8);
 - er zijn bepalingen opgenomen die er voor zorgen dat er niet zonder meer geluidgevoelige bestemmingen worden gerealiseerd binnen bepaalde geluidzones van (spoor)wegen en industrie (zie ook paragraaf 4.5.2.).

4.5.6. Milieuhinder bedrijvigheid

Ten aanzien van agrarische bedrijvigheid geldt specifieke milieuregeling. Hierin worden regels gegeven voor:

- de afstand van agrarische bedrijven tot gevoelige functies (woningen, bos- en natuurgebieden). Dit in verband met stankhinder en voor verzuring gevoelige gebieden;
- het beleid ten aanzien van de nieuwvestiging en uitbreiding van glastuinbouwbedrijven en intensieve veehouderijbedrijven;
- de plaatsing van mestopslagplaatsen, opslag en/of gebruik van gronden voor baggerspecie en dergelijke.

Regelgeving hiervoor is onder meer geformuleerd in de Wet geurhinder en veehouderij en de Wet milieubeheer.

De Wet geurhinder en veehouderij

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt vanaf 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning als het gaat om geurhinder vanwege dierenverblijven van veehouderijen. De nieuwe wet bepaalt op welke manier geur (stank) van veehouderijstallen in de milieuvergunning moet worden beoordeeld. De nieuwe 'stankwet' komt in plaats van de stankwet voor de reconstructiegebieden en de drie stankhandreikingen. De nieuwe wet geldt voor heel Nederland. De Wet geurhinder en veehouderij geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning).

Een belangrijke inhoudelijke wijziging in de wet is dat onderscheid wordt gemaakt tussen maximaal toegestane geurbelasting binnen en buiten de bebouwde kom en concentratie- en niet-concentratiegebieden. Daarnaast mogen gemeenten de normen variëren. Gemeenten kunnen naar beneden en naar boven afwijken. Uitgangspunten bij de nieuwe wet zijn dat aan de ene kant de uitbreidingsmogelijkheden van de veehouderijsector niet in gevaar komen, maar ook dat woningen en recreatiewoningen optimaal tegen geurhinder worden beschermd.

De gemeente Appingedam heeft geen eigen geurbeleid. In het plangebied is slechts één volwaardig intensieve agrarische bedrijf gevestigd en één grondgebonden bedrijf met een intensieve tak. Er zijn veel grondgebonden agrarische bedrijven die voldoende ruimte hebben om te kunnen ontwikkelen. Daarom zullen de standaardnormen vanuit de Wet geurhinder en veehouderij van toepassing zijn bij nieuwe ontwikkelingen. Er zijn geen ontwikkelingen van stankgevoelige functies binnen de geurzones. Daarnaast bepaalt ook de milieuwetgeving of ontwikkelingen wel of niet mogelijk zijn.

De Wet geurhinder en veehouderij regelt ook hoe om te gaan met voormalige agrarische bedrijfswoningen. Indien blijkt dat een agrarisch bedrijf is gestopt, dan blijft de woning in het kader van de Wet aangemerkt als een agrarische bedrijfswoning.

4. 6. Externe veiligheid

4.6.1. Algemeen

Externe veiligheid heeft betrekking op situaties waar iets mis zou kunnen gaan met gevaarlijke stoffen, waardoor mensen - die verder niets met de risicodragende activiteit te maken hebben - om het leven kunnen komen. Risicovolle activiteiten die in de gemeente kunnen voorkomen zijn:

- productie, gebruik of opslag van gevaarlijke stoffen (zwembaden, ammoniakinstallaties, et cetera);
- transport van gevaarlijke stoffen (routes voor gevaarlijke stoffen, leidingen).

Het externe veiligheidsbeleid voor *inrichtingen* heeft vorm gekregen in de risicobenadering. Op grond van deze benadering worden in het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) grenzen gesteld aan de risico's waarbij wordt gelet op de kwetsbaarheid van functies in de omgeving. De risico's worden daarbij in twee maten gemeten: het plaatsgebonden risico (voor individuen) en groepsrisico (voor groepen mensen).

Ten aanzien van het plaatsgebonden risico (PR) geldt voor nieuwe situaties een grenswaarde van 10^{-6} per jaar. Dit betekent dat de overlijdenskans niet groter mag zijn dan één op de miljoen per jaar. Voor bepaalde inrichtingen zijn in de Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen (REVI) vaste afstanden tot gevoelige functies vastgelegd. Nieuwe ontwikkelingen mogen binnen de zonerings rond een inrichting niet plaatsvinden.

Het groepsrisico (GR) betreft de kans dat groepen omwonenden van een bepaalde risico-opleverende activiteit dodelijk getroffen kunnen worden door een ongeval. Daarbij is relevant hoeveel mensen op welke plaats in de omgeving van de bron aanwezig kunnen zijn. Hoe meer mensen rond een bron wonen of werken, hoe groter het groepsrisico. De maatschappelijke aanvaardbaarheid van het groepsrisico is afhankelijk van het aantal eventuele dodelijke slachtoffers en bedraagt 10^{-5} /jaar voor 10 doden, 10^{-7} /jaar voor 100 doden, 10^{-9} /jaar voor 1000 doden, etc. en betreft een oriënterende waarde. Gelet op de afhankelijkheid van de omgeving en de concrete situatie, is het moeilijk om het groepsrisico ruimtelijk weer te geven. Ten aanzien van het groepsrisico zijn geen grens- of richtwaarden vastgesteld, maar is een oriënterende waarde aan de orde welke is opgenomen in een verantwoordingsplicht ⁸⁾. Volgens artikel 13, lid 3 van het BEVI is het bevoegd gezag wettelijk verplicht met betrekking tot het groepsrisico een advies van de Regionale brandweer te vragen. Het bevoegd gezag maakt vervolgens een bewuste keuze omtrent de verantwoording van het groepsrisico.

Het bestemmingsplan dient bij de bestemmingskeuzen grenswaarden in acht te nemen en rekening te houden met richtwaarden.

4.6.2. Plangebied

Inrichtingen

In het onderhavige plangebied gaat het concreet om de op de zuidwestelijke gemeentegrens gelegen NAM-locatie (gasdrooginstallatie aan de Schildweg). Deze inrichting valt in principe niet onder het BEVI.

⁸⁾ De verantwoordingsplicht betekent dat er voor het bestemmingsplan, conform artikel 13 van het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen aanvullend onderzoek moet plaatsvinden voor de extra risico's die ontstaan voor de risicovolle activiteiten. Verplichte onderdelen van de verantwoordingsplicht voor het groepsrisico zijn:

- de dichtheid van personen in het invloedsgebied;
- het groepsrisico en eventuele veranderingen daarin;
- de mogelijkheden tot beperking van het groepsrisico;
- de mogelijkheden om de ramp te beperken;
- de mogelijkheden tot zelfredzaamheid.

De bovenstaande onderdelen zullen zo volledig mogelijk worden gemotiveerd.

De inrichting kent echter wel een plaatsgebonden risicocontour (PR 10^{-6}) van 240 meter. Binnen deze afstand liggen geen (beperkt) kwetsbare objecten. Nieuwe ontwikkelingen mogen binnen deze zoneringscontour niet plaatsvinden. De bestemming die binnen deze contour ligt, is "Agrarisch". Binnen deze bestemming kunnen geen nieuwe kwetsbare ontwikkelingen plaatsvinden. Op deze wijze wordt geborgd dat er wordt voldaan aan de grens- en richtwaarden.

Transport gevaarlijke stoffen

Naast inrichtingen kan het aspect externe veiligheid een rol spelen bij (spoor/vaar)wegen in verband met het transport van gevaarlijke stoffen. Dit geldt ook voor buis- en hoogspanningsleidingen.

Infrastructuur

Door en rond het plangebied loopt een aantal verbindingen waarover vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Het betreft zowel verbindingen via spoor, weg als water. Op het vervoer van gevaarlijke stoffen is de circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (RNVGS) van toepassing. Daarnaast ligt er het ontwerp provinciaal basisnet Groningen en het ontwerp van het rijk.

Volgens de circulaire zijn er grens- en richtwaarden voor het PR en is er een oriënterende waarde voor het GR. Voor het GR geldt een verantwoordingsplicht (net als bij het BEVI).

Wel stelt de circulaire dat er voor wat betreft het GR geen ruimtelijke beperkingen zijn buiten 200 meter van de transportas.

In het plangebied liggen de transportassen N33, N360, N362, N989 (Woldweg), het Eemskanaal en de spoorlijn Groningen - Delfzijl.

Het provinciaal basisnet stelt dat rondom alle provinciale- en rijkswegen en alle spoorlijnen (m.u.v. de lijn Groningen - Leeuwarden) een zone van 30 meter aan weerszijden van de transportroute wordt aangehouden. Binnen deze 30-meterzone mogen geen nieuwe objecten worden toegelaten ten behoeve van minder zelfredzame personen.

Plaatsgebonden risico ten gevolge van transport van gevaarlijke stoffen

Voor een aantal wegen is een maximaal plaatsgebonden risico (PR_{max}) vastgesteld in het ontwerp provinciaal basisnet. Binnen PR_{max} van de N33 (20 meter van de A7 tot de N362; 15 meter vanaf de N362 richting Eemshaven) en de N362 (10 meter) mogen géén (nieuwe) kwetsbare objecten worden gerealiseerd. Binnen 30 meter vanaf de rand van de wegen N33, N360, N362 en N989 mogen géén nieuwe objecten ten behoeve van minder zelfredzame personen worden gerealiseerd.

Voor het spoor Sauwerd - Delfzijl is een PR_{max} gesteld. De PR_{max} bedraagt 15 meter. Dit betekent dat binnen 15 meter vanaf het spoor géén kwetsbare objecten mogen worden gerealiseerd. Binnen 30 meter van het spoor mogen geen nieuwe objecten worden gerealiseerd ten behoeve van minder zelfredzame personen.

Het plaatsgebonden risico van het Eemskanaal komt niet buiten de oever van het kanaal.

Rond het kanaal geldt vanuit het ontwerp basisnet water een plasbrand-aandachtsgebied van 25 meter. De eisen die aan dit gebied worden gesteld, zijn op dit moment nog niet bekend.

Geconcludeerd kan worden dat binnen het plangebied wordt voldaan aan de voorwaarden en restricties van het ontwerp provinciaal basisnet Groningen. Ook wordt voldaan aan de richt- en grenswaarden voor het plaatsgebonden risico.

Groepsrisico ten gevolge van transport van gevaarlijke stoffen

De Brandweer Regio Groningen heeft het bestemmingsplan beoordeeld in het kader van externe veiligheid. Het advies is in de bijlagen opgenomen. De Brandweer constateert dat er sprake is van externe veiligheidsrisico's door vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor, de weg en het water. De invloedsgebieden die vallen in het plan zijn dunbevolkt. Hierdoor is er nauwelijks sprake van een groepsrisico. Doordat het een conserverend plan betreft, is er ook geen sprake van een toename van het groepsrisico.

Buisleidingen

Concreet gaat het hier om aardgastransportleidingen. De aan te houden afstanden zijn afhankelijk van doorsnede, druk, wanddikte en diepteligging. Op dit moment is voor de bepaling van veiligheidsafstanden nog de 'Circulaire Zonering langs hogedruk aardgastransportleidingen' van 1984 van kracht. Vanuit het Ministerie van VROM wordt aangegeven dat voor bestemmingsplannen die nu in procedure zijn, moet worden geanticipeerd op de nieuwe regelgeving door de PR 10^{-6} -contour en zo nodig ook het GR te berekenen.

In het nieuwe Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) zullen namelijk geen afstanden meer komen te staan, maar wordt de verplichting opgelegd om risicocontouren te berekenen.

In onderstaande tabel zijn de externe veiligheidsrisico's van de leidingen weergegeven:

Leidingnummer	diameter <i>inch</i>	druk <i>bar</i>	10^{-6} contour <i>meter</i>	1% letaal <i>meter</i>
N-509-99-KR-001 t/m 002	6	40	0	70
N-509-93-KR-001 t/m 002	8	40	0	95
N-509-90-KR-036 t/m 038	6	40	0	70
N-509-040-KR-029 t/m 030	12	40	0	140
A-543-KR-021 t/m 028	48	70,6	0	580
A-610-KR-021 t/m 028	42	70,6	0	520
501071	36	83	0	470
501061	36	83	0	470
500470	6	49	10	22

Plaatsgebonden risico

De leiding 500470 heeft een 10^{-6} contour van 10 meter. De leiding doorkruist camping Ekenstein. Volgens het concept Bevv is een camping een kwetsbaar object, waardoor er sprake is van een overschrijding van de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico.

In artikel 16 van het Bevb is aangegeven dat een overschrijding van de grenswaarde binnen drie jaar na inwerkingtreding van het besluit dient te worden opgeheven. Hierbij zijn er twee mogelijkheden. De buisleiding wordt verplaatst of een deel van de camping wordt verplaatst. Op dit moment is dit nog niet duidelijk. Als een deel van de leiding wordt verplaatst kan door middel van de wijzigingsbevoegdheid die in dit plan is opgenomen, de bestemming "Leiding - Gas" van dat deel van de leiding worden verwijderd.

Bij de andere leidingen ligt het plaatsgebonden risico op de leiding. Binnen deze contour bevinden zich geen kwetsbare objecten en deze worden ook niet toegelaten. Dit betekent dat voor de andere leidingen het plaatsgebonden risico geen belemmering vormt voor dit bestemmingsplan.

Groepsrisico

De camping ligt volledig binnen de invloedsgebieden van 5 leidingen. Hierdoor is er sprake van een groepsrisico. De hoogte van het groepsrisico is niet bekend. De berekening hiervan is ook niet noodzakelijk in het kader van dit bestemmingsplan, omdat het conserverend van aard is. Daarom is een beperkte verantwoording ten aanzien van de aspecten bereikbaarheid, bluswatervoorziening en zelfredzaamheid voldoende. De conclusies hiervan zijn als volgt:

- de camping is voldoende snel (tweezijdig) bereikbaar;
- er zijn geen primaire blusvoorzieningen aanwezig. Het voor de camping gelegen Damsterdiep is geschikt om te dienen als secundaire bluswatervoorziening. Dit betekent wel dat er bij incidenten een tweede voertuig nodig is om het water op te pompen.
Voor een gasbrand geldt dat er niet geblust mag worden in verband met explosiegevaar. Gezien de grote effectafstanden zijn de mogelijkheden voor de hulpdiensten beperkt om het gebied te ontruimen en eventuele secundaire branden te bestrijden;
- op de camping is geen sprake van langdurig verblijf van groepen verminderd zelfredzame personen. Hierdoor wordt de mate van zelfredzaamheid als voldoende beschouwd.

Het groepsrisico wordt op basis van bovenstaande aanvaardbaar geacht.

Voor de andere leidingen geldt dat er nauwelijks sprake is van groepsrisico doordat de invloedsgebieden dunbevolkt zijn. Doordat het bestemmingsplan conserverend van aard is, is er geen sprake van een toename van het groepsrisico.

Belemmerende strook

Voor hoofdgastransportleidingen (leidingnummer beginnend met A) moet een belemmerende strook van 5 meter ter weerszijden van de hartlijn van de leiding in acht worden genomen, voor de regionale leidingen 4 meter. Doel van deze strook is het waarborgen van een veilig en bedrijfszeker gastransport en ter beperking van gevaar voor personen en goederen in de directe omgeving van de leiding. De belemmerende stroken zijn bestemd als "Leiding - Gas".

Buisleidingenstrook/-straat

De provincie Groningen speelt al sinds decennia een zeer belangrijke rol in de energievoorziening van ons land. Energie biedt goede kansen voor economische ontwikkeling, met name in de Eemsdelta. Dit vereist tijdige beschikking over de benodigde (inter)nationale infrastructuur in de vorm van bijvoorbeeld buisleidingen, hoogspanningskabels, opslagfaciliteiten, en ook kennis en innovatie, mede ten behoeve van de productie en opslag van stikstof. Groningen kan zich ontwikkelen tot Europese Gasrotonde. Maar dan moet de bestaande infrastructuur, vooral in de Eemsdelta, op een aantal onderdelen worden uitgebreid. Daarom heeft de provincie onder andere ruimte gereserveerd voor tracés van buisleidingen (al dan niet gelegen in buisleidingenstroken en -straten). De reservering is aangeduid.

Hoogspanningsleidingen

Bij hoogspanningsleidingen zal rekening moeten worden gehouden met de nieuwe richtlijnen van VROM ten aanzien van gevaarafstanden en magnetische velden. Door de gemeente Appingedam lopen meerdere bovengrondse hoogspanningsleidingen. In principe moet hierbij de zakelijk-rechtstrook worden vrijgehouden van bouwwerken. Doorgaans is deze 2 x 30 meter.

Daarnaast moet een afstand worden aangehouden in verband met gezondheidsrisico's vanwege magneetvelden. In beginsel gaat het hier om een indicatieve zone. Binnen deze zone dient een nadere berekening plaats te vinden naar de ligging van de 0,4 microtesla-contour. De indicatieve zones bedragen:

- Leiding Robbenplaat -knooppunt Schildmeer: 2 x 110 meter;
- Leiding Meeden - knooppunt Schildmeer: 2 x 95 meter;
- Leiding Weiwerd - knooppunt Schildmeer: 2 x 125 meter;
- Leiding Hunze - Weiwerd: 2 x 50 meter.

Met deze laatste afstanden moet met name rekening worden gehouden bij nieuwe woonbebouwing. Voor het onderhavige bestemmingsplan zijn deze afstanden derhalve niet relevant. De zakelijk-rechtstrook van 2 x 30 meter is geregeld door middel van een dubbelbestemming.

4. 7. Kabels, leidingen en straalpad

In het plangebied komen de volgende kabels en hoofdtransportleidingen voor:

- hoogspanningsleidingen (zie vorige paragraaf);
- aardgastransportleiding (zie vorige paragraaf);
- rioolpersleiding;
- straalpad tussen Hoogezand en Appingedam (telecommunicatie).

De kabels, de leidingen en het straalpad zijn door middel van een dubbelbestemming opgenomen op de plankaart en door middel van een plicht om een omgevingsvergunning aan te vragen voor bepaalde werken en werkzaamheden.

Voor 'normale' kabels en leidingen is geen specifieke beschermingsregeling in het bestemmingsplan opgenomen. Deze worden geacht deel uit te maken van de diverse bestemmingen.

Planuitgangspunten

- de kabels, de leidingen en straalpaden zijn in het bestemmingsplan van een dubbelbestemming voorzien;
- in de regels is een plicht van een omgevingsvergunning opgenomen ter bescherming hiervan.

4. 8. Planmer

Algemeen

Vanaf 21 juli 2004 dient de Europese richtlijn betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's in de lidstaten van de EU te worden toegepast. In Nederland wordt deze richtlijn aangeduid als de Richtlijn voor Strategische Milieubeoordeling. De Europese richtlijn is bedoeld om milieueffecten van plannen en programma's tijdens de voorbereiding ervan in beeld te brengen in de vorm van een milieurapport. Deze Europese richtlijn is middels een wijziging van de Wet milieubeheer en een wijziging van het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) geïmplementeerd in de Nederlandse regelgeving. Op 28 september 2006 is de aangepaste Wet milieubeheer en het Besluit m.e.r. in werking getreden. Hierbij wordt gesproken over een milieueffectrapportage van plannen (als vertaling van de Europese SMB-richtlijn) en over een milieueffectrapportage van besluiten (het oorspronkelijke Nederlandse m.e.r.). De term besluiten is verwarrend, aangezien ook in relatie tot plannen in de praktijk wordt gesproken over besluiten; de term 'projecten' uit de Europese m.e.r.-richtlijn is eenduidiger. Aldus wordt onderscheid gemaakt tussen een planmer en een projectmer. Het is verplicht om voorafgaand aan besluiten door een overheid over bepaalde plannen een planmer uit te voeren.

Het gaat daarbij om plannen die (uiteindelijk) kunnen leiden tot concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Bij het opstellen van een Bestemmingsplan Buitengebied dient zich dan ook de vraag aan in hoeverre een planmer moet worden uitgevoerd. Meer concreet geldt de planmer-plicht in geval van wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen:

- die het kader vormen voor toekomstige projectmer-(beoordelings)-plichtige besluiten of;
- waarvoor een passende beoordeling nodig is op grond van de Europese Habitatrictlijn.

De planmer moet in een vroege fase inzicht geven in de huidige toestand van het milieu, de positieve en negatieve milieueffecten en de mogelijke alternatieven voor het plan. Een passende beoordeling (zowel op grond van projectmer-(beoordelings)plichtige besluiten alsmede op grond van de Habitatrictlijn) is pas nodig als er significante negatieve effecten te verwachten zijn.

Het milieueffectrapport is een afzonderlijk rapport, of een herkenbaar onderdeel in de toelichting bij het ontwerpplan. De planmer en het ontwerpplan moeten gezamenlijk en gelijktijd ter inzage worden gelegd.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de ontwikkelingen die het plan mogelijk maakt in relatie tot projectmer-(beoordelings)plichtige besluiten.

Passende beoordeling

Er zijn geen ontwikkelingen die significante negatieve effecten hebben op het Natura 2000-gebied Eems-Dollard. Daarom is voor de ontwikkelingen geen passende beoordeling nodig.

Planmer-plichtige ontwikkelingen

Het deelplan agrarische gebieden zet primair in op het beheer van de huidige situatie. Daarnaast scheidt het plan in planologische zin een aantal mogelijkheden voor ontwikkelingen voor met name de landbouwsector. Een regeling op het gebied van intensieve veehouderij zal al snel leiden tot een planmer-plicht. Slechts wanneer met het bestemmingsplan geen ontwikkelingsmogelijkheden worden geboden voor intensieve veehouderij, geldt deze plicht niet. Ook kan ervoor worden gekozen een bovengrens op te nemen.

Vestiging van nieuwe intensieve veehouderijbedrijven is niet mogelijk. Er is één volwaardig bedrijf aanwezig in het plangebied en één bedrijf met een intensieve neventak. Het plan geeft slechts beperkte uitbreidingsmogelijkheden vanuit dierenwelzijnsoverwegingen voor deze bedrijven. Deze ontwikkelingen zijn echter niet planmer-plichtig. Verder zijn er geen andere ontwikkelingen toegestaan die planmer-plichtig zijn, waardoor voor het onderliggende bestemmingsplan geen planmer uitgevoerd hoeft te worden.

5. PLANUITGANGSPUNTEN

5. 1. Algemeen

Op basis van de reeds omschreven huidige situatie in het buitengebied van Appingedam, het geldende beleidskader en de in de uitgangspuntennota geformuleerde uitgangspunten, worden in dit hoofdstuk de uitgangspunten voor het voorliggende bestemmingsplan geformuleerd. De uitgangspunten vormen de basis voor de juridische regelingen zoals die in de regels worden vastgelegd. Eerst komen de algemene uitgangspunten aan de orde en vervolgens de uitgangspunten per functie.

5. 2. Algemene uitgangspunten

Scheiding of verweving

Bij de diverse ontwikkelingsperspectieven voor het landelijk gebied, is een scheiding van gebieds- of hoofdfuncties, zoals bijvoorbeeld landbouw en natuur, in het algemeen kaderstellend. Gelet op de schaal, de omvang en het gebruik van het buitengebied in deze regio, is die scheiding echter niet zodanig, dat zich één functie, zoals de landbouw, prominent ontwikkelt.

De landbouw is in het buitengebied van Appingedam weliswaar de hoofdfunctie, maar er is op meerdere locaties sprake van andere (medegebruiks)functies (zoals natuur, recreatie, wonen en niet-agrarische bedrijvigheid) en waarden (landschap, archeologie, etc.) Daarmee is er dus sprake van het in zekere mate naast elkaar bestaan van meerdere functies en waarden. Ook de *Nota Ruimte* pleit voor verweving c.q. multifunctioneel gebruik van gebieden.

Die functiemenging vraagt wel keuzes. Het is noodzakelijk om in bepaalde situaties tot een afweging van belangen te komen: ontwikkeling van de ene functie of waarde kan immers ten koste gaan van de andere functie of waarde. Bij deze afweging wordt zoveel mogelijk het principe van verweving van functies en waarden toegepast. Wanneer de functies en waarden echter dermate strijdig zijn dat er sprake is van onverenigbare doelstellingen, wordt door prioriteitsstelling geprobeerd enige scheiding van functies en waarden aan te brengen.

Planuitgangspunten

- hoewel de landbouw de primaire functie is en blijft, is de inzet om waar mogelijk ruimte voor verweving te bieden;
- het bestemmingsplan biedt daarom ruimte voor plattelandsvernieuwing: extensieve en/of gespecialiseerde vormen van landbouw, recreatieve voorzieningen, kleinschalige verblijfsrecreatie of passende, lichte vormen van bedrijvigheid.

5. 3. Gebiedsindeling

Op basis van het feit dat er in principe in het gehele buitengebied ontwikkelingsruimte voor de landbouw is, is gekozen om één agrarische gebiedsbestemming (bestemming 'Agrarisch') op te nemen, waarin naast de landbouwkundige hoofdfunctie, de openheid van het landschap (en het behoud ervan), centraal staat.

Het toekennen van één agrarische gebiedsbestemming wil niet zeggen dat de verschillen tussen de agrarische gebieden uit het oog worden verloren. De eigenheid van de verschillende gebieden dient behouden en versterkt te worden, omdat deze eigenheid bepalend is voor het karakter van het buitengebied. De bescherming van de landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden wordt geregeld via twee verschillende 'sporen':

- gebiedsgebonden waarden worden beschermd door middel van de plicht van een omgevingsvergunning voor bepaalde werken en werkzaamheden;
- gebiedsoverstijgende waarden worden beschermd door middel van één of meer aanvullende bestemmingen.

Binnen de agrarische gebiedsbestemming is, op grond van belangrijke gebiedsgebonden waarden (zoals een waardevolle verkaveling of de aanwezigheid van archeologisch of ecologisch waardevolle percelen), onderscheid gemaakt in de volgende twee deelgebieden:

- ten noorden van Damsterdiep: het wierdenlandschap;
- ten zuiden van Damsterdiep: het wegdorpenlandschap.

In bijlage 3 is de kaart opgenomen waarin de twee deelgebieden zijn weergegeven. Voor de gebieden zijn afzonderlijke regelingen opgenomen (verplichting omgevingsvergunning). Daarbij gaat het om activiteiten die mogelijk negatieve effecten hebben op de betreffende waarden.

Naast de gebiedsgebonden waarden, zijn er ook meer lijnvormige, deelgebied-overstijgende of specifieke elementen (o.a. beschermd dorpsgezicht Marsum) die eveneens bepalend zijn voor het karakter van het buitengebied. Zij vallen voor wat betreft een planologische regeling buiten de agrarische gebiedsbestemming en kunnen dus niet voldoende via een verplichte omgevingsvergunning beschermd worden. Het gaat onder meer om:

- landschappelijk / cultuurhistorisch waardevolle wegen en/of waterlopen;
- het beschermd dorpsgezicht Marsum.

Deze bijzondere elementen en kenmerken zijn ondergebracht in afzonderlijke dubbelbestemmingen.

Planuitgangspunten

Uitgegaan wordt van één agrarische gebiedsbestemming, waarbij de afzonderlijke waarden via deelgebieden (en daaraan verbonden omgevingsvergunningen) dan wel dubbelbestemmingen worden beschermd en zo mogelijk versterkt.

5. 4. Landschap en cultuurhistorie

Uitgangspunt is dat het nieuwe bestemmingsplan de landschappelijke hoofdstructuren met de onderscheiden waardevolle landschapselementen zal beschermen, zo mogelijk ruimte laat voor landschapsontwikkeling.

Ten aanzien van het landschapsbeeld, de landschapsstructuren en hun specifieke kenmerken, zijn de volgende planuitgangspunten van belang:

- het landschap is en wordt zódanig ingericht dat de grondgebruiksvormen ook op lange termijn gewaarborgd zijn;
- de huidige en toekomstige inrichting en beheer van het landschap mogen de dynamiek niet onevenredig aantasten: nieuwe ontwikkelingen / inrichtingen dienen, na een gedegen afweging met de landschapswaarden (vooral in het noordelijk deel), eventueel inpasbaar te zijn;
- inzet op behoud, herstel en/of ontwikkeling van de karakteristieke landschapselementen (met name in het noordelijk deel);
- behoud en zo mogelijk versterking van de plaatselijk aanwezige waardevolle kavelstructuren, met name rond de wierden;
- bescherming van cultuurhistorisch waardevolle landschapselementen (zoals de wierden met hun contouren, karakteristieke waterlopen en structuurlijnen in het landschap) en archeologisch waardevolle terreinen;
- afdoende waarborging van behoud en zo mogelijk herstel van de bijzondere waarden van het beschermd dorpsgezicht Marsum
- handhaving van de kenmerkende openheid;
- bescherming van karakteristieke (agrarische) bebouwing.

Waardevol reliëf

Het waardevol reliëf in het buitengebied wordt gevormd door de cultuurhistorisch waardevolle wierden en de inversie-ring nabij Garreweer.

De wierden hebben een archeologische bestemming. Hiermee worden deze beschermd. Een aparte bestemming gericht op het reliëf is hierdoor niet nodig.

Het kwetsbare reliëf dat samenhangt met een inversie-ring nabij Garreweer en ontstaan is door ongelijke bodeminklinking, heeft de dubbelbestemming "Waarde - Landschap reliëf". De regeling is gericht op het behoud en/of herstel van de aanwezige hoogteverschillen van deze gronden.

Structuurlijnen

De toegangspaden, huisgrachten en wierdenverkavelingspatronen (archeologie en cultuurhistorie) zijn structuurlijnen die aangeduid zijn op de plankaart. De regeling is gericht op het behoud en/of het herstel van de betreffende structuurlijnen.

Beschermd Dorpsgezicht Marsum

De aanwijzing van Marsum als beschermd dorpsgezicht is gebaseerd op de volgende belangrijkste karakteristieken (zie ook paragraaf 3.2 en het aanwijzingsbesluit dat is opgenomen in de bijlagen):

- de radiale structuur;
- de situering van de boerderijen aan de rand van de wierde;
- de agrarische functie;
- de relatie met het omringende landschap.

De gronden die aangewezen zijn als beschermd dorpsgezicht zijn bestemd als "Waarde - Beschermd dorpsgezicht". De regeling is gericht op het behoud, het herstel en de uitbouw van de karakteristieke, met historische ontwikkeling samenhangende structuur en de ruimtelijke kwaliteit van de gronden zoals hierboven aangegeven.

5. 5. Landbouw

De landbouw is een belangrijke economische drager voor het landelijk gebied, met grote betekenis voor de werkgelegenheid.

Een vitale landbouw is bovendien een belangrijke pijler voor de openheid van het landschap. Opschaling, duurzaamheid, verbreding en kwaliteit van de landbouw zijn belangrijke thema's voor behoud van de positie van de landbouw op de internationale markt. Vanuit het economisch perspectief ligt de prioriteit bij de ontwikkeling van de bestaande agrarische bedrijven.

In nagenoeg het gehele buitengebied van Appingedam is landbouw de belangrijkste functie. Dit zal in de toekomst, althans binnen de looptijd van het bestemmingsplan, ook zo blijven. Het gaat om gebieden waar sprake is van een redelijke tot goede landbouwstructuur, waar de landbouw de belangrijkste gebruiker is en waar ook weinig (ruimte)claims van andere functies zijn of mogen worden verwacht (met uitzondering van de noordelijke delen). Het overwegend agrarisch gebruik sluit ook aan op de agrarische hoofdfunctie die het *POP 2* aan deze gebieden geeft.

Hier zijn blijvende perspectieven voor de landbouw op bedrijfseconomische grondslag aanwezig. Vanuit het economisch perspectief ligt de prioriteit bij de ontwikkeling van de bestaande agrarische bedrijven.

Overkoepelende randvoorwaarde voor activiteiten binnen het zuidelijk agrarische gebied, is het behoud van de kenmerkende landschappelijke, ecologische, archeologische en cultuurhistorische waarden.

Grote delen van de noordelijke agrarische gebieden van Appingedam kennen vergelijkbare agrarische ontwikkelingsmogelijkheden; hier zal evenwel vanuit een meer gelijkwaardige positie van landbouw, natuur en landschap iets kritischer worden gekeken naar de invloed van de functie landbouw op de (potentiële) natuur- en landschapswaarden.

In het verlengde hiervan wordt geen ruimte geboden of gelden extra criteria voor een specifiek aantal agrarische ontwikkelingsmogelijkheden zoals:

- (neventak) intensieve veehouderij;
- nieuwvestiging;
- (omzetting naar) kwekerij of tuinbouwbedrijf;

- opgaande teelten (hout, fruit, et cetera);
- dempen of graven van sloten.

Overigens wordt behoud en zo mogelijk ontwikkeling van de hier voorkomende natuur-, landschaps-, cultuurhistorische en archeologische waarden geregeld en beschermd via de agrarische bestemming dan wel een afzonderlijke aanduiding.

5.5.1. Agrarische bedrijven

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is twee vormen van agrarische bedrijvigheid aan te duiden binnen de agrarische bestemming:

- de grondgebonden bedrijven;
- de niet-grondgebonden bedrijven (intensieve veehouderij).

Het onderscheid tussen grondgebonden en intensieve agrarische bedrijven heeft ruimtelijke redenen. In de eerste plaats kenmerken volwaardige intensieve bedrijven zich in het algemeen door een grootschalige intensieve bebouwing, zonder een directe relatie met het omliggende agrarische gebied. De bouwpercelen hebben in sommige gevallen een bijna industrieel karakter. De grondgebonden bedrijven hebben daarentegen een directe relatie met de omliggende gronden. Vaak zijn dit eigen gronden die kenbaar ruimtelijk deel uitmaken van de bedrijfsvoering. De grondgebonden bedrijven met ondergeschikte intensieve tak, hebben zowel een grondgebonden tak als een intensieve tak.

Uitgangspunt voor het bestemmingsplan is het agrarisch bedrijf aan te duiden op de plankaart door een afgebakend bouwperceel op de plankaart weer te geven.

Grondgebonden agrarische bedrijven

Onder de grondgebonden bedrijfsactiviteiten vallen melkveebedrijven, schapen- en geitenhouderijen, paardenfokkerijen en akker- en tuinbouwbedrijven (sier- en boomteelt is uitgesloten). Uitgangspunt is deze bedrijven de maximale ontwikkelingsmogelijkheden te geven.

De bestaande agrarische bedrijven zijn passende agrarisch bouwpercelen toegekend, daarbij rekening houdend met de randvoorwaarden vanuit onder meer landschap en natuur. Deze ruimte is nodig vanwege:

- de toenemende ruimtebehoefte; het bestemmingsplan moet voor zeker 10 jaar ontwikkelingsruimte bieden. Op deze manier kan ingespeeld worden op de toekomstige schaalvergroting van agrarisch bedrijven;
- de druk, ook vanuit milieuopectiek, om activiteiten als mest- en voederopslag zoveel mogelijk te concentreren op het bouwperceel;
- de ruimte die agrariërs nodig hebben voor het oprichten van een tweede (agrarische) tak, waarmee zij een soms noodzakelijk aanvullend inkomen kunnen verwerven;
- de noodzaak om aan de steeds groter wordende landbouwwerktuigen de nodige manoeuvreer- en parkeerruimte te bieden.

De agrarische bouwpercelen hebben in principe een oppervlakte van 1,0 hectare. Uitzondering hierop zijn de bedrijven die al een perceel van 1,5 hectare hebben. De grachten rondom de bouwpercelen hebben de bestemming "Water". Er wordt via een wijzigingsbevoegdheid uitbreidingsruimte geboden naar 1,5 tot 2 hectare. Hierbij geldt een aantal ruimtelijke criteria (zie navolgend kader). Door de criteria zal uitbreiding in de wierden en de zones rondom dorpen en steden niet direct aan de orde zijn. Bij uitbreiding naar 2 hectare moet naast het voldoen aan de ruimtelijke criteria ook de nut en noodzaak aangetoond worden.

Bij uitbreiding spelen de volgende ruimtelijke uitgangspunten een rol:

- het respecteren van de historisch gegroeide landschapsstructuur; hierbij gaat het om de hoofdorïentatie van het bouwblok en het behoud en/of herstel van de landschappelijke structuur;
- de te behouden afstanden tot ruimtelijke elementen; het gaat daarbij om de situering en uitbreidingsrichting van het bouwblok ten opzichte van de omgeving;
- een goede infrastructurele ontsluiting: hierbij gaat het erom dat de infrastructuur naar het bedrijf voldoende capaciteit heeft en zódanig ingericht is dat het extra verkeer dat ontstaat, goed verwerkt kan worden;
- ordening, maatvoering en vormgeving van de bedrijfsgebouwen; hierbij wordt gedacht aan de rangschikking en spreiding van gebouwen, de bouwvorm (zoals volume, hoogte, dakvorm en -helling), materiaal- en kleurgebruik en het aanpassen van bestaande bebouwing en het opruimen van oude bebouwing en verhardingen;
- erfinsrichting en beheer: de erfbeplanting, de aanleg van natte en droge landschapselementen ten behoeve van de waterhuishouding en het (duurzaam) beheer.

Bebouwing

Agrarische bedrijfsgebouwen en bouwwerken moeten óp het bouwperceel en binnen het bouwvlak gebouwd worden (zoals voedersilo's en mestsi-lo's). Torensilo's zijn niet langer noodzakelijk voor een moderne agrarische bedrijfsvoering. Om die reden en om landschappelijke redenen, zijn nieuwe torensilo's niet toegestaan.

Voor de agrarische bedrijfsgebouwen in het buitengebied wordt uitgegaan van een bouwwijze van één bouwlaag met kap. Op deze wijze wordt een landschappelijk aanvaardbare bouwstijl voorgeschreven.

Voor de goothoogte voor agrarische bedrijfsgebouwen is uitgegaan van een hoogte van 6 meter. Voor deze hoogte is gekozen in verband met de eisen die tegenwoordig aan agrarische bedrijfsbebouwing worden gesteld (onder andere in relatie tot de maatvoering van moderne landbouwmachines). Voor de nokhoogte wordt uitgegaan van 14 meter. Ook deze hoogte hangt samen met de eisen die aan een moderne bedrijfsvoering worden gesteld.

Door middel van een afwijking van de regels waarbij een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag vereist is, is een maximale goothoogte van 8 meter toegestaan als hieraan specifieke bedrijfsbelangen ten grondslag liggen.

Hierbij gelden de voorwaarden dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de landschappelijke waarden, het bebouwingsbeeld, en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Intensieve veehouderijbedrijven

De intensieve veehouderijbedrijven zijn de bedrijven met een in hoofdzaak niet-grondgebonden agrarische bedrijfsvoering in de vorm van het houden van dieren, zoals een rundveemesterij en een varkens-, vleeskalveren-, pluimvee-, en pelsdierhouderij. Binnen de aanwezige agrarische bedrijven in de gemeente Appingedam neemt de intensieve veehouderij maar een zeer bescheiden plaats in. Er is sprake van één bedrijf. Daarnaast heeft één agrarisch bedrijf een intensieve neventak.

Voor dit bestemmingsplan gelden aansluitend op het provinciaal beleid, de volgende uitgangspunten ten aanzien van intensieve veehouderij:

- het bestaande intensieve veehouderijbedrijf is positief bestemd en krijgt uitbreidingsruimte vanuit dierenwelzijnsoverwegingen. Uiteraard moet aan dezelfde landschappelijke voorwaarden worden voldaan als bij de grondgebonden bedrijven. Ook geldt onverkort de zelfstandige beoordeling vanuit de milieu- en mestwetgeving;
- ook de bestaande intensieve neventak bij één agrarisch bedrijf wordt positief bestemd. Het bedrijf maakt deel uit van het grondgebonden agrarisch bedrijf en is aangegeven op de plankaart. Er wordt alleen uitbreidingsruimte geboden vanuit dierenwelzijnsoverwegingen;
- nieuwvestiging van een intensieve hoofd- of neventak wordt uitgesloten; dit gelet op de kwetsbare landschapsstructuur in belangrijke delen van het buitengebied, de milieu-effecten en de aanwezigheid van 'gevoelige' functies als wonen en verblijfsrecreatie.
Zo is er sprake van een kwetsbare ruimtelijke structuur in belangrijke delen van het buitengebied (deze manifesteert zich met name ter plaatse van het wierdenlandschap);
- omzetting van een grondgebonden bedrijf op een bestaand bouwperceel naar een intensieve veehouderij is feitelijk een vorm van nieuwvestiging en wordt evenmin mogelijk gemaakt.

Nieuwvestiging

Gelet op het beperkte oppervlak van het buitengebied, het relatief gering aantal agrarische bedrijven en de hoge landschappelijke en ecologische waarden, is er geen ruimte voor nieuwvestiging van agrarische (intensieve veehouderij) bedrijven of omvorming naar een volwaardig intensief veehouderijbedrijf. Er is daarom geen mogelijkheid opgenomen om door middel van een wijzigingsbevoegdheid nieuwe agrarische bouwpercelen te leggen.

Hobbyboeren

Zeer beperkte agrarische activiteiten en agrarische lobbyactiviteiten zullen een plaats moeten vinden in de vrijgekomen boerderijen dan wel in de bijgebouwen bij een woning (binnen de gebruikelijke bijgebouwenregeling). Hiervoor worden geen agrarische bouwpercelen gelegd.

5.5.2. Nevenactiviteiten

Verbreding van de agrarische bedrijfsvoering kan een ondersteuning zijn voor de hoofdtak ⁹⁾. Het bestemmingsplan biedt, aansluitend op het streven naar vitaal en leefbaar platteland, ook ruimte voor verbreding van de agrarische bedrijven met niet-agrarische activiteiten die passen in het landelijk gebied:

- kleinschalige recreatie: kamperen-bij-de-boer en logiesverstrekking bij voormalige agrarische bedrijven;
- productiegebonden detailhandel;
- welzijnszorg (zorgboerderij);
- maneges;
- kleinschalige (dienstverlenende) bedrijfsfuncties.

Voor het toestaan van deze activiteiten geldt een nader afwegingsmoment in de vorm van een omgevingsvergunning waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan of een wijzigingsbevoegdheid, gekoppeld aan ruimtelijke randvoorwaarden die zijn opgenomen in de bestemming.

Zo mag er bijvoorbeeld geen sprake zijn van verkeersoverlast, buitenopslag en aantasting van het landschapsbeeld.

Bij de productiegebonden detailhandel gaat het om handel in streekgebonden producten of in het buitengebied gevestigde kunstzinnigheid zoals een atelier. Hiervoor gelden wel voorwaarden: het moet gaan om de verkoop van goederen die ter plaatse worden vervaardigd, geteeld, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie.

Naast verbreding is verdieping binnen de agrarische bedrijvigheid ook een mogelijkheid ¹⁰⁾. Voorbeelden hiervan zijn het produceren van streekproducten en biologische en/of kwaliteitsproducten.

Biomassavergisting

Een bijzondere nevenactiviteit bij sommige agrarische bedrijven is een biomassavergistingsinstallatie. In december 2004 heeft de staatssecretaris van VROM hierover aan de Kamer een brief geschreven. Hierin wordt een viertal situaties onderscheiden:

- a. het bedrijf verwerkt eigen geproduceerde mest en voegt eigen en/of van derden afkomstige co-substraten (bijvoorbeeld maïs) toe. Het digestaat (restproduct) wordt op de tot het bedrijf behorende gronden gebruikt;
- b. het bedrijf verwerkt eigen geproduceerde mest en voegt eigen en/of van derden afkomstige co-substraten toe. Het digestaat wordt op de tot het bedrijf behorende gronden gebruikt of naar derden afgevoerd;
- c. het bedrijf verwerkt geproduceerd door derden aangevoerde mest en voegt eigen en/of van derden afkomstige co-substraten toe. Het digestaat wordt op de tot het bedrijf behorende gronden gebruikt;

⁹⁾ Verbreding: nieuwe, niet-agrarische inkomstenbronnen genereren.

¹⁰⁾ Verdieping: gericht op het toevoegen van waarde aan de eigen producten.

- d. het bedrijf verwerkt aangevoerde mest van derden en voegt eigen en/of van derden afkomstige co-substraten toe. Het digestaat wordt als meststof afgeleverd aan derden.

In navolging op het rijksbeleid worden de categorieën a, b en c beschouwd als een bedrijfseigen activiteit. Uitgangspunt is om categorie d uit te sluiten en de categorieën a t/m c toe te staan indien wordt voldaan aan de volgende criteria:

- de vergistingsinstallatie dient landschappelijk te worden ingepast;
- de gebouwen dienen binnen het bouwvlak van een agrarisch bedrijf te worden gebouwd;
- de vergistingsinstallatie dient zich te bevinden in de nabijheid van een geschikt wegenstelsel in verband met de waarschijnlijke toename van (zwaar) verkeer;
- de vergistingsinstallatie dient geen verstoring van het bodemarchief tot gevolg te hebben.

Planuitgangspunten

- de gebieden waar de landbouw de hoofdfunctie is, hebben een passende agrarische bestemming gekregen, met ruimte voor intensivering, schaalvergroting en/of verbreding. Dit beginsel geldt ook voor de noordelijke agrarische gebieden, zij het dat de hier aanwezige natuur- en landschapswaarden enige beperkingen opleggen aan de agrarische ontwikkelingsruimte;
- overkoepelende randvoorwaarde voor (nieuwe) agrarische activiteiten binnen het gehele agrarische gebied is het behoud (en voor wat betreft het noordelijk agrarisch deel), zo mogelijk ontwikkeling van de kenmerkende landschappelijke, ecologische, archeologische en cultuurhistorische waarden.

5.5.3. Vrijkomende agrarische bebouwing

Door veranderingen in de landbouw (schaalvergroting en intensivering) verliest veel agrarische bebouwing haar functie. Deze ontwikkeling is ook in de regio zichtbaar en zal zich op de langere termijn voortzetten. Met een passend hergebruik van de eventueel vrijkomende agrarische bebouwing, zet de gemeente in op het instandhouden van beeldbepalende gebouwen, het verwijderen van beeldverstorende bebouwing en het behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit en de sociaal-economische vitaliteit van het platteland.

In vrijkomende agrarische bebouwing is in eerste instantie alleen ruimte voor bescheiden vormen van nieuwe (agrarisch aanverwante of dienstverlenende) bedrijvigheid. Maar ook (een voortzetting van het) wonen en passende vormen van (verblijfs)recreatie, natuur- en landschapsbeheer, cultuur/kunst, educatie, logies, zorg en ontspanning worden aangemerkt als geschikte vervangende functies. Er zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen om de functiewijzigingen mogelijk te maken.

Aspecten waaraan verzoeken om bedrijfsvestiging (functiewijziging) in het buitengebied worden getoetst, zijn onder meer:

- milieubelasting: in principe worden alleen bedrijven in de milieucategorieën 1 en 2 toegelaten;
- verkeer: bedrijven die zwaar of veel verkeer aantrekken worden niet, dan wel terughoudend benaderd, aangezien hiervoor de bedrijventerreinen bij Appingedam geschikter zijn;
- landschap: bedrijvigheid die inbreuk maakt op het landschap, zal niet of slechts onder strikte landschappelijke en ruimtelijke inpassingsvoorwaarden worden toegestaan;
- ruimtelijke aspecten: de nieuwe functie moet binnen de bestaande opstallen worden uitgeoefend en dan in het bijzonder binnen het bestaande hoofdgebouw;
- detailhandel is slechts in ondergeschikte zin toegestaan en gericht op aan het buitengebied gebonden en ter plaatse geproduceerde goederen (bijvoorbeeld met verwantschap aan de agrarische sector waar het gaat om streekeigen producten);
- de wijziging mag geen belemmeringen opleveren voor bestaande agrarische bedrijven in de omgeving.

5. 6. Natuur en bos

Het landelijk gebied van Appingedam kent slechts een beperkt aantal percelen (ter hoogte van Ekenstein) die bescherming middels een eigen natuurbestemming nodig maken. Waardevolle landschapselementen met natuurwaarden worden (middels de plicht van een omgevingsvergunning) binnen de agrarische bestemming beschermd.

Uitgangspunt is verder dat boeren in het kader van een gewenste verbreding de nodige ruimte krijgen voor agrarisch natuurbeheer. Daar waar het agrarisch gebruik de hoofdfunctie blijft, leidt dit niet tot een specifieke planologische regeling. De beheersgebieden die deel uit maken van de EHS, zijn daarom ook niet bestemd als "Natuur", maar hebben de bestemming "Agrarisch".

Binnen het grondgebied van de gemeente Appingedam zijn geen provinciale bosontwikkelingszones gesitueerd. Dit betekent dat bosaanleg in het buitengebied van Appingedam alleen mogelijk is als die integraal onderdeel is van een meer omvattende functieverandering en plaatsvindt in aansluiting op bebouwd gebied. Uit het oogpunt van behoud van de (cultuurhistorisch) waardevolle open agrarische gebieden, onderschrijft de gemeente Appingedam deze provinciale beleidslijn, zij het dat zij een uitzondering wil maken voor een zone langs het Damsterdiep. Hier kan bosaanleg in combinatie met integrale gebiedsontwikkeling kansen bieden voor een verdere recreatieve ontwikkeling (zie ook paragraaf 5.6.5.).

Planuitgangspunten

- de natuurgebieden ter hoogte van Ekenstein zijn inbestemd als 'Natuur';

- waardevolle landschapselementen zijn middels de plicht tot een omgevingsvergunning binnen de agrarische bestemming beschermd;
- agrarisch natuurbeheer leidt niet tot een specifieke planologische regeling;
- bosontwikkeling is mogelijk in een zone langs het Damsterdiep, in combinatie met integrale gebiedsontwikkeling.

5. 7. Wonen in het landelijk gebied

5.7.1. Algemeen

Verschillende vormen van wonen

Het wonen in het buitengebied komt in verschillende vormen voor:

- wonen bij agrarische bedrijven;
- wonen bij niet-agrarische bedrijven;
- burgerwoningen verspreid over het buitengebied;
- voormalige agrarische bedrijfspanden;
- landgoederen.

Hoofduitgangspunt ten aanzien van het wonen is dat deze functie primair in dorpen of bebouwingsconcentraties dient plaats te vinden. Mede vanuit landschappelijk oogpunt is het uitgangspunt dat een toename van burgerwoningen in het buitengebied niet wordt voorgestaan. Daarnaast kunnen burgerwoningen een belemmering vormen voor de basisfunctie van het landelijk gebied, te weten de landbouw. Het beleid is dan ook gericht op de bestaande woningen in het buitengebied; deze dienen te worden gehandhaafd. In principe worden geen nieuwe woningen of woonfuncties toegeestaan. Uitzondering hierop vormen eventueel vrijkomende agrarische bedrijfspanden (voortzetting woonfunctie), enkele nieuwe landgoederen westelijk van Appingedam en een transformatielocatie.

Regeling bestaande woningen

Algemeen uitgangspunt voor het bestemmen van de bestaande woningen (agrarisch, bedrijfs- dan wel burgerwoning) is dat deze een op de aard en omvang afgestemde bestemming krijgen.

5.7.2. Wonen bij agrarische bedrijven

Uit een oogpunt van een goede agrarische bedrijfsvoering is het gewenst om bij agrarische bedrijven te kunnen wonen. De aanwezigheid en regeling van een bedrijfswoning is dus logisch. Gelet op de huidige situatie, de ontwikkelingen binnen de landbouw en de nabijheid van (woon)alternatieven, wordt op een agrarisch bouwperceel geen ruimte geboden voor een eventueel tweede bedrijfswoning.

De bestaande (agrarische) bedrijfswoningen zijn door middel van een aanduiding geregeld. Dit om eventuele conflictsituaties vanuit milieuperspectief (zonering) te voorkomen en om vanuit landschappelijk en ruimtelijke perspectief één en ander vast te leggen.

5.7.3. Wonen bij niet-agrarische bedrijven

Ook bij niet-agrarische bedrijven is een bedrijfswoning voor beheer en toezicht soms wenselijk. In die gevallen waar thans sprake is van een bijbehorende woning, zal deze positief worden bestemd. Het realiseren van meerdere bedrijfswoningen is evenwel niet gewenst en ook niet noodzakelijk.

5.7.4. Burgerwoningen

De woonfunctie in het buitengebied levert een positieve bijdrage aan de leefbaarheid. Handhaving van de woonfunctie is daarom wenselijk: de bestaande woningen krijgen een positieve bestemming. De woningen zijn vastgelegd met een bouwvlak op de kaart. De bouwvlakken hebben een standaardafmeting van 150 m². Kleine woningen krijgen een zekere ontwikkelingsruimte, voor grotere woningen wordt in beginsel een conserverend beleid gevoerd. Daarnaast wordt enige ruimte geboden voor hedendaagse gebruiksmogelijkheden en kwaliteitsverbetering. In ieder geval zal door de grootte van de bouwvlakken de totale oppervlakte van de woning en aan- en uitbouwen en bijgebouwen niet groter zijn dan 300 m².

In geval van vervanging wordt gestreefd naar herbouw die qua maat en schaal past bij de aanwezige bebouwing. Het *Regionaal Welstandsplan Deelgebied Appingedam* speelt hierbij een essentiële rol.

Het beleid is gericht op het voorkómen van nieuwbouw van burgerwoningen in het buitengebied. Woningbouw zal zoveel mogelijk in Appingedam zelf plaats moeten vinden. Wel kunnen vrijkomende agrarische bedrijven worden benut voor een (voortzetting van de) woonfunctie (zie paragraaf 5.4.3.). In dié zin blijft ook voor de woonfunctie enige dynamiek in het landelijk gebied aanwezig.

5.7.5. Voormalige agrarische bedrijfspanden

In de loop van de jaren zijn er agrarische bedrijfspanden vrijgekomen die in gebruik zijn genomen als woning. Deze hebben de bestemming "Wonen - Voormalige boerderijen" gekregen. Belangrijk is het behoud van de hoofdvorm. Daarom hebben ze een strak bouwvlak gekregen. Aangezien de bedrijfspanden zich lenen voor bepaalde functies zoals kleinschalige bedrijvigheid, zijn er meer functies toegestaan bij de voormalige boerderijen dan bij burgerwoningen.

Gezien het uitgangspunt dat het aantal burgerwoningen niet mag toenemen, is woningsplitsing niet toegestaan.

Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om voormalige boerderijen ook weer te kunnen wijzigingen in een agrarische bestemming. Hiervoor is een ontheffing van de verordening van de provincie nodig en kan alleen onder bepaalde voorwaarden.

5.7.6. Landgoederen, buitens en transformatielocaties

In aansluiting op de ambities uit de *Identiteitsvisie Damsterdiep* (juni 2004) wordt direct westelijk van Appingedam, in het gebied tussen het Damsterdiep en de N360, ruimte geboden voor de ontwikkeling van enkele exclusieve buitens of landgoederen. In het bestemmingsplan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen zodat met een wijzigingsplan het mogelijk is om een beperkt aantal landgoederen toe te staan. Hieraan is onder andere de voorwaarde gekoppeld dat er aandacht en respect moet zijn voor de landschapsstructuren, de aanwezige (ecologische) waarden en identiteiten en dat zo mogelijk de ecologische verbinding wordt voortgezet. Belangrijk is dat er een balans ontstaat tussen openheid en beslotenheid. De toekomstige landgoedgordel moet een afwisseling bieden tussen parkbossen en open (weide)landschappen. Daarbij is behoud van doorzichten essentieel. Voorwaarde daarnaast is dat deze nieuwe buitens een oppervlak van tenminste 5 hectare hebben en dat maximaal de helft van het betreffende (zoek)gebied kan worden benut. Juist het beperkt voorkomen van dergelijke bijzondere en individuele woonvormen (met elk een eigen identiteit) is voorwaarde voor een duidelijke kwaliteitsimpuls.

De mogelijkheid voor nieuwbouw in het hogere segment, doet zich voor op de transformatielocatie aan de Tolweg (gesaneerde boerderijlocatie). Deze nieuwbouwmogelijkheid is in het bestemmingsplan opgenomen.

5. 8. Bedrijvigheid

5.8.1. Niet-agrarische bedrijvigheid

Het belangrijkste uitgangspunt voor het werken is dat het buitengebied in de eerste plaats vestigingsplaats is en moet blijven voor agrarische bedrijven en bedrijven die aan de agrarische sector verwant zijn. Bestaande, niet-agrarische bedrijven die al planologisch geregeld waren, zijn positief bestemd en hebben enige ontwikkelingsruimte. Voor nieuwe, niet-agrarische bedrijvigheid zijn in principe de bedrijventerreinen bij Appingedam geschikt.

Wanneer er zich bij bedrijven ontwikkelingen voordoen die noodzaken tot aanpassingen c.q. vergrotingen die niet passen binnen de context van het landelijk gebied dan wel de maximaal toegestane uitbreiding, wordt verplaatsing naar een bedrijventerrein voorgestaan.

Ruimte voor bescheiden vormen van nieuwe bedrijvigheid is in beginsel alleen in vrijkomende agrarische bebouwing mogelijk. Aspecten waaraan verzoeken om bedrijfsvestiging in het buitengebied worden getoetst, zijn onder meer de effecten op het vlak van milieu, verkeer en landschap (zie verder paragraaf 5.5.).

Planuitgangspunten

- bestaande, niet-agrarische bedrijven zijn positief bestemd;

- nieuwe niet-agrarische bedrijvigheid is uitgesloten, met uitzondering van vestiging (onder voorwaarden) binnen een vrijgekomen agrarisch bedrijfspand.

5.8.2. Detailhandel en horeca

In het bestemmingsplan wordt geen ruimte geboden voor nieuw te vestigen detailhandel. Productiegebonden detailhandel is wel toegestaan. Het gaat hierbij om detailhandel in streekgebonden producten of in het buitengebied gevestigde kunstzinnigheid, zoals een atelier. Hiervoor gelden wel voorwaarden: het moet gaan om de verkoop van ambachtelijke producten die ter plaatse worden vervaardigd, de detailhandel moet ondergeschikt zijn aan de productie en moet plaatsvinden binnen de bestaande bebouwing.

Voor horecavoorzieningen geldt dat de bestaande gelegenheden mogelijk zijn. Nieuwe lichte vormen van horeca (bijvoorbeeld het schenken van thee en/of koffie) zijn uitsluitend in ondergeschikte vorm mogelijk bij recreatieve voorzieningen.

Planuitgangspunten

- bestaande horecavoorzieningen zijn mogelijk gemaakt;
- er is ruimte voor ondergeschikte horecavormen bij recreatieve voorzieningen en (nieuwe) productiegebonden en ondergeschikte detailhandel.

5. 9. Recreatie en toerisme

Algemeen

Het gemeentelijk beleid is gericht op versterking van de toeristisch- recreatieve betekenis. De dag- en verblijfsrecreatieve voorzieningen in het buitengebied worden daarom positief bestemd. Het bestemmingsplan biedt ruimte voor enige uitbreiding onder de voorwaarde dat dit gepaard gaat met kwaliteitsverbetering.

Voor nieuwe grootschalige of intensieve vormen van recreatie, geldt een terughoudend beleid; het bestemmingsplan geeft hiervoor geen ruimte. Ontwikkelingsmogelijkheden zijn er wél voor recreatief medegebruik en kleinschalige verblijfsrecreatie (stimuleren plattelandstoerisme). Dit ook ter verbreding van en in aansluiting op het (verblijfs)recreatieve segment in de kern van Appingedam.

Landgoed Ekenstein

Landgoed Ekenstein is door haar bijzondere mix van (verblijfs)recreatieve functies en hoge landschaps- en natuurwaarden van een passende bestemming voorzien (bestemming 'Landgoed'). Voor nieuwe grootschalige of intensieve (verblijfs)recreatieve complexen is geen ruimte. De uitbreiding van het hotel die een aparte planologische procedure doorloopt, is in dit bestemmingsplan opgenomen.

Het gaat om een vergaderruimte achter de bestaande garageboxen naast het Schathoes en twee nieuwe gebouwen met 24 hotelkamers op het grasveld naast het Schathoes en de garageboxen.

Dagrecreatie / recreatieve routes

In het kader van het *RAK Appingedam - Delfzijl* zijn diverse mogelijkheden benut voor verbetering van het recreatieve medegebruik van het buitengebied. Eén en ander in de vorm van de aanleg of 'kortsluiting' van wandel-, fiets- en ruiterspaden en de aanleg van eenvoudige recreatieve voorzieningen als picknickplaatsen et cetera. Ook het *Landschapsontwikkelingsplan Noord-Groningen* besteedt aandacht aan de recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden, in combinatie met extra investeringen in het landschap. In het onderhavige bestemmingsplan zijn de (voorgestane) recreatieve ontwikkelingen in het kader van onder meer het RAK en het LOP Noord-Groningen meegenomen in haar regelingen en bestemmingen.

Binnen diverse bestemmingen is ruimte voor (de realisatie van) langzaamverkeer-verbindingen (voet-, fiets- en ruiterspaden) en kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen, zoals aanleg-, vis- en zwemvoorzieningen, picknick- en uitkijkplaatsen, en dergelijke.

Kleinschalige verblijfsrecreatie

Kleinschalige vormen van recreatie kunnen leiden tot aantasting van bijvoorbeeld landschappelijke en/of ecologische waarden. Daarom is in het buitengebied van Appingedam alleen kamperen-bij-de-boer toegestaan, met uitzondering van de bestaande camping bij Ekenstein.

Daarbij moet rekening worden gehouden met de landschappelijke inpassing en de minimale afstand tot kernen (200 m), reeds bestaande recreatieve voorzieningen (200 m) en bestaande agrarische bedrijven (100 m). Voorts dient, ter bescherming van het bebouwingsbeeld, het erf bij woningen een minimale omvang van 0,5 hectare te hebben.

Ten aanzien van logiesverstrekking wordt een terughoudend beleid gevoerd. Dit is alleen mogelijk in voormalige boerderijen. Via ontheffing is dit mogelijk. Hierbij gelden eisen ten aanzien van de omvang, de verkeerssituatie en het niet beperken van de mogelijkheden van (agrarische) bedrijven.

Planuitgangspunten

- de aanwezige camping bij Ekenstein is inbestemd. Er mogen maximaal 15 stacaravans worden gerealiseerd daar waar de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - stacaravans" is aangegeven;
- kleinschalige verblijfsrecreatie in de vorm van kamperen is mogelijk bij agrarische bedrijven;
- logiesverstrekking is via ontheffing mogelijk bij voormalige boerderijen.

5. 10. Verkeer en infrastructuur

De ruimte die gereserveerd is voor de eventuele verbreding van de N33, is aangeduid om zo te voorkomen dat er gebouwen en bouwwerken worden gerealiseerd die de verbreding van de weg onmogelijk maakt.

Verder zijn er geen grootschalige infrastructurele wijzigingen voorzien. Wél wordt in het bestemmingsplan ruimte geboden voor verbeteringswerkzaamheden.

Daarom zijn de bestaande (vaar- en spoor)wegen, paden, het waterstaatkundig hoofdsysteem (boezemwateren, hoofdwatertgangen), bruggen en waterkeringen bestemd en is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om kwaliteitsverhogende maatregelen (o.a. ten behoeve van verkeersveiligheid of milieu) uit te voeren. Landbouwwegen (zoals kavelontsluitingswegen) worden met het oog op hun agrarische functie eveneens inbestemd en deze kunnen tevens verbeterd worden door middel van een wijzigingsbevoegdheid.

5. 11. Overige functies

De afgelopen jaren is windenergie een (financiële) bedrijfstak geworden waarvoor veel interesse bestaat. Tegelijkertijd worden meer en meer de landschappelijke gevolgen van (individuele) windmolens ervaren. De ontwikkelingen gaan toe naar projectmatige plaatsing van windmolens in parken. Het *Provinciaal Omgevingsplan* geeft hiervoor een aantal zoekgebieden nabij de Eemshaven en Delfzijl.

In aansluiting op het *POP* wordt windenergie beschouwd als een industriële activiteit die in principe niet aan het buitengebied is gebonden. Uitgangspunt van het bestemmingsplan is dan ook om geen nieuwe windmolens in het buitengebied toe te staan.

Planuitgangspunten

- nieuwe windmolens zijn niet toegestaan.

6. TOELICHTING OP DE BESTEMMINGEN

6. 1. Algemeen

Het beleid en de planuitgangspunten, zoals verwoord in de vorige hoofdstukken, hebben in de regels van dit bestemmingsplan hun juridische vertaling gekregen in de vorm van bestemmingen. Het juridisch systeem en de gelegde bestemmingen en aanduidingen worden in dit hoofdstuk beschreven en toegelicht.

6. 2. Het juridisch systeem

Nieuwe Wet ruimtelijke ordening

Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingmogelijkheden van de gronden. De wijze waarop deze regeling juridisch kan worden vormgegeven, wordt in grote lijnen bepaald door de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het bijbehorende Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Dit bestemmingsplan is opgezet conform de nieuwe *Wet ruimtelijke ordening* (Wro) en het nieuwe *Besluit ruimtelijke ordening* (Bro), zoals deze per 1 juli 2008 gelden.

SVBP 2008

Het bestemmingsplan is naar aanleiding van de inwerkingtreding van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening op 1 juli 2008 opgezet volgens de verplichte landelijke *Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen* (SVBP 2008). Deze standaard, welke slechts een systematische standaardisering betreft en geen inhoudelijke standaard is, is verplicht in het nieuwe Besluit ruimtelijke ordening (Bro)¹¹⁾.

Wabo

Het bestemmingsplan voldoet al aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) die per 1 oktober 2010 in werking treedt.

6. 3. Algemene begrippen

Het begrip 'bestaand'

In de regels wordt veelvuldig verwezen naar de bestaande situatie. Voor bouwwerken en gebruik is dat de situatie op het moment van inwerkingtreding van dit plan. Onder bestaande oppervlakte wordt tevens de ten tijde van het inwerkingtreden van het plan reeds vergunde, maar nog niet gerealiseerde oppervlakte begrepen.

¹¹⁾

Zo voorziet het SVBP onder andere in:

- standaardbenamingen van een bestemming en de daarin voorkomende bepalingen (bouwregels, omgevingsvergunningen, en dergelijke);
- de alfabetische volgorde van de begripsbepalingen en bestemmingen;
- een vaste volgorde van een indeling van een bestemming;
- een aantal standaardbegripsbepalingen;
- een standaardwijze van meten;
- vaste kleuren en kleurcodes van een bestemming op de plankaart;
- standaardbenamingen van aanduidingen op de plankaart en in de regels.

De bestaande situatie herleidt de gemeente in de eerste plaats uit de gedane inventarisatie. Er is een inventarisatie verricht, waarbij op perceelsniveau is gekeken naar het type bebouwing, de omvang van de bebouwing en de gebruiksvormen. Bovendien beschikt de gemeente over luchtfoto's van waar de bouwwerken, de percelen en de landschapselementen kunnen worden herleid. Daarnaast hanteert de gemeente het bouwvergunningen-archief, waarin alle perceelsgewijze bouwvergunningen zijn opgeslagen. Vanuit die gegevens kunnen bijvoorbeeld de afmetingen van bouwwerken worden bepaald. Ook de WOZ legt jaarlijks de perceelsgegevens vast. Tot slot is er nog het archief van de milieugegevens. Deze optelsom aan gegevens biedt een volledige en rechtszekere garantie om op een juiste wijze invulling te geven aan het begrip 'bestaand'.

Woonhuizen/recreatiewoningen/bedrijfswoningen en aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen

Het onderscheid tussen de woonhuizen, als zijnde de hoofdgebouwen binnen de woonbestemmingen, recreatiewoningen en de bedrijfswoningen enerzijds en de daarbijbehorende aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen anderzijds, is uitsluitend gebaseerd op ruimtelijke aspecten, zoals de afmetingen, de situering en de bouwkundige ondergeschiktheid. De diverse begripsbepalingen zijn vanuit de ruimtelijke interpretatie opgezet en dienen ook als zodanig te worden gelezen. Bij het bepalen van het onderscheid wordt expliciet niet gekeken naar de functie van de ruimtes.

Aan-huis-verbonden beroepen en kleinschalige bedrijfsmatige activiteiten

Bij alle woonfuncties (wonen en wonen bij bedrijvigheid) is de mogelijkheid opgenomen om aan huis een beroep of bedrijf uit te oefenen. De begripsbepalingen bepalen de reikwijdte van de functies. Voorts zijn in de specifieke gebruiksbepalingen de objectieve begrenzingen van de functies bepaald, om in ieder geval te waarborgen dat de functies altijd ondergeschikt blijven aan het wonen. Ten behoeve van deze functies mag geen extra bebouwing worden opgericht. De functies moeten binnen de bestaande bouw-mogelijkheden van de diverse bestemmingen worden uitgeoefend.

Maatwerkbenadering

In de *Omgevingsverordening provincie Groningen 2009* is de maatwerkbenadering als procesinstrument voor uitbreiding van agrarische bouwpercelen aangegeven. In deze benadering worden zogenoemde keukentafelgesprekken gevoerd onder verantwoordelijkheid van de gemeente, samen met de ondernemer, de provincie en de Welstandscommissie. Deze partijen ontwerpen een erfinrichtingsplan aan de hand van de volgende zes ruimtelijke randvoorwaarden:

- respecteren van de historisch gegroeide landschapstructuur;
- afstand houden tot andere ruimtelijke elementen (op alle schaalniveaus);
- goede infrastructurele ontsluiting;
- zorgvuldige en evenwichtige ordening, maatvoering en vormgeving van de bedrijfsgebouwen;

- een erfinrichting afgestemd op het zorgvuldig inpassen in het landschap;
- saneren van opstallen die niet meer voor de bedrijfsvoering in gebruik zijn (met uitzondering van monumentale of karakteristieke gebouwen).

6. 4. Toelichting op de regels

Doeleinden / bestemmingsomschrijving

Hierin staat beschreven voor welke functie(s) de gronden mogen worden ingericht en gebruikt én hoe de onderlinge rangorde van functies is.

Bouwregels

Hierin is aangegeven welke gebouwen en andere bouwwerken in principe zijn toegestaan en welke maatvoering daarbij moet worden aangehouden.

Afwijking van de bouwregels

In de toekomst kunnen zich omstandigheden voordoen (thans nog niet voorzien), waaruit blijkt dat de bouwregels niet voldoende blijken te zijn. Het bevoegd gezag, in veel gevallen Burgemeester en Wethouders, kan in deze gevallen een omgevingsvergunning verlenen waarin afgeweken wordt van de bouwregels. Van geval tot geval zal een afweging worden gemaakt.

Omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden

Voor een aantal van de genoemde werken en werkzaamheden geldt een plicht voor een omgevingsvergunning. Het gaat daarbij om werken en werkzaamheden die ingrijpen in de aard van de gegeven bestemming. Dat betekent dat deze pas mogen worden uitgevoerd nadat een vergunning van het bevoegd gezag, in veel gevallen Burgemeester en Wethouders, is verkregen. Hierbij vindt een afweging van belangen naar evenredigheid plaats. Als het gaat om activiteiten die behoren tot het normale onderhoud en/of beheer of het normaal agrarisch gebruik, is geen aanlegvergunning vereist. Bij de toelaatbaarheid van activiteiten zal met name een groot gewicht worden toegekend aan de afweging in relatie tot de landschappelijke waarden.

Een algemene toestemming (waarbij meerdere werkzaamheden onder worden gebracht in één vergunning) kan worden verleend als de plannen passen binnen de randvoorwaarden van het bestemmingsplan. Alle werken en werkzaamheden kunnen dan in één keer worden toegestaan en voor afzonderlijke gevallen is geen vergunning meer nodig.

Specifieke gebruiksregels

In principe moeten gronden en gebouwen worden gebruikt overeenkomstig de bestemming. Waar nodig zijn de gebruiksvormen genoemd die in ieder geval als strijdig met de bestemming moeten worden aangemerkt.

Afwijking van de gebruiksregels

Van een aantal gebruiksvormen kan nu nog niet worden gezegd of ze aanvaardbaar zijn of niet.

Voor dergelijke gebruiksvormen is een afwijking van de gebruiksregel opgenomen. Er zijn ook gebruiksvormen die beleidsmatig wél mogelijk zijn, maar die vanwege een zorgvuldige afweging onder een afwijking zijn gebracht. De omgevingsvergunning waarin afgeweken wordt van de gebruiksregels, wordt afgegeven na een zorgvuldige afweging van waarden en functies in de bestemmingen.

Wijzigingsbevoegdheden

Het plan bevat voor een aantal gevallen mogelijkheden om bestemmingen te wijzigen binnen de regels aangegeven grenzen. Voor zover het een wijziging binnen de bestemming zelf betreft, bijvoorbeeld het verwijderen van een aanduiding, staat deze in het betreffende artikel genoemd. Voor zover het een wijziging naar een andere bestemming betreft, kan deze in het betreffende artikel zijn opgenomen of in een algemeen artikel.

Op de voorbereiding van een wijziging is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing, met dien verstande dat Burgemeester en Wethouders binnen acht weken na afloop van de termijn van terinzagelegging omtrent de wijziging besluiten.

Nadere eisen

Hierin wordt aangegeven dat na afweging van een aantal criteria, nadere eisen gesteld kunnen worden aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing. De eisen kunnen echter alleen gesteld worden wanneer er ten aanzien van de plaats en de afmetingen van de bebouwing reeds een hoofdeis is opgenomen binnen de bestemming.

Overgangsbepaling

Het overgangsrecht is gericht op bouwwerken die ooit met een bouwvergunning of een melding zijn gebouwd, of een gebruik dat ooit is toegestaan, maar dat nu, vanwege een bestemmings- of beleidswijziging, onder het overgangsrecht is gebracht. Het overgangsrecht is erop gericht dat deze bouwwerken uiteindelijk zullen verdwijnen of het gebruik ervan wordt beëindigd, zodat de situatie in overeenstemming geraakt met de gegeven bestemming. In beginsel mogen de bouwwerken slechts in ondergeschikte mate gedeeltelijk worden vernieuwd en veranderd. Het is niet mogelijk om hiermee geheel of in stappen tot een nieuw bouwwerk te komen.

6. 5. Bestemmingen

Agrarisch

De gronden binnen de bestemming 'Agrarisch' hebben als hoofdfunctie het agrarisch gebruik van de gronden. In de gebieden worden mogelijkheden geboden voor de voortzetting van de landbouwfunctie op bedrijfseconomische grondslag. De bescherming van het landschap is in beginsel ondergeschikt aan het agrarisch gebruik, met uitzondering van een aantal waardevolle landschapselementen.

In het gebied worden de hoge landschappelijke waarden zoals de wierden, beschermd door middel van een specifieke bestemming. Voor een aantal werkzaamheden is een plicht van een omgevingsvergunning opgenomen om structurele veranderingen van het landschap te voorkomen dan wel structurele ingrepen in het landschap af te kunnen wegen.

Hierbij is onderscheid gemaakt in twee deelgebieden: het wierdenland- schap (ten noorden van het Damsterdiep) en het wegdorpenlandschap (ten zuiden van het Damsterdiep).

Bij de toetsing van nieuwe ontwikkelingen is het "evenredigheidsbeginsel" van toepassing. Dit houdt met name in dat bij de toetsing dient te worden beoordeeld of het positieve effect van de activiteit opweegt tegen de nega- tieve gevolgen voor andere functies. Bij de afweging van de toelaatbaar- heid van vergunningsplichtige werken en werkzaamheden, zal hoofdstuk 5, 'Cultuurhistorie, landschap en natuur' van het Ruilverkavelingsplan Appin- gedam - Delfzijl, zoals opgenomen in bijlage 4, leidraad zijn.

Toetsing zal plaatsvinden aan de hand van het volgende schema vanuit de vraag of er al dan niet sprake is van een onevenredige afbreuk aan land- schap, bodem en/of natuur, en of de agrarische activiteit al dan niet kan worden toegestaan:

<i>Gevolgen van de activiteit voor landschap of natuur →</i>	<i>Vrijwel afwezig</i>	<i>Matig</i>	<i>Groot</i>
<i>Nut van de agrarische activiteit ↓</i>			
<i>Gering</i>	Toestaan	Niet toestaan, tenzij onder voorwaarden	Niet toestaan
<i>Redelijk groot</i>	Toestaan	Toestaan onder voorwaarden	Niet toestaan, tenzij onder voorwaarden
<i>Groot</i>	Toestaan	Toestaan	Toestaan, mits compensatie

In het wierdenlandschap zijn vooral het verkavelingspatroon, de natuurlijke waterlopen, de contourlijnen van de archeologisch waardevolle terreinen én de structuurbepalende en individuele elementen van het landschap belang- rijk (zie ook paragraaf 3.1). Aan deze aspecten mag geen onevenredige af- breuk worden gedaan. Het samenvoegen van kleinere percelen en/of het wijzigen van waterlopen zal worden getoetst aan de gevolgen voor het ver- kavelingspatroon. Hieraan mag geen onevenredige afbreuk worden ge- daan.

Het planten van bomen en struiken zal worden getoetst aan de land- schappelijke inpassing en de waarden van de structuurbepalende en indi- viduele elementen. Aan die waarden, alsmede de bepalende overgang van het landschap naar de waardevolle elementen, mag geen onevenredige af- breuk worden gedaan.

Bouwperceel grondgebonden agrarisch bedrijf

Binnen de bestemming is een regeling opgenomen voor de agrarische be- drijven.

De bouwpercelen zijn toegekend op basis van de bestaande situatie die is geïnterpreteerd en die vanaf recente luchtfoto's zijn bekeken én op basis van individuele gesprekken met de agrariërs. Alle volwaardige agrarische bedrijven krijgen een bouwvlak van maximaal 1,0 hectare.

Het bouwperceel mag volledig worden benut voor bebouwing en alle bijbehorende activiteiten die gerelateerd zijn aan het agrarisch bedrijf, zoals de stalling van voertuigen, kuil- en mestopslag.

Wanneer er behoefte is aan een groter bouwperceel/bouwvlak, bieden de regels daarin mogelijkheden. Door middel van een wijzigingsbevoegdheid is onder voorwaarden uitbreiding naar 1,5 à 2 hectare mogelijk (zie paragraaf wijzigingen).

In het verlengde van de provinciale omgevingsverordening zijn er regels met betrekking tot lichthinder opgenomen, met name om te voorkomen dat er onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de duisternis en stilte vanwege de bouw van nieuwe ligboxstallen.

Bouwperceel niet-grondgebonden agrarische bedrijf

De bouwpercelen voor niet-grondgebonden agrarische bedrijven zijn op de kaart strak begrensd. Nieuwvestiging en uitbreiding, behalve ten behoeve van het dierenwelzijn, is niet mogelijk, evenals de omzetting van grondgebonden naar een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf.

Bedrijfswoning/tweede bedrijfswoning

Per bedrijf is een bedrijfswoning toegestaan. De oppervlakte van het hoofdgebouw mag maximaal 150 m² zijn en de aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen maximaal 75 m². Daar waar in de bestaande situatie reeds twee of meer bedrijfswoningen aanwezig zijn, is op de plankaart een aanduiding opgenomen.

Torensilo's, windturbines en reclamemasten

Torensilo's en windturbines zijn om landschappelijke redenen niet toegestaan. Reclamemasten mogen daarom niet hoger zijn dan 6 meter.

Afwijken van de regels

In de regels zijn zowel afwijkingen op de bouwregels als de gebruiksregels opgenomen. De meeste afwijkingen wijzen voor zich of zijn anders beleidsmatig reeds onderbouwd in de Planuitgangspunten.

Biomassavergisting en paardrijdbakken zijn met een omgevingsvergunning mogelijk. In bijlage 3 bij de regels zijn allerhande vormen van bedrijvigheid genoemd, die als ondergeschikte tweede tak bij een agrarisch bedrijf uitgeoefend kunnen worden. In veel gevallen zijn beperkende bepalingen opgenomen om zodoende de ondergeschiktheid ten opzichte van de agrarische activiteiten te benadrukken.

Omgevingsvergunning voor werken en werkzaamheden

Een aantal aspecten is onder een plicht van een omgevingsvergunning voor bepaalde werken en werkzaamheden gebracht.

Dat zijn aspecten die gebruikelijk plaatsvinden in het buitengebied, maar waar de gemeente graag in mee wil denken omtrent de exacte uitvoering van de werkzaamheden, vanwege de structurele invloed die dit op het landschap kan hebben. Op zich zijn de werkzaamheden dus toegestaan, maar de gemeente wil daarin kunnen sturen. Voorts moet nadrukkelijk worden gesteld dat normaal agrarisch gebruik van de gronden en normaal onderhoud van de gronden uitgezonderd zijn van de vergunningsplicht.

Wijzigingen

Indien de noodzakelijkheid van bedrijfsuitbreiding kan worden aangetoond, is vergroting van het bouwvlak bij wijziging mogelijk. Voorwaarde hierbij is onder meer dat met de vormgeving van het aaneengesloten bouwvlak zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de landschappelijke karakteristiek en/of de landschappelijke structuur. Een initiatiefnemer zal dit met een erfinpassingsplan aan moeten tonen (maatwerkbenadering). Het bouwvlak van een grondgebonden agrarisch bedrijf mag worden gewijzigd naar maximaal 1,5 of 2 hectare. Bij wijziging naar 2 hectare moet ook de noodzaak van de bedrijfsuitbreiding worden aangetoond.

Ook is een wijziging opgenomen om op de kaart een bouwperceel op te nemen voor een grondgebonden agrarisch bedrijf wanneer op deze locatie een bedrijfsbeëindiging van een niet-grondgebonden bedrijf plaatsvindt.

Ten behoeve van een functieverandering op het bouwperceel, zijn de volgende wijzigingen opgenomen. Het agrarisch bouwperceel kan worden gewijzigd ten behoeve van een woonfunctie en niet-agrarische bedrijvigheid. De criteria in de wijzigingsbevoegdheden zijn afgestemd op het specifieke beleid dat voor deze functieveranderingen geldt en waaraan in de Planuitgangspunten de nodige aandacht is besteed.

Tevens zijn wijzigingsbevoegdheden opgenomen om woonpercelen te vergroten en qua situering te wijzigen. Het is inmiddels een gegeven dat er ook landbouwgrond wordt opgekocht door particulieren om zodoende het woonperceel te verruimen. Op het moment dat die gronden als tuin bij het woonhuis worden ingericht, dient de agrarische bestemming omgezet te worden in een woonbestemming. Vanwege de landschappelijke impact is hier wel een grens aan gesteld. Voorts is het in gevallen wenselijk dat bij herbouw van woonhuizen een betere situering van het woonhuis wordt gezocht, bijvoorbeeld in relatie tot nabijgelegen bedrijvigheid of andere woonpercelen, of anderszins vanwege de stedenbouwkundige structuur van de omgeving. In dat geval kan het bestemmingsvlak qua situering na wijziging worden aangepast.

Bedrijf

Onder deze bestemming vallen de niet-agrarische bedrijven. Het gaat om bestaande legale bedrijven.

In beginsel zijn de bedrijven bestemd overeenkomstig de aard van het aanwezige bedrijf. De bestemming biedt de bedrijven (beperkte) uitbreidingsmogelijkheden.

Binnen de bestemming zijn de bedrijfssoorten toegestaan die zijn genoemd in bijlage 4 van de regels onder de categorieën 1 en 2. Dat zijn lichte vormen van bedrijvigheid die algemeen passend en aanvaardbaar worden geacht voor vestiging in het buitengebied. Deze lijst is gebaseerd op de 'Basiszoneringslijst' van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waardoor er ook bedrijven zijn toegestaan die naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar zijn met de in bijlage 4 genoemde bedrijven, mits het niet gaat om geluidszoneringsplichtige bedrijven, risicovolle inrichtingen en/of vuurwerkbedrijven. Dit kan gelden voor nieuwe bedrijvigheid, die niet als zódanig in de lijst is genoemd, of zwaardere bedrijvigheid, die qua omvang zodanig gering is, dat sprake is van vergelijkbaarheid met een lichtere vorm van bedrijvigheid.

De zwaardere bedrijven die niet passen in de in bijlage 4 genoemde bedrijvenlijst, worden met een aanduiding op de kaart aangegeven. Wanneer er een (gedeeltelijke) bedrijfsverplaatsing of beëindiging van een dergelijk bedrijf aan de orde is, dan kan de bestemming zódanig worden veranderd dat zich op de betreffende locatie alleen nog eenzelfde soort bedrijf of een bedrijf uit categorie 1 en 2 kan vestigen, of worden gewijzigd naar een woonbestemming.

In principe wordt per bedrijf wordt rekening gehouden met een bijbehorende bedrijfswoning. Deze zijn aangeduid op de plankaart. Als er geen rekening wordt gehouden met een bedrijfswoning, dan is dit ook op de plankaart aangeduid.

Door de aard en ruimtelijke invloed van enkele bedrijven is de bestemming "Bedrijf" voor deze situaties verbijzonderd (zie hieronder voor de betreffende bestemmingen). De huidige situatie is voor die locaties als uitgangspunt gebruikt. In de regels wordt aangegeven welke voorwaarden gelden voor de betreffende bestemming.

- *Bedrijf - Agrarisch loonbedrijf*: in het buitengebied is één loonbedrijf aanwezig. Het bedrijf heeft bebouwingmogelijkheden ten behoeve van de bedrijfsfunctie. Bij het bedrijf is een bedrijfswoning toegestaan, inclusief bijbehorende aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen;
- *Bedrijf - Baggerdepot*: aangezien de gronden aangeduid zijn in de provinciale omgevingsverordening als overig bos en natuurgebied is er een beschermde regeling van toepassing;
- *Bedrijf - Delfstof-/energiewinning*;
- *Bedrijf - Nutsvoorzieningen*;
- *Bedrijf - Paardenhouderij*: het gaat hier om het houden van paarden. Een manege is niet toegestaan.

Cultuur en ontspanning

Aan de Damsterweg liggen bunkers die ten eerste een zekere cultuurhistorische waarde hebben en samen met de bunkers aan de Marsumerweg in Delfzijl deel uitmaken van een "bunkerfietsroute".

Daarnaast worden de bunkers het gehele jaar gebruikt voor de opslag van consumentenvuurwerk. Daarvoor is een milieuvergunning verleend.

Maatschappelijk - Kerk

Behalve het kerkgebouw in Jukwerd dat is bestemd als "Wonen", zijn de kerken in het plangebied bestemd als 'Maatschappelijk - Kerk'. Door de kerken specifiek te bestemmen, mogen er geen andere maatschappelijke functies in plaatsvinden. Het verenigingsgebouw bij de kerk in Tjamsweer is apart aangeduid.

Natuur

De bestemming 'Natuur' betreft het bestaande natuurgebied ten noorden van Ekenstein. Het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de waarden van deze gebieden staat voorop. Om onevenredige aantasting van de aanwezige waarden te voorkomen, is een plicht van een omgevingsvergunning opgenomen en zijn enkele expliciete verboden opgenomen.

Overig - Landgoed

Het landgoed Ekenstein heeft de bestemming "Overig - Landgoed". Binnen de bestemming is het hotel, restaurant, café en de recreatieve voorzieningen, zoals de speeltuin en kinderboerderij, mogelijk. De gebouwen zijn voorzien van een strak bouwvlak zodat de karakteristiek van de bebouwing niet wordt aangetast. De karakteristieke waterpartijen zijn apart bestemd als "Water - 2". Om onevenredige aantasting van de aanwezige waarden te voorkomen, is een plicht van een omgevingsvergunning opgenomen. Per bedrijf of voorziening is een bedrijfswoning toegestaan. Er is een bouw-schema opgenomen waarin de maatvoering van de gebouwen is aangegeven.

Recreatie

De bestemming 'Recreatie' is van toepassing op de recreatieterreinen. Deze terreinen zijn bedoeld voor de verblijfsrecreatie met standplaatsen voor kampeermiddelen en bijbehorende gebouwen ten behoeve van beheer en voorzieningen. Eén bedrijfswoning is toegestaan. Door middel van een afwijking van de regels is onder voorwaarden een tweede bedrijfswoning mogelijk. Hiervoor is een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag vereist.

In principe zijn blok-/trekkershutten toegestaan. Er zijn alleen stacaravans toegestaan op de gronden die voorzien zijn van de aanduiding "specifieke vorm van recreatie - stacaravans". Het aantal mag hoogstens 15 zijn. Om te voorkomen dat natuurlijke en landschappelijke waarden worden aangetast, is er voor bepaalde werkzaamheden een omgevingsvergunning vereist.

De bestaande picknickplaatsen, kanosteigers, en dergelijke, zijn niet op de plankaart aangegeven. Deze maken deel uit van de gebiedsbestemmingen.

Recreatie - Dagrecreatie

Het wandelgebied op de voormalige stortplaats aan de Langerijp is bestemd als "Recreatie - Dagrecreatie".

Verkeer

Onder de bestemming 'Verkeer' zijn de bestaande openbare wegen in het buitengebied gebracht. Het zijn wegen waar de doorgaande verkeersfunctie voorop staat. Bruggen, dammen of duikers, sloten, bermen en beplanting, parkeervoorzieningen en parkeerterreinen vallen ook onder deze bestemming.

Voorts zijn de geluidszoneringsplichtige wegen voorzien van een dwarsprofiel. Dit profiel legt de bestaande inrichting van de weg vast, zodat er niet zonder bestemmingswijzigingen een verandering in het profiel kan worden aangebracht.

Dit is noodzakelijk om te voorkomen dat door een verandering aan de weg de geluidsbelasting op gevels van geluidsgevoelige functies kan veranderen. Bij wijziging zal daarom eerst geluidsonderzoek moeten worden gedaan om aan te tonen dat de geluidssituatie niet verslechterd.

Naast de wegen in het plangebied is de bestemming 'Verkeer' specifiek toegespitst op de fiets-, voetpaden en het railverkeer.

- *Verkeer - Fiets- en voetpaden*
- *Verkeer - Railverkeer*

Water

Deze bestemming is gelegd op de bestaande hoofdwatgangen. De bijbehorende kaden, dijken en oeverstroken zijn ook als zodanig bestemd. Op deze gronden mogen geen bouwwerken en overkappingen worden gebouwd. Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor de realisatie van steigers ten behoeve van de recreatievaart met uitzondering van het Eemskanaal en het landgoed Ekenstein. Er is onderscheid gemaakt in het Eemskanaal en de grote vaarten die een verkeersfunctie hebben ("Water - 1") en kleinschaligere wateren die een landschappelijke functie hebben ("Water - 2"). Er is een algemene wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de bestemming te wijzigen. Dit geldt niet voor de Oosterwiltwerdermaar en de Groote Heekt, omdat dit karakteristieke waterlopen zijn die bescherming verdienen vanwege hun landschappelijke en cultuurhistorische waarden. De waterpartijen in het landgoed Ekenstein zijn beschermd vanuit de Monumentenwet. Daarom behoeft niet nader of extra in de wijzigingsbevoegdheid opgenomen te worden dat de vorm van deze waterpartijen niet gewijzigd mag worden.

De werken ten behoeve van de waterkering langs het Eemskanaal en De Groeve zijn onder de bestemming 'Water - Waterkering' gebracht. De waterkerende functie staat voorop.

Wonen

In het bestemmingsplan *Stad Appingedam, deelplan Woongebieden* is een bestemmingsregeling gekozen die afgestemd is op het aanwezige onderscheid in hoofdvorm. Voor dit bestemmingsplan zijn hier twee woonbestemmingen aan toe gevoegd (E1 en E2), omdat de gemeentelijke regeling voor bijgebouwen ruimer kan voor woningen in het buitengebied dan in de woongebieden, gezien de ruimere kavels.

Onderstaand is de bestemmingsregeling voor de grondgebonden woningen schematisch weergegeven. Het betreft in hoofdzaak bestaande woningen.

Woningtypen (grondgebonden)				
Vrijstaande Woningen	Twee- onder- één-kap	Rijtjes/meer dan 2 aaneen- gebouwd	Maximale goothoogte (m)	Dakhelling (°)
Wonen A1	Wonen B1	Wonen C1	4,00	30-60
Wonen A2	Wonen B2	Wonen C2	8,00	30-60
Wonen A3	Wonen B3	Wonen C3	4,00	plat
Wonen A4	Wonen B4	Wonen C4	12,00	plat
Wonen E1	Wonen E2	-	4,00	30-60

De woonfunctie mag bij recht gecombineerd worden met een beroeps- en bedrijfsactiviteit aan huis, een beroep dat in of bij een woonhuis met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend en dat is gericht op het verlenen van diensten.

Er zijn bouwvlakken op de kaart aangegeven waarbinnen het hoofdgebouw moet vallen. Over het algemeen zijn de bouwvlakken 10 meter breed en 15 meter diep. Bij de bestemming "Wonen - E1" mag maximaal 75 m² aan aan-, uit- en bijgebouwen gerealiseerd worden (inclusief overkappingen). Bij "Wonen - E2" is dit maximaal 50 m².

Voor het wonen in voormalige boerderijen, is een aparte bestemming opgenomen. De woonfunctie mag gecombineerd worden met een beroeps- en bedrijfsactiviteit aan huis, een sociaal-culturele en/of educatieve voorziening, een zorgfunctie en/of een logiesverstrekking. Daarnaast mogen er ook lichte vormen van bedrijvigheid voorkomen (milieucategorie 1 en 2). Belangrijk is dat de karakteristieke hoofdvorm behouden blijft. Daarom zijn er strakke bouwvlakken rondom de woningen gelegd. Er kan hiervan worden afgeweken als bouwtechnische redenen hiertoe aanleiding geven. Hiervoor is wel een omgevingsvergunning nodig van het bevoegd gezag.

Er is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen die het mogelijk maakt de bestemming om te zetten in "Agrarisch". Dit maakt het mogelijk om de boerderij weer te gebruiken als agrarisch bedrijf. Ook hier zijn voorwaarden aan verbonden.

Woningsplitsing is in alle woonbestemmingen niet mogelijk. Daarom is in de specifieke gebruiksregels opgenomen dat het strijdig is dat een woonhuis gebruikt wordt voor meer dan één woning.

6. 6. Dubbelbestemmingen

Leiding - Gas

Deze dubbelbestemming heeft betrekking op hoofdgastransportleidingen. De regeling voorziet in de aanwezigheid van deze functies en in de bescherming ervan door middel van een veiligheidszone op de kaart.

Binnen de op de kaart aangegeven strook mogen geen gebouwen en bouwwerken worden gebouwd, anders dan ten behoeve van de leidingen. Voor werkzaamheden die schadelijk kunnen zijn voor de leidingen, is een omgevingsvergunning verplicht.

Leiding - Hoogspanning

De hoogspanningsverbindingen zijn overeenkomstig bestemd. Binnen de bestemming mogen geen gebouwen gerealiseerd worden, anders dan voor deze bestemming is bedoeld.

Leiding - Riool

De rioolpersleiding is overeenkomstig bestemd. Ook hier mogen binnen de bestemming geen gebouwen gerealiseerd worden, anders dan voor deze bestemming is bedoeld.

Waarde - Archeologie 1, 2 en 4

Eerder in deze toelichting is het belang van de archeologie aangegeven. In het buitengebied is sprake van enkele terreinen van (rijks)monumentale of hoge archeologische waarde. Deze zijn bestemd tot 'Waarde - Archeologie (1, 2 of 4)'. Daarbij is afstemming gezocht op de Archeologische advieskaart voor Noord-Groningen (2008).

De bestemming 'Waarde - Archeologie 1' is gelegd op de archeologische rijksmonumenten. De bescherming vindt plaats op grond van de monumentenwet. Het bestemmingsplan bevat hiervoor slechts een beperkte (afstemmings)regeling, waarbij verwezen wordt naar een noodzakelijke vergunning van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE).

Binnen de overige bestemmingen (dus 'Waarde - Archeologie (2 en 4)') is aansluitend op wat in de basisbestemmingen is geregeld, rekening gehouden met de cultuurhistorische waarden van de betreffende gebieden. De bescherming van de cultuurhistorische/archeologische waarden is geregeld door middel van bouwregels en een plicht van een omgevingsvergunning.

Voor gebieden die alleen een verwachtingswaarde kennen ('Waarde - Archeologie 4'), wordt door het opnemen van een plicht van een omgevingsvergunning voorkomen dat er activiteiten in het gebied plaatsvinden die onevenredige afbreuk (kunnen) doen aan de archeologische waarden die zich (mogelijk) in de bodem bevinden. De verplichting van een omgevingsvergunning is aan de orde bij een bodemingreep met een diepte van meer dan 0,50 m en een oppervlakte van meer dan 200 m². Indien archeologische waarden worden aangetroffen, zal een erkend archeoloog worden geraadpleegd. De uitkomsten van het archeologisch onderzoek kunnen leiden tot aanvullende bepalingen in de omgevingsvergunning.

Uitgezonderd zijn de werkzaamheden ten behoeve van normaal agrarische gebruik. Onder deze werkzaamheden wordt in ieder geval drainage en baggeren van sloten verstaan.

Voor de archeologische monumenten die geen rijksmonument zijn en de Wierden ('Waarde - Archeologie 2') mogen alleen kleine ingrepen plaatsvinden (niet dieper dan 0,40 m en niet groter dan 15 m²).

Waarde - Beschermd dorpsgezicht

Het beschermd dorpsgezicht van Marsum heeft de dubbelbestemming "Waarde - Beschermd dorpsgezicht" gekregen om het historisch-ruimtelijk karakter te beschermen. Gebouwen moeten in overeenstemming met het karakter van het beschermd dorpsgezicht gebouwd worden. Er is tevens een plicht van een omgevingsvergunning opgenomen om te voorkomen dat de karakteristieke kenmerken verloren gaan.

Waarde - Landschap reliëf

De waardevolle reliëfgebieden zijn op de kaart aangegeven met de dubbelbestemming 'Waarde - Landschap reliëf'. Het reliëf van wierden en wierderestanten, die ook archeologische en cultuurhistorische waarden bezitten, is in het bestemmingsplan reeds beschermd met de archeologische bestemming en zijn daarom niet meegenomen binnen de dubbelbestemming. In de regels is opgenomen dat ingrepen die de aanwezige waarden kunnen aantasten, zijn verboden.

6. 7. Algemene aanduidingsregels

Geluidszone - industrie

De geluidszone voor het industrielawaai is van toepassing op de gebieden rond de bedrijventerreinen Woldweg en Farmsumerweg en de NAM-locatie. De zone geeft de 50 dB-contour aan. Mochten er ontwikkelingen zijn binnen de contour, dan mag de belasting op het gebouw niet hoger zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde of een vastgestelde hogere grenswaarde.

Geluidszone - spoor

Rond de spoorweg ligt een geluidszone. Hier binnen geldt dat uitbreiding en nieuwbouw van geluidsgevoelige gebouwen alleen mag worden toegestaan indien daarbij de vastgestelde voorkeursgrenswaarde op de gevel niet wordt overschreden.

Vrijwaringszone - (energie)infrastructuur

De ruimte voor de tracés voor buisleidingen (buisleidingenstrook/-straat) en de eventuele uitbreiding van de N33 zijn aangeduid. Er mogen binnen deze zone geen bouwwerken worden gerealiseerd die afbreuk doen of kunnen doen aan de mogelijkheid om de weg en buisleidingen aan te leggen. Ditzelfde geldt voor het gebruik van de gronden.

Vrijwaringszone - molenbiotoop

De molenbeschermingszone is opgenomen rond molens die als zodanig in bedrijf zijn (ook ten behoeve van een recreatieve functie). Het betreft een zone die er voor zorgt dat een optimale windvang voor de molen aanwezig blijft. Dit houdt in dat er eisen worden gesteld aan de hoogte van bouwwerken en beplanting.

7. UITVOERBAARHEID

7. 1. Algemeen

In het kader van een bestemmingsplan is het van belang om de uitvoerbaarheid na te gaan. In dat verband wordt een onderscheid gemaakt tussen de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

7. 2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Ten aanzien van het voorontwerp van het voorliggende bestemmingsplan is, overeenkomstig de gemeentelijke Inspraakverordening, gelegenheid geboden tot Inspraak. Tevens is het plan overlegd met de besturen van de betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn (artikel 3.1.1 Bro).

Op de resultaten van zowel de Inspraak als het Overleg wordt ingegaan in hoofdstuk 8.

Het ontwerpbestemmingsplan is vervolgens ter inzage gelegd en is een ieder in de gelegenheid gesteld om zijn of haar zienswijze omtrent het plan kenbaar te maken. In hoofdstuk 9 wordt hier nader op ingegaan.

7. 3. Grondexploitatie

In de Wet ruimtelijke ordening is opgenomen dat voor bepaalde bouwplannen, in verband met het kostenverhaal van de gemeente, een exploitatieplan opgesteld dient te worden. In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is opgenomen om welke bouwplannen het gaat.

Het verhalen van de kosten voor het opstellen van dit bestemmingsplan via een exploitatieplan op initiatiefnemers van bouwplannen staat niet in verhouding tot de kosten van de bouwplannen. Tevens komen de kosten van dit bestemmingsplan voort uit een wettelijke verplichting om bestemmingsplannen te herzien. In het plangebied worden slechts beperkte bouw mogelijkheden geboden voor met name de agrariërs. Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter, waarbij de bestaande situatie als uitgangspunt geldt met actuele bouw- en gebruiksregels, met inachtneming van de verplichte sectorale toetsen, wordt vastgelegd. Het betreft in alle gevallen particulier initiatief, waaraan in beginsel geen kosten voor de gemeente zijn verbonden, afgezien van kosten van het ambtelijk apparaat voor de begeleiding en toetsing van aanvragen. Deze kosten worden door middel van leges gedekt. Mochten er andere kosten zijn, die op grond van artikel 6.13 Wet ruimtelijke ordening dienen te worden verhaald, dan zal uitsluitend worden meegewerkt indien het kostenverhaal wordt geregeld.

7. 4. Economische uitvoerbaarheid

Het weergeven van de economische uitvoerbaarheid door middel van een cijfermatige opzet is voor dit bestemmingsplan als geheel niet te geven. Het onderhavige plan is immers in eerste instantie een actualisering van bestaande regelgeving en daarmee in hoofdzaak een beheersplan, met een aanvulling op c.q. verbetering van een bestaand beoordelings- en toetsingskader voor verdere ontwikkeling in het plangebied. Bovendien geldt dat de beperkte ontwikkelingen die zich in het plangebied nog zullen voordoen, voor het merendeel particuliere initiatieven betreffen, welke voor rekening van de initiatiefnemers komen.

8. INSPRAAK EN OVERLEG

8. 1. Inspraak

Over het voorontwerp-bestemmingsplan is overeenkomstig de gemeentelijke inspraakverordening gelegenheid tot inspraak geboden en is een inspraakavond gehouden (14 november 2009). Ook is uitvoerig in het huis-aan-huis blad over het voorontwerp geïnformeerd en is het voorontwerp op de gemeentelijke website geplaatst.

Het voorontwerp heeft van 1 oktober 2009 tot 12 november 2009 ter inzage gelegen met de gelegenheid tot indiening van inspraakreacties. Daarvan is door een aantal personen (c.q. rechtspersonen) gebruik gemaakt. De samenvatting van de inspraakreacties en de gemeentelijke reactie daarop zijn in de bijlagen bij deze toelichting opgenomen. Voor zover er wijzigingen uit de reacties voortvloeiden, zijn deze in het bestemmingsplan verwerkt.

8. 2. Overleg

In het kader van het overleg is in augustus 2009 het voorontwerpbestemmingsplan Stad Appingedam, deelplan agrarische gebieden, toegezonden aan een groot aantal instanties van Rijk en provincie, het betrokken waterschap, nutsbedrijven en de buurgemeenten.

Het betrof:

1. Provincie Groningen te Groningen
2. VROM-Inspectie regio noord te Groningen,
3. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit directie noord te Groningen;
4. Ministerie van Economische Zaken,
5. Rijkswaterstaat Noord-Nederland te Leeuwarden;
6. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed te Amersfoort,
7. Waterschap Noorderzijlvest te Groningen;
8. Hulpverleningsdienst Groningen te Groningen,
9. Gemeente Loppersum te Loppersum;
10. Gemeente Delfzijl te Delfzijl;
11. Gemeente Slochteren te Slochteren;
12. LTO Noord Drachten te Drachten;
13. NAM te Assen;
14. Gasunie te Groningen;
15. RAK Appingedam - Delfzijl te Groningen;

De provincie, de LTO, de VROM-Inspectie, de Gasunie, Waterschap Noorderzijlvest, de gemeente Slochteren en de Brandweer Regio Groningen hebben een reactie ingediend. De VROM-inspectie heeft ook gereageerd namens andere rijksdiensten. Hierna zijn de reacties van commentaar voorzien en is per reactie aangegeven of en op welke wijze het bestemmingsplan is aangepast.

Ad 1. Provincie Groningen

Ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid

Voor zover het plan nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt, is het aan te raden thans al na te gaan in hoeverre de bodemkwaliteit dit in de weg staat. De uitkomsten hiervan kunnen in de plantoelichting worden beschreven.

Reactie:

In de toelichting zal hier aandacht aan worden besteed.

Voorstel:

De toelichting aanpassen.

Woningbouw

in het plan is de bevoegdheid toegekend om de bestemming "Agrarisch" ter plaatse van een bouwperceel te wijzigen in de bestemming "Wonen-voormalige boerderijen". De planregels maken het mogelijk dat in een voormalige boerderij meerdere individuele woningen kunnen komen. Een maximum is niet bepaald. Hiermee worden nieuwe woningbouwmogelijkheden gecreëerd, zonder dat artikel 4.7, lid 2 e.v. van de provinciale omgevingsverordening in acht is genomen. Alleen wanneer het plan functiewijziging voor één individuele woning mogelijk maakt, is artikel 4.7, lid 4 van de provinciale verordening niet van toepassing.

Reactie:

De planregels maken het niet mogelijk dat er meerdere individuele woningen in een voormalige boerderij kunnen komen. In artikel 25 lid 25.3. onder a staat dat in een woonhuis maar één woning mag worden gevestigd. De bestemming laat bovendien ook na ontheffing geen woningsplitsing toe. Er is derhalve geen strijd met de POV.

Voorstel:

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Winkelvoorzieningen

In het plan wordt geen ruimte geboden aan nieuw te vestigen detailhandel, maar bestaande detailhandelsbedrijven krijgen wel ontwikkelingsmogelijkheden en bij agrarische bedrijven is als neventak productiegebonden detailhandel toegestaan. In de plantoelichting zal, op grond van artikel 4.8 van de provinciale omgevingsverordening, inzicht geboden moeten worden hoe zich dit verhoudt tot het voeren van een concentratiebeleid van winkelvoorzieningen en detailhandel.

Reactie:

Er is in het plan geen sprake van een bestaand detailhandelsbedrijf. Bij enkele bedrijfsmatige activiteiten wordt productiegebonden detailhandel toegestaan overeenkomstig het gestelde in de POV. In de toelichting zal aandacht worden besteed aan de relatie met het concentratiebeleid.

Voorstel:

De toelichting aanpassen.

Intensieve veehouderij

Volgens artikel 3 van de planregels zijn de voor "Agrarisch" aangewezen gronden bestemd voor onder meer de uitoefening van het agrarisch bedrijf met een grondgebonden agrarische bedrijfsvoering ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - bouwperceel agrarisch grondgebonden bedrijf". In de planregels wordt onder grondgebonden agrarische bedrijfsvoering een agrarische bedrijfsvoering verstaan, die hoofdzakelijk niet in gebouwen plaatsvindt, waarbij het gebruik van agrarische gronden noodzakelijk is voor het functioneren van het bedrijf. Ingevolge artikel 4.18 van de provinciale omgevingsverordening is nieuwvestiging van een intensieve veehouderij verboden. Door gebruik van het woord 'hoofdzakelijk' in de definitie van het begrip 'grondgebonden agrarische bedrijfsvoering', is de nieuwvestiging van een intensieve veehouderij zoals bedoeld in de provinciale omgevingsverordening niet geheel uitgesloten. Er wordt verzocht het plan op dit punt aan te passen.

Reactie:

Het bestemmingsplan kent een regeling die geheel is afgestemd op de POV. Er is onderscheid gemaakt tussen een drietal vormen van bedrijvigheid, namelijk de grondgebonden bedrijven, de grondgebonden bedrijven met een intensieve neventak en de volwaardig niet-grondgebonden bedrijven. Bij grondgebonden bedrijven is iedere vorm van intensieve veehouderij uitgesloten. Bij grondgebonden agrarische bedrijven vindt een deel van de bedrijfsactiviteiten binnen de stallen plaats, zoals het stallen van vee, de opslag van materiaal en producten, enz. De definitie is daarop gericht. In de regels van artikel 3 is voorts duidelijk aangegeven, dat bij een grondgebonden agrarisch bedrijf geen intensieve veehouderij is toegestaan. Omzetting naar een intensief bedrijf is al helemaal niet mogelijk, zodat van nieuwvestiging ook geen sprake kan zijn.

De omvang van de bestaande takken en de volwaardige intensieve bedrijven is vastgelegd in een bijlage, waarbij uitgegaan is van de stalvloeroppervlakte. Dit laatste zal in de tabel in bijlage 2 bij de regels exact worden aangegeven. De ruimte die de provincie in het plan suggereert, is niet aanwezig.

Voorstel:

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

In artikel 3.2.2 onder d van de planregels is bepaald dat de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen van een intensieve veehouderij en een neventak intensieve veehouderij niet meer mag bedragen dan de in bijlage 2 per bedrijf genoemde oppervlakte. Bijlage 2 ontbreekt, zodat niet kan worden vastgesteld of wordt voldaan aan het artikel 4.18 lid 1 onder b van de provinciale omgevingsverordening.

Hierin is bepaald dat de staloppervlakte van een bestaande intensieve veehouderij niet mag worden uitgebreid, behalve wanneer dit rechtstreeks voortvloeit uit eisen van dierenwelzijn en milieu. Uitbreiding van volwaardige intensieve veehouderijen en grondgebonden bedrijven met een volwaardige intensieve neventak is met ontheffing mogelijk.

Reactie:

Bijlage 2 is wel aanwezig, maar nog niet ingevuld met de juiste maatvoeringen. Die zullen in het ontwerp worden opgenomen afgestemd op de wijze zoals dat in de POV is voorgeschreven.

Voorstel:

Bijlage 2 bij de regels aanpassen.

Gelet op het bepaalde in artikel 4.18 van de provinciale omgevingsverordening, zal in artikel 3.4 onder d van de planregels ook het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van ondergeschikte niet-grondgebonden agrarische bedrijfsactiviteiten tot strijdig gebruik met de bestemming moeten worden gerekend, tenzij de gronden zijn voorzien van de aanduiding "specifieke vorm van agrarisch - ondergeschikte intensieve tak".

Reactie:

In lid 3.4. onder d zal het woord 'volwaardige' worden verwijderd, zodat ook de intensieve tak daarmee als strijdig gebruik is toegevoegd.

Voorstel:

Artikel 3, lid 3.4. onder d aanpassen.

Agrarische bedrijfsbebouwing en bouwwerken buiten het agrarisch bouwperceel

Op grond van de artikelen 3.2.3 en 3.2.4 van de planregels is het mogelijk gebouwen en andere bouwwerken op te richten buiten de aangewezen bouwpercelen. Dit is in strijd met artikel 4.22, lid 6 van de provinciale omgevingsverordening waarin is bepaald dat een bestemmingsplan niet voorziet in de mogelijkheid tot oprichting van nieuwe agrarische bedrijfsbebouwing en bouwwerken buiten de agrarische bouwpercelen.

Reactie:

Het gaat alleen om aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen bij een bedrijfswoning, perceelafscheidings- en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot 3,00 m hoog. Ten aanzien van 3.2.3 zal worden toegevoegd dat die bouwwerken alleen binnen een bouwvlak mogen worden gebouwd, ter plaatse van een bouwperceel. Ten aanzien van 3.2.4. kan worden opgemerkt dat voor alle bouwwerken is aangegeven dat het niet om gebouwen en overkappingen gaat en dat die bouwwerken binnen de bouwpercelen of bouwvlakken gebouwd moeten worden. De bouwwerken, die buiten de bouwpercelen gebouwd mogen worden, zijn bouwwerken als perceelafzettingen, hekwerken, en dergelijke, die ook in de landerijen worden geplaatst. Dit is niet ongebruikelijk om deze buiten de bouwpercelen toe te staan.

Het gaat hier expliciet niet om de mogelijkheid tot het oprichten van nieuwe agrarische bedrijfsbebouwing.

Voorstel:

Artikel 3, lid 3.2.3. aanpassen. Voor het overige geeft de overlegreactie geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Mestvergistingsinstallaties

In artikel 3.4 van de planregels is het gebruik van de gronden en bouwwerken ten behoeve van de plaatsing van een mestvergistingsinstallatie of een daarmee gelijk te stellen bouwwerk als een met de bestemming strijdig gebruik aangemerkt. Op grond van het bepaalde in artikel 3.5 onder a van de planregels kan het college onder voorwaarden hiervan ontheffing verlenen. Het ligt voor de hand regulering niet alleen via een gebruiksverbod tot stand te brengen, maar ook via een verbod tot de oprichting van dergelijke bouwwerken.

Reactie:

Onder gebruik van gronden wordt ook het bebouwen van gronden verstaan. In de bepaling staat ook dat gronden niet mogen worden gebruikt voor de plaatsing van een installatie. Overigens is het bouwen van een installatie sowieso in strijd met de bestemming, omdat jurisprudentie heeft uitgewezen dat een mestvergistingsinstallatie geen agrarisch bedrijfsgebouw is. Om naast een ontheffing voor het gebruik ook ten behoeve van de bouw een ontheffing te kunnen verlenen, zal een ontheffing van de bouwregels worden toegevoegd, die tegelijkertijd met de gebruiksontheffing toegepast kan worden om een vergistingsinstallatie mogelijk te maken.

Voorstel:

Aan de ontheffing van de bouwregels in artikel 3 een ontheffing voor een mestvergistingsinstallatie toevoegen.

Duisternis en stilte

In afwijking van artikel 4.21 van de provinciale omgevingsverordening ontbreekt in de plantoelichting een paragraaf waarin inzicht wordt geboden in de wijze waarop met de aspecten duisternis en stilte rekening is gehouden.

Reactie:

De toelichting zal hierop worden aangevuld.

Voorstel:

De toelichting aanpassen.

Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven

Op grond van het bepaalde in artikel 3.5 van de planregels kan ontheffing worden verleend van de gebruiksregels ten behoeve van de uitoefening van nevenactiviteiten bij een agrarisch bedrijf. Het is onduidelijk of ook nieuwbouw voor dergelijke activiteiten toegestaan zal kunnen worden. Zo ja, dan ligt het voor de hand eveneens een ontheffing van de bouwregels in het plan op te nemen.

De voorwaarden zoals opgenomen in artikel 4.26 lid 2 van de provinciale omgevingsverordening zullen daar aan verbonden moeten worden.

Reactie:

In principe moeten de nevenfuncties in de bestaande bebouwing worden gerealiseerd. Die bestaande bebouwing mag vervangen worden, maar strikt juridisch mag nieuwbouw niet plaatshebben ten behoeve van de nevenfuncties, omdat die geen deel van de bestemming uitmaken. Wel zullen vaak interne bouwactiviteiten gepleegd moeten worden, bijvoorbeeld als appartementen in een bestaande gebouw gerealiseerd worden. Daarvoor is geen bouwontheffing noodzakelijk. Ook in artikel 4.1.1. Bro heeft de wetgever zelf gemeend dat interne bouwactiviteiten ten behoeve van een gebruiksvrijstelling mogelijk moeten zijn. In de aanhef van de ontheffing voor het toestaan van nevenactiviteiten zal worden toegevoegd dat interne bouwactiviteiten bij de ontheffing zijn inbegrepen, op dezelfde manier als dat in het Bro is gedaan.

Voorstel:

In de ontheffingen op het gebruik waar nodig toevoegen dat ten behoeve van de functie interne bouwactiviteiten gepleegd mogen worden.

Houtteelt

In de planregels is bepaald dat ontheffing kan worden verleend voor het gebruik van gronden voor onder meer houtteelt of overige opgaande teeltvormen. Op grond van artikel 4.25 van de provinciale omgevingsverordening is houtteelt binnen het plangebied niet toegestaan. Er wordt daarom verzocht houtteelt expliciet uit te sluiten.

Reactie:

De ontheffing voor houtteelt of andere opgaande teeltvormen zal alsnog uit het plan worden gehaald.

Voorstel:

De ontheffing van artikel 3, lid 3.5. onder d verwijderen.

Vergroting agrarisch bouwperceel

Op grond van het bepaalde in artikel 3.7 van de planregels kan het plan gewijzigd worden ten behoeve van de vergroting van een agrarisch bouwperceel tot 1,5 en 2 ha. De aan de toepassing van deze bevoegdheid verbonden voorwaarden zijn in het licht van artikel 4.22 lid 8 van de provinciale omgevingsverordening ontoereikend. De hierin opgenomen ruimtelijke randvoorwaarden dienen als voorwaarde in de wijzigingsbevoegdheid te worden opgenomen.

De maatwerkbenadering en methodiek zoals beschreven in de Nota agrarische bouwblokken en landschap uit 2006 moet bij iedere vergroting van het bouwperceel worden gehanteerd, dus niet slechts bij een wijzigingsbevoegdheid die voorziet in vergroting van een bouwperceel tot 2 ha.

Reactie:

In de Nota stond aangegeven dat gemeenten tot 1,5 ha zelf de inrichting van de bouwpercelen mochten bepalen. Er was geen provinciale eis van maatwerk en er gold ook geen specifieke methodiek. In principe was het op basis van de Nota mogelijk om ieder agrarisch bedrijf bij recht 1,5 ha te geven.

De provincie lijkt hier in de POV iets van terug genomen te hebben, omdat zij nu bij de wijzigingsbevoegdheid tot 1,5 ha de in de POV opgenomen criteria opgenomen wil zien. Op zich heeft de gemeente geen bezwaar tegen het opnemen van deze criteria. Punt is wel dat er dan feitelijk geen verschil meer bestaat tussen de wijziging naar 1,5 ha en de wijziging naar 2,0 ha. Pas boven de 2,0 ha moet ook een ontheffing van de provincie worden verkregen, maar het plan reikt niet verder dan 2,0 ha.

Van de provincie is begrepen dat de Nota niet meer worden toegepast en dat deze is vertaald in de POV. De Nota zal daarom uit het toetsingskader worden verwijderd en zal worden vervangen door de criteria uit de POV.

Voorstel:

De wijzigingsbevoegdheden aanpassen en qua criteria afstemmen op de POV. De Nota agrarische bouwblokken en landschap uit het plan verwijderen.

Niet-agrarisch grondgebruik

In het plan is de bevoegdheid opgenomen om de bestemming "Agrarisch" ter plaatse van een bouwperceel te wijzigen in de bestemming "Wonen E1" of "Wonen – voormalige boerderijen" ten behoeven van functieverandering. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen gevallen waarbij compensatie plaatsvindt in de vorm van sloop van bedrijfsgebouwen en gevallen waarbij geen sloop plaatsvindt. De voorgestelde 'ruimte voor ruimte-regeling' is in strijd met artikel 4.27 van de provinciale omgevingsverordening.

De wijzigingsregel, dat na toepassing van de wijzigingsbevoegdheid de regels van artikel 23 of 25 van de planregels van overeenkomstige toepassing zijn, is in strijd met het bepaalde in artikel 4.27 lid 4 onder c van de provinciale omgevingsverordening.

Uit artikel 3.4 onder e van de planregels volgt dat bij agrarische bedrijven productiegebonden detailhandel is toegestaan. Gelet op het bepaalde in artikel 4.26 lid 2 onder e van de provinciale omgevingsverordening mag slechts sprake zijn van de verkoop van streekeigen producten op een in pandige vloeroppervlakte van maximaal 120 m².

Ingevolge artikel 4.27 lid 4 onder e van de provinciale omgevingsverordening is productiegebonden detailhandel bij hergebruik van voormalige boerderijen alleen toegestaan voor zover sprake is van streekeigen producten op een vloeroppervlakte van maximaal 60 m².

Er wordt verzocht om de planregels aan te passen.

Reactie:

De provinciale reactie begint met de onderwerpen ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid. Een belangrijk instrument om de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied te verbeteren is de ruimte-voor-ruimte regeling.

De regeling biedt de mogelijkheid om bij vrijkomende agrarische bedrijven overbodige en storende bebouwing van enige omvang te laten verwijderen. Het instrument streeft vermindering van verstening na. Om dit te stimuleren wordt ter financiële compensatie de mogelijkheid voor het bouwen van een woonhuis geboden. Het bevreemdt de gemeente dat de provincie juist met dit instrument niet in kan stemmen, terwijl dit invulling geeft aan één van de belangrijkste speerpunten voor de provincie in de buitengebieden.

De provincie behoudt zich het recht voor om zelf een afwijkende regeling voor te stellen. De gemeente maakt nu evenwel een nieuw bestemmingsplan voor de komende tien jaren. Nu zou dan ook het moment zijn voor de provincie om een voorstel voor die afwijkende regeling te doen.

Het voert te ver om bij het uitblijven daarvan, een streep door de gemeentelijke regeling te halen. Juist omdat die regeling naar de mening van de gemeente in specifieke gevallen zal kunnen worden toegepast, zorgvuldig is en past binnen de uitgangspunten die de provincie zelf in haar beleid heeft beschreven. Bovendien gaat het hier om een regeling die elders in het land al jarenlang wordt gehanteerd en tot uitvoering wordt gebracht. De gemeente acht het niet reëel om mettertijd het plan te moeten herzien, op het moment dat de provincie zelf een regeling bedenkt. De gemeente ziet liever dat de provincie aangeeft op welke wijze de regeling aanvaardbaar is, zodat deze mee kan in dit bestemmingsplan.

Er zijn in Appingedam agrarische bedrijven die niet functioneren vanuit een waardevol boerderijpand. Er is in die gevallen sprake van moderne bedrijfsgebouwen met een losstaand woonhuis aan de voorzijde. Een woonhuis dat qua verschijningsvorm en afmetingen aansluit bij gewone burgerwoningen. In de wijzigingsbevoegdheid zal nog aangevuld worden dat bij toepassing van de wijziging in geval van een waardevol boerderijpand, uitsluitend gewijzigd mag worden naar artikel 25. In alle andere gevallen kan artikel 23 van overeenkomstige toepassing worden verklaard.

De beperking van de productiegebonden detailhandel bij agrarische bedrijven tot 120 m² zal worden opgenomen. Datzelfde geldt voor de 60 m² bij niet agrarische bedrijvigheid.

Voorstel:

De oppervlaktes voor productiegebonden detailhandel in het plan opnemen. De wijzigingsbevoegdheid van artikel 3 lid 3.7. onder g aanpassen. Voor het overige geeft de overlegreactie geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Niet-agrarische bedrijven

In artikel 4.5.1 van de planregels is de bevoegdheid opgenomen om het plan te wijzigen ten behoeve van het vergroten van de oppervlakte van het aangegeven bouwvlak van niet-agrarische bedrijven met ten hoogste 25%. Deze regeling is in strijd met artikel 4.27 lid 8 van de provinciale omgevingsverordening, waarin is bepaald dat de uitbreidingsmogelijkheden van bestaande niet-agrarische bedrijven is beperkt tot 20% van de totale vloeroppervlakte van de bestaande bedrijfsbebouwing. Er wordt verzocht om het plan aan te passen.

Reactie:

De regeling zal op de POV worden afgestemd.

Voorstel:

Artikel 4, lid 4.5.1. onder a aanpassen.

Burgerwoningen

In het plan is de bevoegdheid toegekend om het plan te wijzigen ten behoeve van het vergroten van de oppervlakte van het bouwvlak voor burgerwoningen. Deze oppervlaktevergroting mag niet leiden tot een overschrijding van de in artikel 4.27 lid 9 van de provinciale omgevingsverordening opgenomen gezamenlijke oppervlakte van de woning, aan- en uitbouwen en bijgebouwen van ten hoogste 300 m². Voorts is bepaald dat de gezamenlijke grondoppervlakte van aanbouwen en aangebouwde bijgebouwen is beperkt tot maximaal de oppervlakte van het hoofdgebouw. Er wordt verzocht dit in de planregels tot uitdrukking te brengen.

Reactie:

In de toelichting op het plan zal worden verduidelijkt dat de bouwvlakken allemaal een standaard afmeting hebben en dat met de oppervlakte voor bijgebouwen nergens de maat van 300 m² wordt overschreden. Dat geldt niet voor de voormalige boerderijpanden, maar die hebben veelal in de bestaande situatie al een grotere oppervlakte. Dat is vastgelegd in de regels en op de verbeelding. In de regels zal nog worden toegevoegd dat de aangebouwde gebouwen niet groter mogen worden dan het woonhuis.

Voorstel:

De bijgebouwenregeling aanvullen met een regels dat de gezamenlijke oppervlakte van de aan- en uitbouwen en aangebouwde bijgebouwen niet groter mag zijn dan de oppervlakte van het woonhuis. Voor het overige geeft de overlegreactie geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Voormalige boerderijen

De bevoegdheid opgenomen in artikel 25.5 onder a van de planregels om een binnen bestemmingsvlak met de bestemming "Wonen – voormalige boerderijen" een nieuw bestemmingsvlak met de bestemming "Wonen – E1" met bouwvlak wordt aangebracht voor de bouw van een woning ter compensatie van de sloop van voormalige bedrijfsgebouwen, is strijdig met artikel 4.27 van de provinciale omgevingsverordening. Er wordt verzocht om deze wijzigingsbevoegdheid te schrappen.

Reactie:

Hiervoor geldt hetzelfde als onder Niet-agrarisch grondgebruik is gezegd in relatie tot de ruimte voor ruimte regeling. Ook bij voormalige boerderijen komt in sommige gevallen nog een ruime hoeveelheid onbenutte en landschappelijke storende bebouwing voor. Om te stimuleren dat dit wordt gesaneerd, is de regeling bedoeld en ingezet.

Voorstel:

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Op grond van artikel 25.5 onder b van de planregels bestaat de bevoegdheid om de bestemming “Wonen – voormalige boerderijen” te wijzigen in de bestemming “Agrarisch”, met inbegrip van het aanbrengen van een bouwperceel met bouwvlak, zodat weer een nieuw agrarisch bouwperceel kan ontstaan. Artikel 4.22 van de provinciale omgevingsverordening staat dit alleen toe na ontheffing van Gedeputeerde Staten in de gevallen die zijn genoemd in lid 4 van dit artikel. Deze gevallen zouden als voorwaarden aan de wijzigingsbevoegdheid moeten worden gekoppeld.

Reactie:

In de wijzigingsbevoegdheid zal de ontheffing worden toegevoegd. Tevens zal worden aangegeven dat de wijziging alleen in die gevallen toegepast kan worden, zoals die in de POV zijn genoemd.

Voorstel:

De wijzigingsbevoegdheid van artikel 25 lid 25.5. onder b aanpassen.

Nieuwe landgoederen

Op grond van artikel 38 onder e van de planregels, bestaat de bevoegdheid om het bestemmingsplan te wijzigen voor de realisering van nieuwe landgoederen voor zover de gronden zijn aangeduid met “WRO-zone – wijzigingsgebied 1”. Artikel 4.27 van de provinciale omgevingsverordening staat dit slechts toe nadat een ontheffing van Gedeputeerde Staten is toegekend. Er wordt verzocht om aan de voorwaarden voor het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid expliciet de ontheffing van de provinciale omgevingsverordening toe te voegen.

Reactie:

De ontheffingsverplichting zal aan de voorwaarden worden toegevoegd.

Voorstel:

De wijzigingsbevoegdheid van artikel 38 onder e aanpassen.

Reserveringszones (energie-)infrastructuur

Blijkens bijlage 11, kaart 5c, van de provinciale omgevingsverordening bevinden zich binnen het plangebied een aantal reserveringszones voor infrastructuur. In artikel 4.17 van de provinciale omgevingsverordening is bepaald dat een bestemmingsplan niet mag voorzien in de bouw of aanleg van nieuwe gebouwen, bouwwerken en gebruik van gronden die afbreuk doen of kunnen doen aan de mogelijkheid om wegen, spoorwegen en leidingen aan te leggen binnen deze reserveringszones. In het plan is bovengenoemd artikel in de provinciale omgevingsverordening niet in acht genomen. Er wordt verzocht om de betreffende reserveringszones in het plan op te nemen en in de planregels onomkeerbare bouwmogelijkheden en gebruik van gronden die afbreuk doen of kunnen doen aan de mogelijke aanleg van leidingen en wegen uit te sluiten.

Reactie:

De reserveringszones zullen in het plan worden opgenomen.

Voorstel:

De reserveringszones in het plan opnemen.

Ecologische Hoofdstructuur

Een deel van de gronden voor zover gelegen in het noordelijke plandeel maakt volgens kaart 4 Natuur van de provinciale omgevingsverordening deel uit van de EHS. Ingevolge artikel 4.31 van de provinciale omgevingsverordening mag het plan geen regels bevatten die in significante mate afbreuk doen aan de aanwezige en mogelijke abiotische kenmerken en waarden van de van de EHS deel uitmakende gronden, aangegeven in bijlage 16 of de door Gedeputeerde Staten vastgestelde belangrijkste landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het betrokken gebied.

De betrokken plandelen zijn in het plan bestemd voor agrarisch grondgebruik. De binnen deze bestemming opgenomen regels zijn ontoereikend om te voorkomen dat in significante mate afbreuk wordt gedaan aan de hierboven genoemde kenmerken en waarden. Er wordt daarom verzocht om het aanlegvergunningstelsel uit te breiden met het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden die onevenredige afbreuk kunnen doen aan de landschappelijke en natuurlijke waarden.

Op de betrokken gronden, alsmede de gronden waaraan in het plan de bestemming "Natuur" is toegekend, moeten de spelregels van de EHS van toepassing zijn.

Reactie:

Omtrent deze reactie is nog nader overleg gevoerd met de provincie. Uit dit overleg is gebleken dat de provincie bij nadere beschouwing tot de conclusie is gekomen dat het aanlegvergunningstelsel binnen de agrarische bestemming voldoende is om de aanwezige waarden te beschermen.

Daarnaast biedt de natuurbestemming voldoende bescherming van de waarden van de gebieden. In de toelichting zal worden aangegeven dat op de betrokken gronden de spelregels van de EHS van toepassing zijn.

Voorstel:

De toelichting aanpassen. Voor het overige geeft de overlegreactie geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Karakteristieke waterlopen en laagten

De Oosterwijdwerdermaar en de Grootte Heekt zijn karakteristieke waterlopen die op grond van artikel 4.43 van de provinciale omgevingsverordening bescherming verdienen, in die zin dat in het plan regels moeten worden opgenomen ter bescherming van het beloop en het profiel. Deze regels voorzien in elk geval in een verbod op het verleggen van de waterloop en het wijzigen van het profiel. In het plan is aan beide waterlopen de bestemming "Water-2" toegekend. Een beschermde regeling als hiervoor genoemd ontbreekt. Deze wordt verzocht alsnog in het plan op te nemen.

De Oosterwijdwerdermaar en de Groote Heekt dienen uitgezonderd te worden van de wijzigingsbevoegdheid in artikel 38 onder 2 van de planregels.

Reactie:

De bestemming 'Water - 2' legt de loop en het profiel vast. Die loop en het profiel kunnen niet worden aangepast. In die zin is de regeling voldoende om de loop en het profiel te beschermen. De beide waterlopen zullen worden uitgesloten van de wijzigingsbevoegdheid op grond waarvan in ondergeschikte mate aanpassingen aan een waterloop kunnen worden toegepast.

Voorstel:

De wijzigingsbevoegdheid van artikel 38 onder d aanpassen. Voor het overige geeft de overlegreactie geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Wierden

Ook de openheid en het reliëf rondom de wierden dienen op grond van artikel 4.45 van de provinciale omgevingsverordening te worden beschermd. Daarvoor is nodig dat in de planregels een verbod wordt opgenomen op het diepploegen, egaliseren en afschuiven van wierden en op nieuwe houtteelt en de aanleg van nieuw bos en boomgaarden binnen de zones rond de wierden zoals aangeduid op kaart 6a van de provinciale omgevingsverordening. Verzocht wordt om een dergelijk verbod in de planregels op te nemen.

Reactie:

Bij de opmerkingen met betrekking tot houtteelt en overige opgaande teeltvormen heeft de provincie aangegeven dat een verbod in het plan van kracht moet zijn. Vanuit dat verbod is de openheid rondom de wierden voldoende gewaarborgd. Nieuwe bosaanleg is in het plan niet mogelijk. Voor de wierden zal een verbod op het diepploegen, het egaliseren en het afschuiven van grond worden opgenomen.

Voorstel:

Een verbod voor het diepploegen, het egaliseren en het afschuiven van grond opnemen voor de wierden.

Bos en natuurgebieden buiten de EHS

Het voormalige baggerdepot ten zuiden van het Eemskanaal heeft in het plan de bestemming "Bedrijf - baggerdepot" gekregen. Volgens bijlage 10, kaart 4, van de provinciale omgevingsverordening hebben de gronden de aanduiding "Overig bos en natuurgebied". Ingevolge artikel 4.48 van de provinciale omgevingsverordening mag het plan geen regels bevatten die tot gevolg kunnen hebben dat in significante mate afbreuk wordt gedaan aan het areaal van bos- en natuurgebied behorende gronden of de actuele natuurlijke, landschappelijke of cultuurhistorische waarden van het bos- of natuurgebied. De bestemming "Bedrijf - baggerdepot" biedt geen beschermende regeling.

Vandaar dat wordt verzocht om aan de betrokken gronden een bestemmingsregeling toe te kennen die deze bescherming wel biedt.

Reactie:

De bestemming zal worden aangepast aan de POV.

Voorstel:

Bestemming aanpassen.

Externe veiligheid

De plantoelichting moet worden aangevuld met een verantwoording van het groepsrisico met betrekking tot het vervoer van gevaarlijke stoffen. Hierin dient het advies van de regionale brandweer meegenomen te worden.

Reactie:

De toelichting zal hierop worden aangevuld.

Voorstel:

De toelichting aanpassen.

Kanaalbeheer

Het provinciale bedieningsgebouw van de post Appingedam dient van een passende bestemming te worden voorzien. De bestemming "Bedrijf - nutsvoorziening" wordt niet passend gevonden.

In de planregels is de mogelijkheid opgenomen om langs de oevers van het Eemskanaal andere bouwwerken op te richten, waaronder steigers. Op grond van het Kanalenreglement Groningen is daarvoor een vergunning vereist.

Reactie:

Uit nader telefonisch overleg met de provincie is besloten om de bestemming ongewijzigd te laten.

In het Eemskanaal zal geen mogelijkheid voor steigers worden geboden.

Voorstel:

In het Eemskanaal steigers verbieden. Voor het overige geeft de overlegreactie geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Ad 2. VROM-Inspectie

(inclusief de reacties van de andere rijksdiensten (ad 3 tot en met 6))

Beschermd dorpsgezicht Marsum

De Inspectie is van mening dat de bescherming van het dorpsgezicht in de regels van het bestemmingsplan summier is. Voorgesteld wordt om in de bestemmingsregels een koppeling te leggen met het aanwijzingsbesluit en de toelichting daarbij. Voorts constateert de Inspectie dat de begrenzing van de dubbelbestemming niet geheel overeenkomt met de door de ministers vastgestelde grenzen.

Reactie

De bestemmingsregels zullen worden aangepast, waarbij tevens verwezen zal worden naar het aanwijzingsbesluit en de toelichting daarop, zoals die nu in een bijlage bij de toelichting is opgenomen. Tevens zullen de grenzen van de bestemming worden afgestemd op de door de ministers vastgestelde grenzen.

Voorstel

De regels, de toelichting en de verbeelding aanpassen.

Archeologie

De Inspectie constateert dat een aantal wettelijk beschermde archeologische monumenten niet de juiste dubbelbestemming hebben gekregen. Dit moet alsnog hersteld worden.

Reactie

Bij telefonische navraag is gebleken dat twee van de drie genoemde gebieden niet binnen de plangrenzen van dit gebied vallen. Het enige resterende gebied zal alsnog de juiste dubbelbestemming worden gegeven.

Voorstel

De dubbelbestemming op de verbeelding aanpassen.

Ekenstein

De Inspectie verzoekt om binnen de landgoedbestemming de karakteristieke waterpartijen apart te bestemmen, zoals dat ook bij de grachten bij boerderijen is gebeurd. Daarmee wordt meer recht gedaan aan de monumentale waarde daarvan. Steigers, vlonders, palen en masten dienen te worden uitgesloten.

Tevens verzoekt de Inspectie om de gebouwen te voorzien van een strak bouwvlak. Nu mag overal gebouwd worden en dat is niet gewenst. Ook het aanlegvergunningstelsel zou moeten worden uitgebreid. De Inspectie vraagt alsnog een aanduiding te leggen die verwijst naar de Monumentenstatus van het landgoed, zodat duidelijk is voor een plangebuiker binnen welk gedeelte een monumentenvergunning noodzakelijk is.

De Inspectie wijst er op dat de landgoedbestemming in bijlage 6 qua nummering niet aansluit bij de rest van het plan, dat de bestemming niet terug te vinden is op de verbeelding en bevreemdt het de Inspectie dat de regels in de bijlage "verstoep" zijn.

Tot slot wijst de Inspectie op een naamswijziging van de Rijksdienst.

Reactie

De waterpartijen zullen worden voorzien van de Water - 2 bestemming, waarbij een verbod voor de genoemde bouwwerken zal worden opgenomen. De gebouwen zullen worden voorzien van een bouwvlak, zodat gebouwen alleen binnen het bouwvlak gebouwd mogen worden. Het aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) wordt niet aangepast. Zoals de Inspectie zelf al stelt, is voor iedere werkzaamheid een monumentenvergunning noodzakelijk.

Daarom is het niet zinvol om ook in het kader van het bestemmingsplan nog een vergunning te eisen. Daarmee zou dubbele regelgeving ontstaan. Een uitzondering hierop is gemaakt voor werkzaamheden die het uiterlijk aanzien van het terrein zodanig kunnen wijzigen dat daarmee de landschappelijke waarden verloren gaan. De gemeente heeft gemeend dat daarvan sprake is als meer dan een halve hectare bos of bebossing verdwijnt. De gemeente wil daar graag over meepraten, reden waarom daarvoor wel een omgevingsvergunning is vereist en voor de werkzaamheden die op het terrein zelf plaatsvinden en geen uitstraling naar buiten hebben niet. Het toetsingskader voor de omgevingsvergunning zal daar wel specifiek op worden toegespitst.

De regels in bijlage 6 zijn niet van toepassing op een perceel dat nu reeds in het gebied aanwezig is. Het bestemmingsplan kent een wijzigingsbevoegdheid om nieuwe landgoederen te realiseren in een nader aangegeven gebied. Op het moment dat die bestemming ook daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden, is het goed dat het bestemmingsplan nu al vast het kader aangeeft waarbinnen dat plaats moet vinden. Dat biedt de meeste rechtszekerheid. Op het moment dat dus een nieuw landgoed gerealiseerd gaat worden, kan met wijziging de bestemming uit bijlage 6 op de verbeelding aangebracht worden. Op zich is daarbij het artikelnummer arbitrair. Dat kan ieder willekeurig nummer zijn, wat nog niet in de bestaande regels voorkomt. Het is dus niet zo dat de regels zijn verstopt, de regels hebben een relatie met de genoemde wijzigingsbevoegdheid in de regels. De naam van de Rijksdienst zal in het plan worden aangepast.

Voorstel

Het water op het landgoed Ekenstein apart bestemmen. De gebouwen binnen een bouwvlak regelen. Het toetsingskader voor de aanlegvergunning toespitsen op de landschappelijke waarden van het landgoed. De naam van de Rijksdienst in het plan wijzigen. Voor het overige geeft de overlegreactie geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Ad 7. Waterschap Noorderzijlvest

Het Waterschap geeft aan dat de waterparagraaf voldoende is.

Ad 8. Brandweer Regio Groningen

De Brandweer heeft een schriftelijke reactie ingediend met betrekking tot de aspecten van externe veiligheid en dan specifiek het groepsrisico. De Brandweer constateert dat er externe veiligheidsrisico's zijn in het plangebied, maar dat er nauwelijks sprake is van groepsrisico en dat er geen sprake is van een toename van groepsrisico. Wel is er bij de camping Ekenstein sprake van overschrijding van de grenswaarde voor het plaatsgebonden risico. Geadviseerd wordt overleg hierover aan te gaan met de NAM.

Voorstel

De tekst van de reactie zal in de toelichting op het bestemmingsplan worden opgenomen.

Omtrent de gasleiding bij camping Ekenstein is overleg met de NAM. Het lijkt er op dat hier een oplossing voor kan worden gevonden. Omdat nu nog niet bekend is hoe die oplossing er uit gaat zien en omdat het hier om een forse planologische inbreuk gaat, is besloten dat mettertijd een planherziening zal worden opgesteld om een mogelijk nieuw tracé te kunnen bestemmen. Vanuit de POV is wel een reserveringszone gelegd.

Ad 9. Gemeente Loppersum

Geen reactie.

Ad 10. Gemeente Delfzijl

Geen reactie.

Ad 11. Gemeente Slochteren

De gemeente geeft aan dat zij geen op- of aanmerkingen heeft.

Ad 12. LTO Noord

Ontwikkelingsruimte landbouw

Landbouw is en blijft de primaire functie in het buitengebied van Appingedam. Landbouw is een belangrijke motor achter de economische en ruimtelijke ontwikkeling van Appingedam. Het aantal bedrijven zal afnemen en de grootte per bedrijf neemt toe. De investeringsbehoefte/-film verschuift voor de melkveehouder van quotum naar huisvesting, opslag in de vorm van sleufsilo's techniek en in sommige gevallen grond. Een gevolg van al deze ontwikkelingen is meer bebouwing op het bouwvlak. Ontwikkelingsruimte is van belang.

De agrarische belangen in het bestemmingsplan Appingedam komen, gezien de positie van de landbouw, niet voldoende leidend naar voren. Op een aantal punten verleent de gemeente te weinig mogelijkheden om de continuïteit te waarborgen.

Reactie:

De gemeente deelt het standpunt van de Lto niet. De gemeente heeft een zeer zorgvuldig traject gevolgd, waarbij alle agrariërs individueel zijn benaderd en waarbij met bijna alle agrariërs individueel is gesproken. Daarbij is de omvang van het bouwperceel in relatie tot de toekomstplannen onderdeel van het gesprek geweest. Veel bouwpercelen zijn op reële wensen en specifieke situaties aangepast.

Daarbij is vooreerst uitgegaan van een bouwvlak van 1 ha. Dat bouwvlak is zodanig gelegd dat er sprake is van een netto bouwoppervlak. Het bouwperceel, waarbinnen het bouwvlak is gelegen is veelal ruimer in verband met bijvoorbeeld voorerven. Het blijkt dat de meeste agrariërs binnen die 1 ha voldoende mogelijkheden hebben. De grotere bedrijven hebben een bouwvlak gekregen van 1,5 ha.

Het plan biedt voorts nog de mogelijkheid om bouwvlakken te verruimen tot 2 ha. Uit de gesprekken is gebleken dat niemand deze ruimte nu reeds nodig heeft.

Vanuit dit gegeven bevreemdt het de gemeente dat Lto van mening is dat het plan te weinig ruimte biedt, terwijl dit geluid van de individuele boeren niet is vernomen.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Bouwvlakken

De indiener vindt dat het erf ook mee moet groeien met de toename van schaalgrootte de komende 10 jaar. Voorgesteld wordt om een bouwvlak van 1,5 ha bij recht toe te staan (zonder wijzigingsbevoegdheid). Als het gaat om landschappelijk ingepast bouwen speelt de welstandscommissie een rol van betekenis.

De komende 10 jaar zullen vele bedrijven tegen en over de grens groeien die de gemeente stelt, vooral melkveebedrijven. Een vergroting van 1,0 naar 1,5 ha bij recht of een vrijstellingsprocedure zou hierbij meer op zijn plaats zijn.

Reactie

Verwezen wordt naar de reactie hiervoor. Daar is voldoende gezegd over de omvang van de bouwvlakken. Volledigheidshalve zij opgemerkt dat de welstandscommissie geen invloed heeft op de landschappelijke inpassing van bouwpercelen. De welstandscommissie kan hooguit iets zeggen over de situering van bebouwing in relatie tot het landschap, maar niet over de inpassing met beplanting of iets dergelijks.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Het is onduidelijk wat de kosten van een inrichtingsplan vanaf 1,0 ha zijn, wie deze betaalt en wat het effect hiervan is op de snelheid van het proces om te komen tot vergunningverlening.

Reactie

De kosten daarvan zijn voor de agrariër. Het is de agrariër die uit wil breiden en wil bouwen. Daarvoor wordt iets teruggevraagd in de vorm van een goede landschappelijke inpassing. In relatie tot de bouwkosten zal dat om een beperkte verhoging van de kosten zijn. De snelheid binnen het proces heeft de agrariër grotendeels zelf in de hand. Hoe beter een plan voorbereid bij de gemeente wordt ingediend, hoe sneller een proces kan worden doorlopen.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Kwaliteitssystemen en stalconcepten vragen om meer ruimte. Schaalvergroting ligt voor de hand. Wanneer dit op nieuwe manieren gebeurt, kunnen problemen op het gebied van dierenwelzijn en landschapsbeheer worden opgelost. Ruimte is nodig voor bedrijven die bovenwettelijke normen ten aanzien van dierenwelzijn en milieu willen toepassen. Daarom wordt gepleit voor het opnemen van nieuwe bouwvormen.

Reactie

Ook hier is van individuele agrariërs geen reactie op ontvangen. Blijkbaar is deze wens minder actueel dan Lto schetst. Omdat het plan minimaal voor de duur van 10 jaar mee moet, is het voorstelbaar om een ontheffing in het plan op te nemen op grond waarvan afwijkende bouwvormen kunnen worden toegestaan. De ontheffing garandeert vervolgens een goede landschappelijke inpassing.

Voorstel

Een ontheffing toevoegen aan artikel 3 lid 3.3. voor afwijkende bouwvormen.

Het is onduidelijk hoe een agrariër de noodzaak van een bedrijfsuitbreiding kan aantonen, wat nodig is voor een vergroting van het bouwblok tot meer dan 2,0 ha. Indien dat niet voldoende geobjectiveerd kan worden, kan de zinsnede geschrapt worden omdat een onduidelijke omschrijving kan leiden tot subjectieve oordelen.

Reactie

Het noodzaakcriterium is een gebruikelijk criterium bij toepassing van regels die zien op uitbreiding van functies. In de jurisprudentie is dit ingevuld met termen als duurzaamheid, omvang, aard van de bedrijvigheid, etc. Daarnaast moet bijvoorbeeld ook de bestaande ruimte, vanuit het zuinige ruimtegebruik en de ruimtelijke kwaliteit, binnen het gegeven bouwperceel zijn benut. Het gaat om een objectief, planologisch oordeel dat voldoende juridisch is ingekaderd. Niet wordt ingezien dat dit aanleiding geeft tot subjectieve beoordeling.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Bomen die niet gerooid mogen worden maar binnen het bouwblok staan moeten geen beperkingen opleveren ten aanzien van de toegestane hoeveelheid te bebouwen oppervlakte binnen het bouwvlak.

Reactie

Mocht er op een bouwperceel sprake zijn van waardevolle bomen die niet gekapt mogen worden en waardoor de netto ruimte van het bouwvlak wordt beperkt, dan biedt het plan de mogelijkheid om het bouwvlak aan te passen of te vergroten om zodoende in die specifieke gevallen maatwerk te leveren, rekening houdend met de waardevolle bomen.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Agrariërs die vanuit het oude bestemmingsplan een groter bouwvlak hebben dan 1,0 ha, zouden dat moeten kunnen behouden. Wanneer bouwvlakken verkleind worden door het nieuwe bestemmingsplan is er naar de mening van de indiener sprake van planschade.

Reactie

Er wordt vanuit gegaan dat niemand een kleiner bouwperceel heeft gekregen. Overigens is het niet zonder meer zo dat bij verkleining recht op planschade ontstaat. Het langdurig niet benutten van bestemmingen levert geen blijvend recht op.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Voor de huidige bedrijfsontwikkeling kunnen de genoemde bouwvlakken al reeds beperkend zijn. Over een periode van 10 jaar zijn de door de gemeente genoemde bouwvlakken met de aankomende toekomstige innovaties te krap gesteld. Bij nieuwbouw is het voorstel om compacter te bouwen. Daarom is het wenselijk een iets groter bouwvlak aan te houden dan genoemd wenselijker.

Reactie:

Zie de reactie hiervoor over de bouwvlakken en de omvang daarvan.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Tweedeling in landbouw

De gemeente Appingedam maakt onderscheid tussen een zuidelijk- en een noordelijk deel. In het zuidelijk deel blijft het agrarisch gebruik in de toekomst richtinggevend. Het noordelijk deel zou nagenoeg geheel gericht zijn op de onderlinge samenhang van landbouw, natuur en landschap. In het verlengde hiervan wordt geen ruimte geboden of gelden extra criteria voor een specifiek aantal agrarische ontwikkelingsmogelijkheden, zoals:

- (neventak) intensieve veehouderij;
- Nieuwvestiging;
- (omzetting naar) kwekerij of tuinbouwbedrijf;

- opgaande teelten;
- dempen of graven van sloten.

Het is onduidelijk waarom bovenstaande activiteiten en sectoren voor het noordelijk deel genoemd staan, omdat de mening van de indiener is dat deze deel uitmaken van een normale agrarische bedrijfsvoering. Ook is onduidelijk wat bedoeld wordt met de tekst "er wordt geen ruimte geboden" of "gelden extra criteria".

Reactie:

De tweedeling heeft enkel een landschappelijke invalshoek. Deze tweedeling vloeide daarnaast tevens voort uit Nota agrarische bouwblokken, die nu weer vertaald is in het POV. Lezende de overlegreactie van de provincie is de bescherming ter plaatse van het landschap en met name ook de EHS nog onvoldoende. Die reactie staat haaks op wat de Lto nu aanvoert.

De landbouw heeft in beginsel binnen beide landschappen dezelfde mogelijkheden qua omvang en functies, alleen vergen de waarden in het ene gebied meer maatwerkbenadering dan de waarden in het andere gebied. Dat kan van invloed zijn op bepaalde functionele ruimte, maar beperkingen komen in die zin in beide landschappen voor. Het vastleggen van landschappelijke waarden en verschillende gebieden is voor bestemmingsplannen in buitengebieden gebruikelijk en niet nieuw. Met name vanuit Rijks- en provinciaal beleid wordt daarenboven steeds meer aandacht voor het landschap gevraagd.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Archeologie

Voor de gebieden die archeologisch waardevol zijn geldt een aanlegvergunningstelsel waaraan een onderzoeksverplichting is gekoppeld. Hierover zijn de volgende opmerkingen:

In artikel 1 lid 3 van het verdrag van Malta wordt niet gesproken over landbouwgrond. Er wordt gevraagd om de onderbouwing waarom landbouwgrond deel uitmaakt van het verdrag.

Er worden vraagtekens gesteld bij de omvang en aanduiding van de archeologische verwachtingskaart. Er wordt de gemeente verzocht zelf het vooronderzoek te doen om de verwachtingskaart te verkleinen. De indiener is van mening dat de overheid dient te onderzoeken of er archeologische waarden aanwezig zijn en te bepalen welke gebieden beschermingswaardig zijn. Nu worden grote gebieden onder het aanlegvergunningstelsel gebracht en draait de agrariër op voor de kosten. De gebieden zijn thans te veel opgeschaald. Verder wordt verzocht om in het bestemmingsplan op te nemen dat de gemeente Appingedam de eerste raadpleging bij de archeoloog zelf uitvoert en bekostigt. De kosten worden nu te eenzijdig bij de agrariër gelegd.

Voorgesteld wordt om de kennis van de huidige grondeigenaren ten aanzien van eerder uitgevoerde (ruil)verkavelingen en grondbewerkingen te gebruiken om de archeologische verwachtingskaart te verkleinen. verkavelingen en grondbewerkingen is geen reden om de archeologische bescherming te handhaven en een aangepast beleidsadvies is daarom gerechtvaardigd.

De bouwvlakken en de omgeving zouden buiten de archeologische verwachtingswaarde gehouden moeten worden. De indiener wenst bouwvlakken uit te sluiten van de aanlegvergunningplicht.

Drainage hoort bij een normaal onderhoud, gebruik en beheer en zou daarom vrijgesteld moeten worden van een aanlegvergunning.

De indiener vraagt of er voor een agrariër een keuzemogelijkheid bestaat voor erkende bureaus ten aanzien van archeologisch bureau- en vervolgonderzoek.

Planschade is mogelijk door het opleggen van dubbele bestemmingen op gebieden met een hoge archeologische verwachting en/of waarde.

De criteria voor de selectie van de geregistreerde archeologische monumenten ontbreken. Het is voor ondernemers onduidelijk wat de criteria zijn die leiden tot een bestemming op de archeologische kaart.

Reactie:

In artikel 1 van het Verdrag van Malta staat het volgende: Tot het archeologische erfgoed behoren bouwwerken, gebouwen, complexen, aangelegde terreinen, roerende zaken, monumenten van andere aard, alsmede hun context, ongeacht of zij op het land of onder water zijn gelegen. Niet wordt ingezien waarom landbouwgrond hiervan uitgezonderd zou zijn.

De verwachtingenkaart is door deskundigen opgesteld. Er is geen aanleiding om deze te wijzigen of anderszins te veronderstellen dat de kaart op onjuiste gegevens is gebaseerd. Ook na een toestemming voor grondwerkzaamheden, omdat is gebleken dat er geen waarden in de grond zijn aangetroffen, wordt de kaart niet gewijzigd. De kaart functioneert enkel als toetsingskaart. Op het moment dat ergens een werk plaatsheeft, signaleert de gemeente aan de hand van de kaart dat er ook naar mogelijke waarden in de grond moet worden gekeken. Zijn die niet aanwezig, dan is er geen belemmering voor uitvoering van het werk.

Zijn er wel waarden, dan vereist de regelgeving dat die waarden op een goede manier worden beschermd. In die zin functioneert de kaart in een goede volgorde ten opzichte van het onderzoek en de uit te voeren werken.

De bouwvlakken zijn van een dusdanige omvang en zijn veelal op zodanige plaatsen gelegen, dat er grote kans is dat ter plaatse archeologische waarden in de grond zitten. Vanuit het beschermingsregiem is er geen aanleiding om bouwpercelen van de beschermende regeling uit te zonderen.

Op het moment dat drainage plaatsvindt in het kader van normaal agrarisch onderhoud of beheer, dan is de drainage vrijgesteld van een aanlegvergunningplicht. Dat geldt in beginsel ook voor vervanging van bestaande drainage, omdat in die gevallen ooit bij de aanleg van de drainage de grond al is verstoord. De vervanging brengt in de verstoring van de grond geen veranderingen ten opzichte van hetgeen in het verleden al is gebeurd.

In meerdere gemeenten is inmiddels discussie ontstaan over de voorbeeldbestemmingen in het archeologisch rapport.

Hierover is ook intensief overleg gevoerd met Libau en Lto. Dit heeft binnen gemeenten geleid tot aanpassingen, die ook in Appingedam zullen worden doorgevoerd. Dat betekent onder meer dat drainage als normaal agrarisch gebruik wordt beschouwd.

De agrariër kan zelf bepalen door wie onderzoek wordt uitgevoerd. Aandachtspunt is wel dat het onderzoek gedaan moet worden door een deskundige.

Het risico van planschade is de gemeente bekend. Vanuit dat oogpunt zal de regeling nog nader worden bekeken. De selectie van de monumenten heeft via andere regelgeving plaatsgehad en behoeft geen plaats in dit bestemmingsplan.

Voorstel

De archeologische dubbelbestemming aanpassen.

Maatvoeringen gebouwen

In het bestemmingsplan wordt over koelhuizen geschreven. Hierover worden de volgende opmerkingen gemaakt.

Er ontstaan grotere koelhuizen bij telers die zich hierin specialiseren. Voor de koeling van 25 ha is 500 m² nodig. Voor een optimale bedrijfsvoering is minimaal drie keer meer aan oppervlakte nodig.

De zinsnede “zo mogelijk binnen eigen gebouwen” biedt geen oplossing. Het is praktisch niet mogelijk om kisten van 5 à 6 hoog weg te zetten met een goothoogte van 1,50 m bij een oude Groninger schuur.

De straal van 1 kilometer is niet wenselijk. Goede opslag kan ook bij bedrijven waar sprake is van lange opstreckende kavels die dicht bij elkaar gevestigd zijn.

Het is beter als koelbedrijven zonder akkerbouwmatige bedrijfsvoering op een bedrijventerrein gevestigd worden.

Reactie:

De regeling voor koelhuizen zal aan de opmerkingen van de Lto worden aangepast. Wel blijven koelhuizen alleen na ontheffing als nevenactiviteit in het plan geregeld. In het agrarisch gebied van Appingedam komt nauwelijks grootschalige akkerbouw voor. Er is daarom geen aanleiding om de koelhuizen bij recht ten behoeve van de akkerbouw in het plan mogelijk te maken. Gezien het beperkte gebruik ziet de gemeente geen aanleiding om hiervoor op bedrijventerreinen ruimte te maken.

Voorstel

De criteria in bijlage 3 bij de regels aanpassen.

Lichtuitstraling

In het POP Groningen is een regeling opgenomen die specifiek van toepassing is op de ligboxenstallen bij agrarische bedrijven. De lichtuitstraling van ligboxenstallen mag daarbij niet meer bedragen dan 150 lux, tenzij tussen 20:00 en 6:00 uur de lichtuitstraling met 90% wordt gereduceerd.

De indiener attendeert erop het feit dat deze voorwaarde alleen geldt voor nieuwbouw en dat graag toegevoegd zou zien in het bestemmingsplan.

Reactie:

De gemeente interpreteert de regeling in de POV anders dan inspreker. Het zou vreemd zijn als alle bestaande ligboxstallen omgebouwd zouden mogen worden tot lichtbronnen en dat alleen nieuwe stallen duister moeten blijven. Dat verhoudt zich niet tot het beleidsuitgangspunt van de provincie om duisternis en stilte te beschermen en volgt ook niet uit de provinciale overlegreactie met betrekking tot dit aspect. Ook de verbouw van een bestaande ligboxstal moet in het kader van de POV worden beschouwd als een nieuwe stal op het moment dat de lichtuitstraling daarmee boven de door de provincie gestelde norm uit komt.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Wijziging voormalige agrarische bedrijven

Wanneer een agrarisch bedrijf is gestopt, blijft de woning aangemerkt als agrarische bedrijfswoning. Nieuwe woningen of woonfuncties in het buitengebied zijn niet toegestaan, met uitzondering van eventueel vrijkomende boerderijen. Het toekennen van nieuwe woonfuncties wordt gezien als een mogelijkheid om de ruimtelijke kwaliteit te versterken. De indiener is van mening dat de toekenning van een nieuwe woonfunctie geen gevolgen mag hebben voor omliggende agrarische bedrijven.

Reactie:

Er is bij functiewijziging geen sprake van een nieuwe woonfunctie. Er werd al gewoond en men blijft er nu wonen. Bovendien is in de wijzigingsbevoegdheid geregeld dat de wijziging alleen mag worden toegepast als naastgelegen bedrijven hierdoor niet worden beperkt. In die zin biedt het plan voldoende waarborgen voor de agrarische bedrijvigheid.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Reservering rondom fietspaden

Fietspaden behoren functioneel te zijn. De aanleg van een fietspad kan niet los van de agrarische belangen worden gezien en dient daarom door belanghebbenden gesteund te worden. De indiener vindt vooronderzoek en meetindicatoren rondom nut en noodzaak basisvoorwaarden voor draagvlak. Fietspaden dienen tevens op een logische wijze aan te sluiten op eventueel andere fietspaden.

Reactie:

Het is onduidelijk wat inspreker hiermee bedoeld te zeggen. Bestaande fietspaden zijn bestemd.

Nieuwe fietspaden zijn pad mogelijk na toepassing van een wijzigingsbevoegdheid. Bij toepassing daarvan komen alle belangen en onderzoeken aan de orde, die in dat geval relevant zijn.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Meer ruimte voor nevenfuncties

Agrarisch aanverwante activiteiten zouden ook bij recht toegestaan dienen te worden en als zodanig in het bestemmingsplan te kunnen worden opgenomen.

Reactie:

De agrarische bestemmingen zijn gericht op het agrarisch gebruik van de gronden. Nevenfuncties zijn in principe functies die niet onder het agrarisch gebruik van de gronden kunnen worden begrepen. De gemeente wil beoordelen in hoeverre nevenfuncties op willekeurig welke plek toegestaan kunnen worden. Daarnaast is het van belang dat er sprake blijft van een ondergeschiktheid van de nevenfunctie aan het agrarisch gebruik van de gronden. Dat kan met een ontheffing worden afgewogen. In die zin ziet de gemeente geen aanleiding om overal de mogelijkheid te creëren de genoemde functies bij agrarische bedrijven toe te staan en daarmee in planologische zin het agrarisch gebruik van gronden in functionele zin te verruimen.

Voorstel

De overlegreactie geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Ad 13. NAM

Geen reactie.

Ad 14. De Gasunie

De Gasunie geeft eerst een beschrijving van het groepsrisico en het plaatsgebonden risico. Daarna geeft de Gasunie aan dat enkele leidingen qua situering niet geheel goed op de verbeelding zijn aangebracht en dat de belemmerde strook ook niet overal correct is aangebracht. Tot slot stelt de Gasunie voor om de dieptebepaling in het aanlegvergunningstelsel (omgevingsvergunning) te verwijderen. Zij geeft daarvoor meerdere redenen. Vanuit veiligheidsoverwegingen is het wenselijk om de regeling aan te passen.

Voorstel

De toelichting aanpassen aan de opmerkingen van de Gasunie. De verbeelding aanpassen, zodanig dat de leidingen en de belemmerde stroken goed op de verbeelding staan. Het aanlegvergunningstelsel zodanig aanpassen dat er geen dieptebepaling meer geldt.

Ad 15. RAK Appingedam - Delfzijl
Geen reactie

9. RAADSVASTSTELLING

Het ontwerp-bestemmingsplan “Stad Appingedam, deelplan Agrarische gebieden” heeft overeenkomstig de Wet ruimtelijke ordening (Wro, artikel 3.8) vanaf 24 september 2010 tot en met 4 november 2010 voor een ieder ter inzage gelegen. Tijdens deze periode is een ieder in de gelegenheid gesteld om zijn of haar zienswijze omtrent het plan kenbaar te maken. Van deze gelegenheid is gebruik gemaakt door meerdere personen en instanties.

Door Burgemeester en wethouders is een voorstel voor de vaststelling van het bestemmingsplan gedaan, waarin ook op de betreffende zienswijzen is ingegaan. Op een aantal punten zijn naar aanleiding van de zienswijzen wijzigingen voorgesteld. Ook zijn hierbij een aantal ambtshalve wijzigingen voorgesteld. Een en ander is opgenomen in de reactienota bij het raadsvoorstel. Vervolgens is het bestemmingsplan op 17 februari 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. Voor de raadsstukken (Reactienota op ingediende zienswijzen, raadsvoorstel en raadsbesluit) wordt verwezen naar bijlage 6 bij deze toelichting. De voorgestelde wijzigingen in de Reactienota zijn verwerkt in de regels en verbeelding. Voor zover nodig is de toelichting op enkele punten aangepast. Verder hebben enkele ondergeschikte tekstuele wijzigingen plaatsgevonden. Aangezien de toelichting formeel geen deel uitmaakt van het bestemmingsplan, heeft dit juridisch geen consequenties.

Voor de relevante raadsstukken (reactienota, raadsvoorstel, raadsbesluit) wordt verwezen naar de bijlagen bij deze toelichting.

===